

Fereastră

Revistă editată de
Asociația Culturală
„Agatha Grigorescu Bacovia”

Fereastră

Publicație de cultură

Mizil

Noiembrie 2009

Emil Proșcan

IMPLOZIE sau ORIZONT

Oamenii nu pot trăi singuri și nici eu nu pot trăi fără ea. Știu că există. Știu că știe că există. Să ai pe cineva este cel mai minunat lucru pe care Dumnezeu îl putea face. Să fie numai pentru tine. Numai pentru singurătatea ta.

Ea este în linia aceea unde cerul se contopește cu pământul într-o luptă frățească. Altfel n-ar fi liniștea. Și nici linia...

Cerul de deasupra liniștii din linia aceea e o mare cu valuri de senin sau, în alte zile, o mare cu valuri de nori... Uneori cerul e nemărginirea din care răsare soare, alteori o barieră roșie de corali, în freamătul căreia naufragiază lumina. Apoi cerul și pământul devin o mare cu valuri de întuneric. Și vine noaptea cu visele mele, în care simt fărădepedă fericirii. Fericirea este stare inversă a nefericirii. Nefericirea este pentru cei care nu văd marea cu valuri de senin din linia aceea unde cerul se unește cu pământul. Nefericirea e un păcat. Un mare păcat. Linia aceea unde cerul se unește cu pământul e pentru noi. Nu e pusă acolo degeaba. Trebuie să o vedem. Trebuie să o simțim. Pentru că trebuie să nu păcătuim.

Nu știu la alții cum e pentru că eu sunt în mine mereu. Mereu. Linia liniștii dintre cer și pământ e întotdeauna la depărtare egală față de mine atunci când mă răsucesc în jurul meu. Eu merg tot timpul. Merg. La început credeam că am să ajung la linia aceea de liniște dintre cer și pământ. Ea este acolo. Știu că este acolo. Și mergeam tot timpul spre ea dar pașii mei o depărtau.

Prietenul meu care nu există râdea. Ești un prost spunea prietenul meu care nu există. Eu nu folosesc ghilimele. Doar un punct. Ești un prost. Așa spunea prietenul meu. Și râdea. Atunci mă opream și mă răsucesc de jur împrejurul meu și priveam linia de liniște dintre cer și pământ din stânga mea. Din dreapta mea. Din spatele meu. Eu nu folosesc virgule. Doar un punct. Linia de liniște dintre cer și pământ era la fel de departe de jur împrejurul meu. Râdea prietenul meu care nu există. Eu zâmbeam. După mai multe zile am înțeles. Am înțeles că eu trebuie să fiu la distanță egală de linia de liniște dintre cer și pământ. Un fel de centru. Măreția neatigerii. Frumoasa măreție a neatigerii. Pentru că linia aceea trebuie să fie totdeauna de jur împrejurul meu. Ca un cerc.

E foarte bine să ai un prieten care nu există. E chiar grozav. Știam că ea este acolo în linia aceea de liniște dintre cer și pământ. Știam și mă întristam. Pentru ea. Era condamnată să fie meru în linia aceea de liniște. Între cer și pământ. Aș fi vrut să mă întreb de ce pașii mei o depărtau de

mine. Sau de ce stă acolo. Sau până când. Dar eu nu folosesc semne de întrebare.

Am înțeles că ea trebuie să fie de jur împrejurul meu. Mereu. Ca un cerc. Totdeauna la distanță egală de mine. De ce trebuie să fie un cerc. Nu întreb. Eu nu folosesc semne de întrebare. Eu folosesc doar un punct. În mod sigur cercul vine din linia aceea de liniște dintre cer și pământ. Sau poate chiar ea este. Liniștea este cercul. Sau liniștea este ea. Eu nu mă mir. Eu nu folosesc semnul mirării. Eu folosesc doar un punct. Și sunt liniștit. Îmi este bine. Sunt chiar fericit. Dacă există fericire. Trebuie să existe fericire.

Nu mai râde. Ai vrea tu să ai nopțile mele. Ai vrea tu să ai visele mele. Eu sunt cu ea tot timpul. Ea îmi dă starea de bine. Ea îmi dă zâmbetul. Atingerea ei mă face să simt clocotul acela înnebunitor. Primesc mereu liniștea și tot ce nu pot să ating în linia dintre cer și pământ. Nu râde. Nu numai noaptea e cu mine. Și ziua. Eu înțeleg. Și-mi ajunge atât ca să trăiesc. Trăiesc pentru ea.

Oamenii nu pot trăi singuri. Nici eu nu aș putea. Aș fi nimic fără ea. Totul ar fi nimic fără ea. Cu siguranță va veni într-o zi. Pentru fiecare există o zi. O zi în care totul sau ceva se sfârșește. Am văzut împrejurul meu. E un cerc în care mergi mereu. Și o poți lua de la capăt.

Sigur că e frumoasă. Eu nu folosesc semne de mirare. Doar un punct. Are chipul acela dintre toate felurile de chipuri. Și ochii îi are din toate felurile de ochi. La fel și mâinile. Și picioarele. Și sânii. Și buzele. Și tot ce e zâmbet. Și tot ce e zăpăc. E din toate zăpăcurile acelea. Va veni cu chipul acela. Va veni cu ochii aceia din valurile de senin al mării dintre cer și pământ.

Ești tâmpit. Așa îmi spune prietenul meu care nu există. El nu știe că eu nu folosesc semnul exclamării și tâmpit fără acest semn e altceva. Ești tâmpit băiețuș. Ziua întâlnești oameni. Copaci. Munți. Ape. Sunt reale. Te poți bucura de ele dacă lași bazaconiile. Așa îmi spune la nesfârșit prietenul meu care nu există.

Eu zâmbesc pentru că el nu știe. Îmi e milă de el. Săracul. Nu știe că acolo în visele mele am toate astea. Nu știe că ea îmi aduce toate astea în mine. Eu simt oamenii. Simt copacii. Simt munții. Simt apele. Și nu e păcat. Pentru că eu nu folosesc semnele de ortografie. Doar un punct. Pentru că oamenii nu pot trăi singuri...

Concursul Național
de Literatură
„Agatha Grigorescu
Bacovia” -
ediția a treia

Adrian Păunescu

Viața valorilor este infinită

Iată că din an în an, în octombrie, la inițiativa oamenilor de autoritate ai acestui oraș, încerc să fiu prezent deși, într-adevăr, și obligațiile de fiecare zi și restanțele dintr-un trecut care nu se lasă dus, m-ar obliga să fiu în altă parte. Astăzi era și un eveniment al mișcării politice din care fac parte, dar dragostea de dumneavoastră și prețuirea maximă pe care o acord lui Emil Proșcan m-au adus aici. Sunt nedormit, dar probabil că o să-mi fac toate porțile de semn și toate părțile de concediu după moarte.

Anul trecut eram mai mulți, mai ales prin valorile care erau lângă noi, și nu realizam că sunt lângă noi. Așa e făcută ființa noastră, să înțeleagă evenimentele abia după ce nu se mai pot repeta...

Este incredibil, totuși, că anul trecut erau Grigore Vieru și Tatiana Stepa în această scenă, iar în ianuarie a trebuit să-l lăsăm pământului pe Grigore. Ce să mai zic de moartea, la 46 de ani, a Tatianeii...

Dar viața valorilor este infinită. Și, poate, asta ar fi una din definițiile culturii: puterea de a semăna azi și de a aștepta recolta cine știe când. Plecarea atât de timpurie a unor oameni trebuie să ne pună grave probleme de „clasament” al valorilor, nu numai de competiție. Trebuie să vedem cum arată acest tabel, în ce credem, ce le lăsăm tinerilor... În pofida dezinteresului actual față de cultură, de disprețuirea ei, de situația școlii naționale din ce în ce mai slăbite și a așa-zisele reforme, care sunt o învârtire într-un cerc vicios.

Academician Eugen Simion

Globalizare și identitate

N-am putut să răspund acum invitației dumneavoastră pentru că tocmai se desfășoară, la Academia Română un simpozion internațional despre educație și învățământ în Europa de azi. Sper însă, cu un alt prilej, să ne întâlnim, ca să mă vedeți la față și să vă văd la față.

Legat de cultura românească actuală ce pot să vă spun, decât faptul că e cam uitată de oamenii politici. Bugetele îi sunt și ele defavorabile, în sensul că dacă e ceva de tăiat, se taie de la cultură (care nu... țipă!).

Vreau să mai adaug că, până la urmă, omul este format de cultură și aspiră la o poziție culturală. În momentul de față, în procesul ireversibil al globalizării, ceea ce discutăm și noi azi, la simpozion, este important să găsim căile de păstrare a identităților culturale ce țin de limbă, literatură, istorie etc., astfel încât cetățeanul european de mâine să știe să lucreze la calculator, dar să știe și să citească...

SECVENȚE

Împreună, aici...

Vădit emoționat, **Emil Proșcan** – primarul Mizilului – adună din zăpada risipită a paginilor urme de pași, tăceri și îngrijorări. I se pare că internetul nu i-a furnizat suficiente amănunte despre unul sau altul dintre oaspeții sau premianți pe care trebuie să-i prezinte. Caută prin CV-urile primite de la secretariatul concursului și mai adaugă o frază... Restul rămâne pe seama inspirației de moment, pe care rigorile „funcției” ad-hoc, aceea de prezentator, o permit.

„Împreună, aici, sper să reușim materializarea momentelor de suflet pe care ni le dorim cu toții, momente care să pună în lumina scenei valențele Concursului Național de Literatură «Agatha Grigorescu Bacovia», ajuns la ediția a treia”...

Împreună, aici... Membri Cenaclului literar „Agatha Grigorescu Bacovia”, în calitatea lor de inițiatori ai concursului, rememorează „aventurile” unui drum: „Este miraculos ceea ce se întâmplă într-un orașel ca Mizilul, unde au loc, anual, două concursuri naționale de literatură și cred că viața de cenacu, printre inițiatorii căreia m-am aflat și eu, în urmă cu cinci ani, a generat și ea aceste evenimente” (prof. **Laurențiu Bădicioiu**); „Aspirațiile mele literare s-au născut odată cu cenacul, atmosfera și entuziasmul aceluia început ajutându-mă să descopăr adâncimi ale sufletului pe care nu le bănuiam. Sunt multe răspunsuri la întrebări, pe care nu aveam curajul să mi le pun, descoperite aici și foarte mulți prieteni pe care mi i-am făcut și alături de care am învățat să nu mai fugim, atât de repede și atât de departe, de noi înșine”. (**Anca Elisei** – studentă); „După primele mele participări la întâlnirile cenacului am înțeles cât de frumos, dar și cât de greu e să-ți porți zborul spre lumina cuvântului” (**Andreea Vasile**, elevă)

Un drum deschis

La cele două secțiuni ale concursului (poezie și proză) s-au primit 204 plicuri, ceea ce a presupus un volum de muncă apreciabil, pentru că nu e ușor să citești câteva mii de pagini și nici să faci un clasament, atunci când multe texte au o valoare deosebită și poartă semnătura unor autori consacrați: scriitorul **Mădălin Roșioru**, regizorul și scriitorul **Dan Stoica** (Austria), **Sanda Mica** (ziarist), **Oana Dugan** (lector universitar, Universitatea Jiang Nan, China), **Cristi Dumitrache** (editor al revistei „Pagini românești în Noua Zeelandă”), **Constantin Piștea** (ziarist), scriitoarea **Melania Cuc** etc.

Dacă în acest context majoritatea premiilor au fost obținute de studenți este – credem – un argument împotriva Casandrelor ce prevestesc „moartea” literaturii.

Iată și câteva opinii ale membrilor juriului și ale invitaților de onoare (intervențiile

domnilor Academician Eugen Simion și ale poetului Adrian Păunescu sunt reproduse în pagina 1):

Riad AWWAD (președintele juriului): „Felicitări organizatorilor și concurenților, pentru faptul că au făcut posibil să se țeasă sub ochii noștri un covor al poeziei, luminat de stelele continuității”

Constantin T. CIUBOTARU (membru al juriului): „Mulți doritori de afirmare în lumea literară și-au trimis aici, la Mizil, în plic, speranța confirmării talentului lor”.

Gheorghe NEAGU (redactor-șef al revistei **Oglinda literară**): „Mă încercă o durere că nu mai este Tatiana Stepa în colțul acela, cum era anul trecut, și că nici Grigore Vieru nu mai este. Am impresia că cea de la Mizil a fost ultima lui ieșire în România, și de atunci îi duc dorul, ca mulți dintre noi”

Laurențiu GHÎȚĂ (epigramist, redactor cultural): „La Mizil se desfășoară 2 (două) festivaluri anuale de poezie, cum nu se întâmplă în alte centre mai cu nasul pe sus. Asta se poate numai și numai cu sprijinul unui primar-poet, ca dl. Emil Proșcan, și numai când ai în ogradă doi zăpăuci ca **Lucian Mănăilescu** și **Laurențiu Bădicioiu**, care să poarte greul acestor evenimente”.

Dr. Geo Stroe (cercetător, om de cultură): „Într-o perioadă de criză cumplită, pe toate planurile, a întreține speranța unei renașteri a spiritului ține de miracol. Felicitări pentru continuitate, pentru strădanie și pentru faptul că ați reușit să adunați atâtea talente și să stimulați creația, creativitatea fiind arma eternității noastre”.

Marin Ifrim (scriitor, membru al juriului): „Pe harta culturală a României Mizilul a devenit un punct de reper și, ceea ce se realizează aici, este o dovadă că spiritul poate surmonta orice criză, fie ea și mondială”.

Aida Hancer (membră a juriului): „La Mizil am câștigat nu numai Marele Premiu, în urmă cu doi ani, ci și o mulțime de prieteni”

Adelina Dozescu (membră a juriului): „Asemenea concursuri sunt un drum deschis tinerilor ce bat la porțile literaturii. La fel cum **Fereastră**, revista editată la Mizil, reflectă lumina întâmplărilor spirituale, de care lumea în care trăim are atâtea nevoie”

Despre **Raul Cârstea** și **Constantin Niculae**, poetul Adrian Păunescu spunea: „Cântecele lor sunt excepțional de profunde, fără a avea în ele facilitatea de care ar fi nevoie ca să placă imediat”. O confirmă nu numai aplauzele pe care le-au primit, dar și succesul de care se bucură C.D.-ul lor, lansat recent – „**Delta lunară**”

Raul CÂRSTEA și Constantin NICULAE

Premianții

Doi dintre premianți au lipsit: câștigătoarea Premiului I la secțiunea poezie - **Bargan Ecaterina**, nu a reușit, în pofida eforturilor ei și ale noastre să obțină viză de la... Ambasada României la Chișinău, pentru a se prezenta să-și ridice premiul. Dacă peste ani talentata poetă va obține cine știe ce confirmare internațională și va reacționa precum laureata Premiului Nobel pentru literatură din acest an, scriitoarea germană de origine română Herta Müller, vom fi la fel de ipocriți să o acuzăm de lipsă de patriotism, uitând felul lamentabil în care ne exorcizăm valorile? A lipsit și câștigătorul Marelui Premiu – **George Chiriac** (Onești), dar – în cele din urmă, premiul nu i-a fost retras, considerându-se că talentul e mai important decât... uitarea.

De la premianții care au urcat pe scenă am „smuls”, sub cortina emoțiilor, câte un „gând”, pe care îl vom continua - literar - în următoarele pagini.

Florentina Loredana DALIAN – inginer, Slobozia (premiul III proză): „Mizilul este, cultural vorbind, un oraș de talie. Pentru că are, anual, două festivaluri naționale de literatură, pe când orașul din care vin eu – Slobozia – nu are, spre rușinea lui, nici unul”.

Liliana SIME – ziarist, Oradea (premiul II proză): „Sunt pentru prima dată în Mizil și mi-am făcut o impresie extrem de bună: un orașel mic, curățel și cochet”

Andreea BĂNICĂ – studentă, București (premiul I proză): „Intrând anul acesta la medicină am visat că voi găsi leacul pentru cancer sau că voi salva lumea... Activitatea mea literară era doar o oglindă a acestor vise... Surpriza acestui premiu e cu atât mai mare”.

Vlad Ionuț SIBECHI – student, Suceava (premiul III – poezie): „Despre mine vreau să vorbească primul meu volum de versuri aflat în pregătire, care sper să dărâme ceva din șandramaua doomiistă”

Adrian DINIȘ – student, București (Premiul II – poezie): „Câteodată e mai bine să taci și să lași poezia să vorbească pentru tine”

Mihaela BURLACU – economist, Constanța (Premiul revistei „Fereastră”): „Mă simt onorată că mă aflu aici și vreau să-i mulțumesc d-lui primar pentru ținuta acestei manifestări. Ceea ce faceți d-voastră aici este – cum spunea mai devreme poetul Adrian Păunescu – să sădiți semințe...”

Alex BODOLI – elev, Chișinău (Premiul Editurii “Fundăției Dacoromânia Comterra „TDC”): „S-a văzut astăzi că un oraș mic poate deveni o capitală culturală. Spre deosebire de concitadina mea din Chișinău, pentru că învăț în România, eu am avut șansa să ajung aici, acasă...”

Dumitru BĂESCU – pensionar, Mizil (Premiul „Serbărilor toamnei”): „Nu contează vârsta și nici faptul că nu am studii superioare. Scriu pentru că așa am simțit.”

Mariana IONESCU

Lacrima Eminescu

- Eugenia Tudor Anton diaristă -

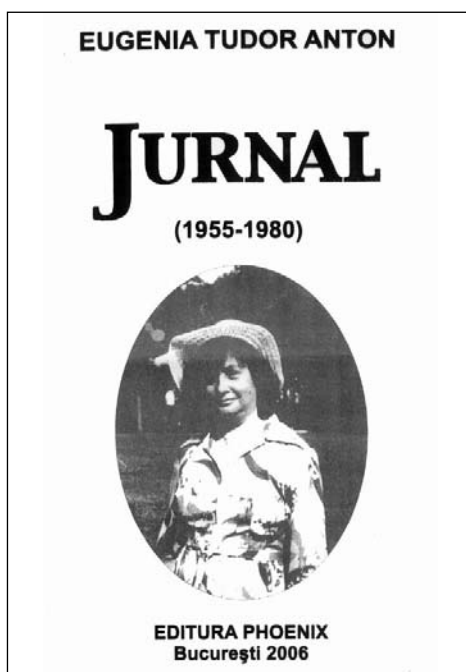
După 1990, căutarea aprigă a adevărului istoric ca demers recuperator pentru individ și societate a impresionat îndeosebi în ipostaza jurnalelor intime frapante prin adevăruri revelatorii, exprimate desigur din unghiul subiectivității diverșilor diariști. Odată cu procesul constituirii unei istorii exacte a evenimentelor social-politice și culturale și cu impunerea acesteia în locul minciunii practicate sistematic în regimul trecut, literatura de sertar a confesiunii, jurnalul, amintirile vin să răspundă unui manifest orizont de așteptare, curiozității noastre în alertă asupra celor aproape cinci decenii de regim comunist, în sensul înțelegerii mecanismelor politico-sociale care afectau societatea.

Un jurnal literar aparținând cu precădere literaturii de sertar interesează cu atât mai mult cu cât semnatarul lui a fost, de-a lungul unei vieți, prins în vârtejul lumii literare. Acesta este și cazul **Eugeniei Tudor Anton** (n. 22 septembrie 1930), critic literar, prozatoare și autoare de ediții, soția scriitorului Costache Anton. Volumul său intitulat **Jurnal. 1955-1980**, apărut la Editura Phoenix în 2006, cuprinde sfertul de secol delimitat, aproximativ, de moartea lui Labiș (1957) și de moartea lui Marin Preda (1980), evenimente tragice marcante în perspectiva istoriei literare.

Jurnalul urmează viața autoarei, având deschidere mai ales spre lumea din cercul revistei **Viața românească**, la care Eugenia Tudor Anton a lucrat mai bine de trei decenii, din 1953 până în 1985, întâi ca redactor și apoi ca șef de secție, între 1972 și 1974 semnând cronică literară.

Definitiv pentru personalitatea diaristei este în primul rând faptul afirmării sale ca scriitoare prin publicarea unor volume de critică literară (**Pretexte critice**, 1973; **Ipostaze ale prozei**, eseuri, 1977; **Hortensia Papadat-Bengescu, marea europeană, studiu monografic**, 2000) și a unor romane masive, de atmosferă și investigație psihologică, ingenios construite (**Caruselul**, 1974; **Prețul singurătății**, 1981, Premiul Uniunii Scriitorilor și **Vară vrăjmașă**, 1985). De asemenea, a prefăcut volume de **Ionel Teodoreanu**, **Cezar Petrescu**, **Sanda Movilă**, **Ticu Archip**, **G. Ibrăileanu** și a îngrijit ediția de „**Opere**” ale **Hortensiei Papadat-Bengescu**, în cinci volume apărute în anii 1972-1988.

Interesul diaristei de a realiza revelația adevărului asupra vieții literare trăite este stimulat probabil și de faptul, consemnat în Jurnal, că familia sa a suferit, ca multe altele, prigonirea și nedreptățile din regimul trecut: bunicul scapă de închisoare la Canal numai renunțând la pământ în vederea colectivizării, tatăl are neplăceri la serviciu și se îmbolnăvește grav de supărare, existența mamei întristată o continuă pe aceea a bunicului, diarista și soțul ei înving cu greutate dificultățile în afirmarea profesională sau pentru obținerea unei locuințe.

Infernul intrigilor din viața de redacție reflectă dereglarea unei societăți privity de diaristă din perspectiva aversiunii față de mecanismele comunizării care îi distrusese familia. Note semnificative despre această realitate apar, în măsura în care au putut scăpa cenzurii comuniste, în toate romanele Eugeniei Tudor Anton, introduse prin existența unor personaje care ajung victime ale regimului politic. Astfel, în biografia lui „nenea Mihai” din **Caruselul** sunt incluse câteva transparente aluzii la „cercetările” și „reținerile” din anii '50 ai secolului trecut. În **Prețul singurătății**, aflăm ecoul întâmplărilor dramatice ale faimoasei perioade a „cotelor”, a „înscenărilor”, a „vigilenței”, a „vânătorii de vrăjitoare” căreia îi cade victimă chiar protagonistul Radu Harega, ajungând persecutat și arestat politic. Cu toate că are un bun caracter și dovedește generozitate și personajul central din **Vară vrăjmașă** devine o victimă a regimului comunist fiindcă se împotrivesc campaniei colectivizării.

Jurnalul Eugeniei Tudor Anton deschide o fereastră spre adevărul acestei realități din regimul trecut în perimetrul întrucâtva lărgit și reprezentativ pentru întreaga lume literară și pentru societatea românească al unei reviste de importanță „Vieții românești”. Ca în orice jurnal intim, relatarea necruțătoare este situată sub și motivată de exigența absolută a sincerității. În cazul de față, surprinde receptarea lumii înconjurătoare prin prisma unei sensibilități structurale secondate de fascinația idealului: în virtutea adevărului, diarista nu este niciodată dispusă să ierte „păcatele” omești ale confrăților, imputându-le, ca unor zeități decăzute, slăbiciunile și greșelile, observate în general dintr-un unghi tragi-comic și adeseori în nota ironiei pamfletare. Este jurnalul unei moraliste indignate în primul rând de păcatul invidiei, care, crede ea, ar constitui cauza lucrurilor (condamnabile!), de unde și situarea confesiunii sub un moto din **La Rochefoucault**: „Ne fâlim adesea chiar și cu pasiunile cele mai josnice; dar invidia este o

pasiune sfișoasă și rușinoasă pe care nu cutăm niciodată s-o mărturisim”.

Personajele din jurnal sunt, în marea majoritate, personalități din lumea literară, de la **Felix Aderca**, **Sanda Movilă** și **Ticu Archip** până la **Marin Preda**, **Zaharia Stancu** sau **Alexandru Ivasiuc**. Pentru generațiile de cititori care le-au urmat, ele au constituit aproape o mitologie. Relatarea diaristei, oricât de subiectivă uneori, aduce surprinzătoare revelații asupra caracterelor acestor personaje în sensul discernerii celei mai potrivite „note la purtare”. Ne oprim mai întâi la cea mai frumoasă performanță a talentului de portretistă al diaristei, și anume – excelentul portret făcut profesorului **Șerban Cioculescu**, urmărit cu inteligență, putere de observație și capacitate de sinteză. Când într-o dimineață din septembrie 1971, merge la Academie să-i ducă primul volum din **Opere** al Hortensiei Papadat-Bengescu, diarista își descoperă cu încântare „prada” într-un portret de mai bine de două pagini, pornind de la expresia feței, revelatoare pentru pedanteria unui mare amator de istorie literară cancanieră: „A început a turui, amabil, de altfel, după ce cu un aer profesoral, a început a-mi pune întrebări: câți copii mai trăiesc, dintre cei 5 ai H. P. Bengescu, ce vârstă are fiica cea mai mică, Elena, cine e soțul ei; m-a întrebat dacă-l cunosc pe Nen Papadat pictorul (care a murit) și tot lucruri din astea la care Șerban Cioculescu tresare, cu o plăcere drăcească de bărfitor înzestrat, când povestește despre lucruri picante. Clevețitor ca o femeie când dezvăluie niște amănunte mai deosebite sau niște întimități pipărate, ochii îi strălucesc și râde din buzele veștede și din bărbia întoarsă de babă turcească, și din numeroasele creșuri mărunte ale feței, dar mai ales din ochii și din vocea aceea cu intonații conspirative ațățătoare. [...] A făcut atâta tapaj cu știința sa despre regulile prozodice din limba franceză că m-a amețit. Ca să treacă apoi la fapte mai ... «lumești», zicând că Lovinescu a iubit-o mult, dar iubirea lui era platonicească pe câtă vreme, se pare, Hortensia, care era la vremea aceea trecută bine de 40 de ani, a preferat, s-a simțit chiar onorată de îndrăzneala unui june intrepid ca Ion Barbu, care deținea de la ea o scrisoare pasionată către el (Barbu) și ca să se răzbune pe Lovinescu (că era cam rău, a ținut să mă asi-gure) ori că o fi uitat-o în adevăr, a lăsat acea scrisoare în paginile unei cărți pe care i-a restituit-o lui Lovinescu” ș.a.m.d. (p. 160-161).

O prezentare interesantă prin finețea observației este aceea făcută lui **Marin Preda**, un fel de „Cănuță om sucit” (care caută în toate nod în papură) cu luminile și umbrele (umorile) pe care diarista le surprinde mai ales cu ocazia unor întâlniri prietenești prevăzute cu daruri disprețuite. O alta este aceea, succintă și memorabilă, a lui **Zaharia Stancu**, apreciat, cu ocazia înmormântării, prin ceea ce

(Continuare în pag. 4)

spun alții, ca, de exemplu, Carandino, și fixat în ceea ce era esențial de observațiile diaristei: grija lui Stancu pentru soarta scriitorilor privind statutul de meserie a scrisului și asigurarea pensiilor acestora.

Majoritatea personajelor care roiesc în redacția revistei ca și în toate mediile literare frecventate de diaristă au parte de calificative aspre, cum se întâmplă cu **Petru Popescu**, **M. Nițescu**, **Ioanichie Olteanu**, **Al. Ivasiuc** și mulți alții situați în cea de pe urmă bolgie. După cum însăși diarista constată: „*Observ cu îngrijorare că mai toate însemnările mele sunt critice. Bazate pe experiențe triste, dureroase*“ (p. 243). Existența îi dă sugestia imaginii emblematice din romanul său de debut: „*Ce carusel nebun e ăsta în care ne învărtim, ne rotim, amefim, nu ne mai oprim, care ne suge vлага, ne rupe nervii. Pentru ce?*“ (s.a., p. 244). Sentimentul frustrării este mărturisit impresionant într-o „cugetare“ șocantă: „*Cât suntem de proști anticipând silit ceea ce VIAȚA, căteaua asta roșie, ne va da fiecăruia și ne va lua tot ce avem mai bun...*“ (p. 202).

Moralistă exigentă pe măsura dezamăgirilor, diarista suferă și se călește într-o perioadă în care mecanismul comunizării „iradia“ puternic întreaga societate și majoritatea scriitorilor care au încercat să supraviețuiască au recurs la compromisul pactului cu „diavolul roșu“, încheiat de carieriști cu un entuziasm cel puțin simulat, fiindcă, după vorba cronicarului, omul se află sub vremuri. Intriga, felonia vânată de diarista care se plânge insistent de însingurare, acuzând, de fapt, viața, căteaua asta roșie, nu sunt caracteristici structurale ale scriitorului român și, de altfel, diarista este departe de a trage concluzia: *homo homini lupus est*, ci mai degrabă consecințe ale comunizării, care însemna tragedia mult mai largă a unei societăți cu ecouri rezistente, care s-au prelungit o jumătate de secol, confirmând opinia mareșalului Ion Antonescu asupra comunismului ca pericol pentru omenire.

Reversul medaliei, partea pozitivă care echilibrează perspectiva Jurnalului o descoperim în criteriul/modelul pe care și-l asumă diarista în judecarea realității din viața literară imediată. Personajul diaristei reflectă perspectiva „*trestiei gânditoare*“, condiția intelectualului, a scriitorului într-o lume dereglată. Sensibilă, inteligentă, extrem de fragilă, acutizând condiția umană prin maladiile care o persecută, diarista, asemeni lui I.L. Caragiale, simte enorm și vede monstruos. Nu este vorba de un destin ingrat, ci de refuzul violent al dereglării unei societăți prin instalarea comunizării și răsturnarea valorilor, de unde sentimentul stăruitor al însingurării, și în acest sens ne oprim la o mărturisire patetică din noiembrie 1970:

„*Trăiesc sentimentul bizar că mă aflu pe o planetă «străină». În care morala e răsturnată. În care impostura, obrăznicia, falsul sunt acceptate, apreciate.*

Încerci să aperi adevărul și te trezești singur, fixat de priviri dezaprobatoare care parcă te învinovătesc că ai îndrăznit. Cum vine asta? «Adevărul» e o haină de sărbătoare pe care n-ai voie s-o îmbraci decât atunci când vor ei? Când le convine lor, majoritarilor?“ (s.a., p. 199).

Prin urmare, dată în vileag prin publicarea jurnalului, povestea diaristei consolează orice intelectual care în regimul trecut a luptat din răputeri ca să-și păstreze condiția morală, dincolo de dificultățile afirmării profesionale sau de cele materiale.

Ceea ce luminează orizontul diaristei

este identificarea admirabilă cu trăirea suferinței poetului național, considerat criteriu absolut și model durabil. Însăși gândirea și exprimarea acestei idei (în august 1970) sunt cu totul remarcabile:

„*«Lacrima Eminescu» tremură, nevăzută și sfântă, în sufletul fiecărui român.*

Lacrima Eminescu se ivește, stăruie ca un glob limpede în care apar poveștile sufletului, cu suferințele lui. Am putea spune (și cred că s-a spus, pe drept cuvânt) că există starea de spirit Eminescu care include dorul Eminescu, plânsul Eminescu, durerea Eminescu, melancolia Eminescu, dragostea de țară, iubirea Eminescu, suferința Eminescu, indignarea Eminescu... Toată gama de simțiri omenească din acest colț de lume, din această «gură de rai» este Eminescu. Și totul aici este Eminescu“ (s.a., p. 134).

Obsesia Eminescu este o terapeutică întreținută îndeosebi prin trimitere repetată la **Făt-Frumos din lacrimă**, pentru că „*există aici în nuce toată poezia și filosofia eminesciană, tot ce va dezvolta apoi poetul în proza sa de o factură atât de deosebită*“ (p. 215). Asumarea patriotismului se face tot în virtutea modelului Eminescu, căruia îi este alăturat I.L.Caragiale: „*Mă uimește la Ion Luca Caragiale respectul, ba, nu, «evlavia» o numește el, pentru istoria patriei! Scriind despre o carte a lui V.A. Urechia (Cum era odinioară) subliniază «...acea evlavie pentru trecutul patriei și neamului, ce caracterizează spiritele de elită».*

Iată, deci, un Caragiale întâlnindu-se cu Eminescu, marele coleg de redacție, în aprecierea «trecutului patriei». Nu mai e zeflemistul, batjocoritorul nenea Iancu, cel ce lua în derâdere pe bieții încornorați [...] ci un scriitor care vibrează la marile probleme ale timpului“ (p.198).

Există o trăsătură fermecătoare a autoarei jurnalului în maniera de a-și exprima opțiunea critică atunci când intră într-un dialog grațios, *peste sau dincolo de timp*, cu personalități aflate în Empireu, cum ar fi, de exemplu, E. Lovinescu, pe care îl interpelează cu un surâs reverențios: „*Știu eu, d-le Lovinescu, dacă aveți dreptate? Uneori vă mai înșelați. Și dacă în cazul lui Arghezi aveți dreptate, când e vorba de Bacovia tare v-ați mai înșelat!*“ (p. 223). Sau Octav Șuluțiu, care în **Jurnalul** său aprecia că stilul Hortensiei Papadat-Bengescu este „*greoi, decolorat, calcinat*“ – „*Chiar așa, domnule Șuluțiu?*“ (p. 264).

De reversul medaliei față de lumea „caruselului“ țin, pe de o parte, notarea viselor premonitorii care sporesc misterul existenței, iar pe de alta exprimarea unor trăiri prin puținele poeme inserate ici și colo în filele jurnalului, din care cităm pentru performanța literară **Ochiul casei**: „*Toată noaptea ochiul de lemn / Din streășina casei / M-a privit încruntat / Prin fereastra cea mare – / Ochiul de lemn și de aer / Ochiul casei, cu rouă pe el, / Duhul casei fără stăpân, / Prea curând părăsită / Prea curând... / Toată noaptea/ Ochiul de lemn m-a privit / Ca ochiul lui Dumnezeu supărat...*“ (p. 195).

Faptul că diarista apare în **Jurnalul** său ca personaj de Bildungsroman susține, de asemenea, interesul lecturii, cu atât mai mult cu cât Eugenia Tudor Anton este un personaj special care merită toată atenția pentru pasiunea pe care o investește în ceea ce face. Deși se lasă acaparată de observarea răului și îl condamnă neîntârziat, diarista se dovedește o

natură puternică fiindcă nu se lasă fascinată sau intimidată de spectaculosul răului, relatarea ei evidențiind cu deosebire mediocritatea acestuia, ca slăbiciune întreținută de păcatul invidiei și nu numai.

Eugenia Tudor Anton ne relatează despre o lume a alienării și însingurării, în care am trăit cu impresia că o recunoaștem ca pe o irealitate imediată, dar diarista ne furnizează date care ne confirmă sau infirmă opiniile despre oameni și evenimente ale trecutului, solicitând astfel o binefăcătoare revizuire care nu înseamnă decât calea cea mai bună de confruntare cu adevărul. O revizuire cu multe semne de întrebare asupra vieții literare din regimul trecut. Or, aceste semne de întrebare sunt cele mai fertile elemente ale regândirii existenței noastre prin raportare la infernul unei lumi de care trebuie să ne despărțim fără ipocrizie.

Adrian Botez

Elegia mărturisirii

*să privesc mereu frământul lor de a fi
bogații grotești - să privesc
cum li se golesc ochii de gânduri
- și li se umplu de fosforescențe de lupi -
să fiu martor la dezvălul
pierzaniei de orice boare de
om: în loc de mătăniile rugăciunii -
să ridic în slăvi inovația mătăniilor
calculatoarelor de bani - credeți-mă și pe mine:
mi se apleacă*

*pe mine uitați-mă de la toate
festinele voastre cu chiote apocaliptice - pe
mine uitați-mă pe pajiștea
din fața pădurii-nnegurate: nu vă temeți
că mă voi răzgândi și întoarce - cum eu
nu mă tem să mă înfund - printre necunoscutul
copacilor - în lumea fiarelor cu instincte
dumnezeiesc de cinstite*

*da - să fiu sfâșiat - ca Orfeu -
de artiștii lui Dumnezeu - nu de
jalnici - travestiții - cabotinii
istoriei voastre*

Linșați amărăciunea

*linșați amărăciunea - în lanțuri cu năierul
iubirii dezlănate i-a tot crescut deverul
hrăniți cu arabescuri reptilele tăcerii
incendiu izbucni-va - și iată Cavalerii*

*nu puneți preț pe vorbe - și nici pe legănare
în danțul fără preget sălțați și stea - și zare
prin iarba de pe limbă vânați doar inorogul
vădiți în piața Lunii pe zâmbăreț ologul*

*disprețuiți leșia distanțelor de-oceane
și prindeți cârdășie cu iederi și liane:
suiți-vă pe scripeți - voi arlechini de varuri
și veți visa beția cu raze și cu jaruri*

*aprinde carnavaluri - concediază valuri
întreabă-te-n înalturi ce sunt acele maluri
vei ridica mamuții pe umărul tău drept -
dar nu-ntreba de nimeni - nebunule-nțelept*

Ion Roșioru

Primii haijini francezi

Noua Revistă Franceză, în numărul său din septembrie 1920 a marcat recunoașterea pătrunderii acestei specii de poezie în literatura franceză. Cu timpul, micul poem de sorginte niponă a influențat o serie de poeți și s-a menținut viabil până la ora de față, fascinația lui fiind departe de a se stinge.

Cele dintâi texte poetice cu trăsături nipone au fost propuse de **Paul-Louis Couchoud** și **Jean Paulhan**, înconjurați la rândul lor de **Julien Vocance**, **Georges Sabiron**, **Pierre Albert-Birot**, **Jean-Richard Bloch**, **Jean Breton**, **Paul Eluard**, **Maurice Gobin**, **Henri Lefebvre**, **René Maublanc**, **Albert Poncin** și alții câțiva.

Numărul poemelor de acest tip a fost limitat, iar tema războiului își va afla în ele un loc onorabil.

Primele traduceri din japoneză, îndeosebi din **Yosa Buson**, se datorează tot lui **Paul-Louis Couchoud** și ele datează din 1906, în cartea **Au fil de l'eau** (Pe firul apei), scrisă în colaborare cu sculptorul **Albert Poncin** și pictorul **André Faure**. Cartea fusese elaborată în 1903 și cuprindea 72 de terțete în vers liber, imprimată în 30 de exemplare. Vă prezentăm o selecție din poemele Zen ale primilor haijini francezi, nu o dată tatonante dar nu lipsite de farmecul modelului exotic și de avântul și suflul începuturilor experimentale pe bătrânul continent.

Paul-Louis Couchoud (1879 -1959)

Convoiul urnit
Adio, Notre Dame...
O, gara Lyon !
*

Stuf răpus de somn.
Prăjesc, o, ce deliciu,
Însăși amiaza.
*

Vaca sătulă
Nu vede decât poala
Sălciei albe.
*

În noaptea calmă,
Răul stors și vechiul turn
Au gloria lor.
*

În seara arzând
Vrem s-ajungem la un han,
Acești capucini.
*

Bătrânul canal
Sub umbra monotona
s-a coclit de tot.
*

Neadormit, fluviul
menține teroarea în
satul pitulat.
*

O simplă floare
De hârtie în gلاstră.
Altar de țară.

Jean Vocance (1878-1954)

La circ

Matineu la Medrano:
Într-o așteptare veselă,
Imensul circ piuie.
*

În lumini, satin
Și iz izbitor de grajd,
Călăreața apare.
*

Cu solzi stacojii
Și cu surâsu-i carmin
O prezintă-o livrea.
*

Galopuri egale
Cercuri puse în cale
Rupte agale.
*

Palme pe obraji,
Corpuri căzând pe podea.
Micuții se-ascund.

Clovnul a stârnit râsul.
O arie se-aude
Când se așează.
*

După „turul” ei,
Fata se crispează:
Oare zâmbește ?
*

Precum o minge
Proiectată pe covor,
El sare în sus.
*

În salt voltaic,
Corpul zburând în vârtej
Deasupra plasei.
*

După uimire,
Purtăm din greu în noapte
Teama celor mici.

Haiku de război

Între tranșee
De trei luni se înnegresc
Cadavre chele.
*

Rău al cărnii întregi:
Glonțu-o poate străpunge
Din clipă-n clipă.
*

Plâns de văduve
Și de orfani zumzăie:
Trupuri de ceară.
*

Printre pachete,
Evantaie în jurul lui:
Sângele-a țâșnit.
*

Fier, plumb, cenușă...
Cu inimi resemnate
Săpăm tranșee.

Georges Sabiron (1882-1918)

Praf de poem

Baltă fără-un creț.
Cocoșul și chipul său
Se prind de cioc.

Ea a zis: Da,
Însă foarte repede
Am înțeles: Nu.
*

Groapă de obuz -
lugubră stea de mare:
cei cinci morți în ea.
*

Obuz explodând.
Din pâlcul de pomi zboară
un stol de păsări.

Pierre Albert-Birot (1876-1967)

Poeme pe măsură

Sus, cer și tavan.
Cutia de mazăre
Cu rețeta-i, jos.
*

Pe vârful casei
Păsărelele cântă.
E primăvară.
*

Sentimentu-i ca
O trenă de rochie:
E greu să nu-l calci.
*

Privind ondulat:
Mariaj al unui ochi
Cu un fotoliu.
*

Iunie-i tăiat
De o cale ferată.
Macii-s gardul viu.

Jean-Richard Bloch (1884-1947)

Casă în Poitou

Bariera-i sus.
Cimișir proaspăt tăiat
Văzut prin bură.
*

Țanțoșă-apare
Coțofana, salută
și-așteaptă teatral.
*

În vântul serii
Corbul prea întârziat

Țipă cu grabă.
*

În jurul casei
Cântă pe două note
Vântul de iarnă.
*

Singurătate.
Lumina sobei nu ne
Mai consolează.
*

Noapte de iarnă,
Țară, jar roșu-n cămin.
Prietenii plecați.
*

Noapte la geamuri.
Noapte pe câmp și pe drum.
Singur cu lampa.
*

La sânul mamei
Pruncul se zbate râzând.
Lapte irosit.
*

Brațul mamei
De-a lungul copilului,
Un fus uriaș.

Jean Breton (1930-2006)

Mă placi, motănel?
Aibă-te, Domnu-n grijă,
râiosule mic !
*

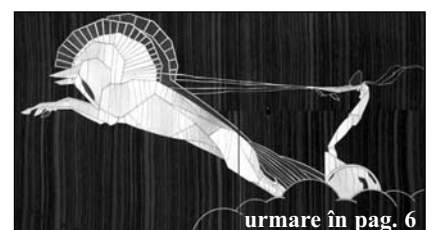
La maluri, bărci vechi.
Adio, pânze în vânt.
Simt marea crescând.
*

Aruncate-n râu
ofilitele roze.
Scrisoare ruptă.
*

În foc scrisoarea:
Cuvinte scrumindu-se
Spre a se salva.
*

Pe ici, pe acolo,
Vai, ciorne cu zecile.
S-a întors soțul.
*

Trec rândunele
Prin aburii calului.
Foarfeci de aer.

urmare în pag. 6

Primii haijini francezi

**Paul Eluard
(1885-1952)**

Pentru
a trăi aici

Micuța fată
Pe jumătate mică
Stă pe o bancă.
*
Șovăind, vântul
Își răsucesce calm o
Țigară de aer.
*

Un gard zugrăvit:
Copacii verzi în roz -
Anotimpul meu!
*

Cântând cu suflet,
Ea topește zăpada.
Doică de păsări.
*

Decor de eden.
Toți ignoră că roșesc:
alt om în noapte.
*

Muta vorbește:
Imperfectă-i doar arta,
Limbajul obscur.

*
Vehicul lansat:
Rostogolite sub roți
Patru capete.
Mereu, fir cu fir,
Roți ale drumurilor
Foarte uzate.
*
Un foc, flăcări mici,
Soarele mă urmează
Umbră tânără.

**René Maublanc
(1891-1960)**

Nor roșu-n apus
Într-o gaură verde.
Șui, cornul lunii.
*

Alarmă-n noapte.
Proiectorul în zare
Când e, când nu e.
*

Noapte bretonă.
Un cântec se stinge încet.
Tropot de saboți.
*

Scârțâit de roți.
Crescând o claie de fân

Ascunde luna.
*
Adus pe plajă
Un capăt de scândură:
Navă strivită.
*

Luna bate slab.
Un pescar taie ceața-n
Foșnet de mare.
*

Prietenii-s morți.
Nu mi-am mai făcut alții.
Îmi cer iertare.
*

Stai la fereastră:
Fața-n bătaia lămpii,
Păru-ntr-a lunii.

**Jean Paulhan
(1884-1968)**

Fumul către Nord.
Spre Est fluturile alb.
Ce frivol,vântul!
*

Râul curge nud.
Arborii tineri vor trăi
Prin codrii-ndelung.

Cine-ți surăde?
Poate izvorul curgând,
poate câteva flori.
*

Fata caută
Instinctele feroce
Ale prediciei.
*

Voinicul e mort
Chiar dacă n-avea febră.
zice cel plâpând.
*

Mama-n grădină.
De lună nici că-i pasă.
Copilul țipă.

**Maurice Betz
(1898-1946)**

Groapă de obuz.
În apa ei s-a păstrat
Cerul cu totul..
*

Un nor în baltă.
I-am strigat: cine merge?
Deja se-ascundea.
*

Lumini și, în vis,
Femei cu coapse fierbinți...
O, plouă pe cort !

*Prezentare,
selecție și traducere
de Ion Roșioru*

PARTICIPANȚI LA
CONCURSUL NAȚIONAL DE
LITERATURĂ - EDIȚIA A TREIA

M
I
U
C
O
N
S
E
M
A
N
T
I
N

PORTOFELUL

– Ce bei, dom’le? se interesă Dima Zer, după ce-i întinse cartea, cu autograf, invitatului său.

– O cafea.
– Ai, dom’le, eu vorbesc serios. Ce bei? insistă Zer.

– Da’, ce, cafeaua se mănâncă?!
– Dom’le Mironescu, înțeleg că dumitale-ți place ironia, dar acu’ nu e cazul, avertiză cel care voia să facă cinste. Ești invitat’ meu, vreau „să ud” și eu cartea-asta, pe care tocmai am scos-o, păru omul a explica. Săptămâna viitoare, lansez volumu’ și eu am nevoie de dumneata, să-l prezinți, ce nu pricepi!?... I-am invitat și pe Motroc și Petcu, de la Filială, să vadă că noi avem activitate culturală în urbea noastră, cu toate că pe ăștia îi interesează mai mult partea a doua – masa și dansu’...

„Aaa, d-asta e așa micos maestro!” își spuse Costin Mironescu. „Ia, să vedem, ce-a mai debitat onorabilul?” Se apucă să răs-

foiască volumul, citind la întâmplare și dorind să pară absorbit de lectură.

– Merge un uischian! se înveseli Dima Zer, văzând că invitatul său pare interesat de creațiile sale.

– O lacrimă! preciză Mironescu.
– Ei, cum o lacrimă?! se supără omul. Măcar o sută de grame-acolo...

– Nu, domnule! opri Mironescu. Am spus o lacrimă, făcu el, arătând cu degetul spre colțul ochiului... Lacrima lui Ovidiu...

– Ei, se vede că-l iubești pe dom’ Petcu! se minună Zer... Două lacrimi d-ale lu’ Ovidiu! comandă el ospătarului.

Pentru că văzu preocuparea pentru lectură a omului din fața sa, își aprinse o țigară, tuși scurt și continuă rugător:

– Poate scrii ceva despre cartea-asta și trimiți cronică la revistă, la dom’ Petcu... O să vezi că e plină de semnificații! avertiză poetul, cu emfază. Știi, eu aicea am vrut să inițiez cititorul în filosofia timpului, așa cum îl simt și-l înțeleg eu... Pentru că, vezi dumneata, dom’le, sunt două chestii diferite: una e ce vede și ce simte eul meu intim și alta ce receptează eul exterior..., se pregăti să peroreze el, semn că avea lecturi proaspete și găsisese prilejul de a arăta că mai și citește filosofie.

– Nu te supăra, domnule Dima, dar e bine să-i lași pe alții să spună ce-ai vrut dumneata să transmiți cititorului sau... prin ce n-ai vrut să-l inițiezi! zise Mironescu plictisit de aroganța preopinentului său. Știi unde e greșala?... Dumneata nu stai în spatele cititorului și, văzând la ce poezie a ajuns, te-apuci să-i explici anume ce-ai vrut să spui de fapt! Adică, dacă e vorba de eul intim sau cel exterior – așa cum pretinzi. Vorba lui Tudor Vianu: comunică, nu te comunică!... Gândește-te că ai putea avea o sută, o mie de potențiali cititori: doar n-oi vrea să mergi la fiecare și să-i explici, să-i faci comentariul fiecărei poezii!?... Crezi că se gândește cineva, când citește, la cele două categorii de euri (nu alea din ali-

mente!) sau crezi că toată lumea a citit, ca dumneata, Aristotel sau Platon?... Dacă te pretinzi poet adevărat, nu te crampona de explicații: fiecare ar trebui să se recunoască prin ceea ce citește. Așa câștigi simpatia cititorului și-l faci să se intereseze de scriitura dumată!

– O clipă! avertiză Dima Zer, ridicând arătătorul... Ți-era dor, iubir? întrebă el la mo-bilul care tocmai sunase. Uite, ce să fac... sunt cu domnu’ Mironescu, da... cu el... Și când a văzut cartea, de frumoasă ce-i, i-a dat o la-crimă (face cu ochiul), adică i-am dat o la-crimă... De-a lu’ Ovidiu... Nu, dragă, dom’ Petcu nu e cu noi. O să fie săptămâna viitoare, când o să vii și tu, să mă susții, când facem lansarea... Daaa, o facem așa, pe la sfârșit, cred că sâmbătă... Uite că și domnu’ Mironescu a dat aprobativ din cap. E bine sâmbătă... Ca să știi... Cum de ce? Ca să fii freș... Așaaa... Și să mai știi că mi-e dor... Sigur-sigur!... Daaa, mi-e dor de virginitatea tăcerilor tale!... P-alea numai eu le iubesc!... Acu’ te las, că se supără invitatul meu (face iar, conspirativ, cu ochiul)... Adică nu, cum o să te las? Te mai vreau... Da, dragă, știi: e alegerea ta – muză pentru volumu’ următor... Da-da... Pupici foarte mici... Ia de-aici!... Ce, vrei mai mult!?... Pupoi balșoi de la noi! ca să fii mulțumită... Ok, pa-pa.

– Noua muză, de care-mi tot vorbeai?
– Da, dom’le, e cu ochii pe mine, mai ceva ca pe butelie! se lăudă Dima Zer.

– Eu o să mă retrag, dacă nu-i cu supărare, că mai am câte ceva de scris... Mulțumesc pentru tratație.

– Știi ceva! zise morocănos poetul, căutându-se prin buzunare. Știi ceva?... Extra-or-di-naaar! răbufni el, lungind ultima silabă. Fir-ar al dracu’, dom’le, nu mi-am luat bani la mine! dădu nevinovatul din umeri. Știi ceva: plătește dumneata, și data viitoare fac eu cinste!... Da’, când te sun, să-mi aduci aminte să iau și portofelu’...

PREMIANȚII

Marele Premiu

George CHIRIAC
Onești (Student)

tram

★

în stația de tram sunt florărese
grase cu lalele pe piept care
vorbesc la nokia /

mașini sofisticate care îmi intră
în piele ca niște microbi /
oamenii au ochi galbeni
așa cum avea tata

înainte să moară / număr gumele
de pe asfalt în timp ce bascheții
se topesc în bitum împreuna

cu mine

★★

mama a purtat mult timp haine negre
a împărțit ceapă săracilor
a acoperit oglinzile din casă cu cearceafuri
a mers la biserică
a pus lumânări pentru el

mi-a spus să nu-mi fac griji:
tata și-a făcut bagajele
și a plecat la doamne doamne

e departe doamne doamne ?

nu

charlotte este mică

charlotte are un tată pastramagiu
& o mamă super-balaur.

în realitate charlotte este mică
ca o boabă de mărgăritar
aruncată în ceașca de cafea.

charlotte poartă bascheți
cu manșon violaceu
cumpărați de la second hand
& locuiește în mintea mea
ca într-un orfelinat unde oamenii inimoși
aduc mereu portocale & jucării.

în românia avem portocale numai iarna
jucării avem tot timpul.

la sibiu

în cada uriașă șampania nu e de ajuns
matilda se ridică își stoarce ursulețul
în cadă i-am zdrobit craniul cu
o ghiulea înainte să se năpustească

spre noi eram foarte aproape ca
să-mi dau seama că în cutie e
adusă și speranța
în noaptea de revelion mă
visez în hermannstadt cu miruna și
nora de fapt într-o
măcelărie unde se ține o lectură publică
apoi cina homari supă

de ciuperci cartofiori dulci

*ningea oamenii spărgeau sticle
de șampanie se bucurau se pupau*

eu îmi imaginam că un șobolan intră
într-o inimă și aceasta se mărește puțin
oare podul acesta se prăbușește
dacă spui vreo minciună ?

și scufița roșie ?
pe ce coadă de mătură zboară ea ?
se învîrtește în jurul camerei
și se prăbușește pe podea miruna
mi-a povestit de ȣiganii
care au mâncat lebedele din
viena m-am gândit că din burta
europiei poate ieși ceva frumos
care să te hipnotizeze în lumina
televizorului o vrăjitoare micuță se dă pe
topoganul din creierul meu hoinărește
bezmetică prin coșul cu rufe golește
sticlele alunecă pe gresia
din bucătărie și

în barca asta cine stă ?

*apoi eram deasupra orașului nora a zis
că vrea să devină un zeppelin
albastru și și-a luat zborul*

în barca asta stau mojo jo jo și
michael jackson dansez la nunta ta
dacă știi tu ce-și șoptesc

Premiul I - poezie

Ecaterina
BARGAN

Chișinău
(studentă)

ecaterina dispare

Ce faci tu, ecaterina, în viața asta
fără ferestre, fără ziduri și fără străzi,
ce faci cu acești ratați care îți plîng pe umăr,
acești alcoolici care monologhează
lîngă tine, de parcă beția
i-a transportat în altă epocă...
Cum ai ajuns tu genială ecaterina
cînd și victor e genial!
și raisa e genială!
și igor e genial!
și aliona e genială!
și andrei și ludmila și tatiana
și vasele și denis și alexandru
sunt genii!!!
Și numai șoarecii sunt niște rozătoare!
doar șoarecii crapă de idioțenie!
Cum ai ajuns tu, ecaterina,
să invidiezi șoarecii
Că ei nu plîng...
Iar tu, ecaterina, plîngi patru ore ghemuită
într-un fotoliu, ca într-o palmă imensă,

și dinții îți tremură cu zgomot.

ne vizităm trecutul din obligație

mergem pe trasee știute prudent
strîngem colacul fiebinte de duminică
ar putea fi semn de salvare
îl înțeleg doar cei mici

nu uităm drumul spre biserica
în care ne-am învățat copilăria
să stea în picioare
la început imitînd gesturile bătrînilor
care își știau păcatele
apoi aflam de aura bolnăvicioasă

o jale surdă îngrămădită acolo

fantomele stau de veghe să nu bată vîntul
să nu se stingă lumînările
să nu plîngă cei dragi
dar vîntul se tot strecoară
pe alocuri stinge lumina

își urlă singurătatea

zvîrcoliri

și dragostea te aduce la disperarea
care vrea să se stingă dar nu poate
îmbrîncit de ființele cărora
te-ai dăruit cîndva definitiv
devii o marionetă cu sentimente
un bufon umilit public

după orice colț un om meschin
îți așteaptă lehamitea
te învață sistemul interior
tu îl accepti cu zîmbete și mulțumiri
din simplul motiv că ți se par normale
manipularea, mita, falsul
iubirea cu termen de garanție

nu te mai jenezi să mergi lîngă aurolaci
cînd descoperi cultura amicilor
nu te mai temi de condamnările lumii

lumea demult a expirat

nu de întuneric mă tem

simți sloiul de gheață în ochii celorlalți
crezi că ei există pentru tine
cînd ei sunt aici doar pentru
reversul crezului tău

mai faci un pas, dar timpul
nu se mișcă odată cu tine
timpul acesta fără oxigen e ca bășica
prinsă în ciobul ceramic,
bulele încremenite înăuntru
suferința izolată

Andreea Bănică
București (studentă)

Săptămâna 52 (frgmente)

Grove o privi uluit. Îi spunea exact despre ceea ce îl îngrijora mai puțin și nu putea să creadă că era adevărat. Își verifică ceasul, întrebându-se de cât timp era martorul acelui monolog aparent nesfârșit. Observă că rujul își pierduse efectul, iar sângele i se scurgea din obraji cu fiecare minut, numai pentru a năvăli înapoi, însuflețindu-i chipul. I-ar fi plăcut să-i spună că nu o ascultă, dar cuvintele nu vroiau să se alinieze într-o propoziție coerentă. I se întâmpla să se desprindă de realitate în momentele cele mai nepotrivite.

– Cred că m-ai pierdut, Manu. Ce-ar fi să o iei de la capăt?

– Señor Grover, glumiți, așa-i?

– Da, Manu. De fapt, am încetat să fiu atent exact în clipa în care ai intrat la mine în cabinet cu acel dosar, adică acum șaptezeci și șapte de minute. Te rog să mă ierți, am avut de dimineață o operație care mi-a căzut greu. Nu vrei s-o lăsăm pe altădată?

Începu să se joace insistent cu stetoscopul. Deja i se părea că fătuca asta neobosită îi răpea inadmisibil de mult timp cu situația economică a spitalului. Ce-i păsa lui?! Nu s-a priceput și nici n-a vrut să se priceapă vreodată la finanțe. Îi era suficient că cerea de două ori pe săptămână și cu același rezultat asistente bine pregătite, sau care să se intereseze cu adevărat despre pacienți și nu despre propriile țesuturi moarte (păr, unghii). Exista un director pe care să-l preocupe administrarea fondurilor (uneori, chiar și asistentele incompetente).

– Bine señor. Mă voi întoarce luni.

– Nu, te rog. Greșește sala și caută-mă la 41.

– Dar, señor, acolo e directorul, nu pot să...

– Exact! E directorul.

Stetoscopul îi încremeni între degete, iar Manu înțelese că orice altă împotrivire în acel sens ar fi însemnat sfârșitul unei răbdări aproape nelimitate. Pentru prima dată se întreba de ce alesese economia. Din păcate, n-a avut timp să găsească un răspuns. Privirea impacientă a doctorului o convinse că ar fi trebuit să se folosească de ușă cu ceva vreme în urmă. Se grăbi să îi ureze seară plăcută. Abia când tocurile au încetat să-i răsună pe coridorul pustiu, Grove răsuflă ușurat. Scăpase și de acea dată. Dar pentru cât?

Privi cu atenție cactusul și își aduse aminte că luni nu-i dăduse porția bilunară de apă. Era vineri; simțea cum i se usca gâtul când se gândea la setea plantei. Nu și-a dat seama niciodată cum reușea o „ființă” atât de ostilă să-i fie totuși simpatică; sau cum putea să înmagazineze moleculele de apă în acei țepi minusculi. În fine, prostii de biolog. Dacă și-ar fi descoperit pasiunea pentru botanică înaintea celei care l-a lipit de stetoscop, poate ar fi știut să răspundă acelor întrebări.

Se ridică greoi, ca un om după un adevărat ospăț. Fu întrerupt de soneria precipitată a telefonului. Primul impuls a fost acela de a răspunde, dar s-a răzgândit după ce și-a imaginat că l-ar fi putut întâmpina Manu cu alte tâmpenii economice. S-a întins mai departe după sticla de apă și era gata să ude cactusul când vocea stridentă a mamei-sii îi trezi fiori pe șira spinării: „Grover, răspunde, știu că ești acolo, doar nu lipsești niciodată de la lucru...”. În acea clipă începu să poarte o conversație mintală cu femeia de la celălalt capăt al firului. E-adevărat, mamă, se gândea el, nu-mi părăsesc niciodată „viziunea”, cum îți place ție să-i spui, pacienții își târăsc perfuziile prin tot spitalul ca să-i consulte sau vin cu pielea fâlfâind în urma lor, așteptându-mă umili să o cos, disprețuind hemoragia și eventualele oase rupte; și încă nu pot să cred că refuzi să numești locul meu de muncă... ei bine, *cabinet*! Ar fi trebuit să te împaci până acum cu ideea că sunt doctor! „Casa ta e o cocină, nu știu cum reușești să trăiești în condițiile astea. Am găsit șosete murdare aruncate peste tot, iar canarul nu mai rezistă mult și explodează. Cât îi dai să mănânce? Nu-mi imaginez că o fată ar putea să intre în apartamentul tău fără să fii lângă ea, dosind în palmă sticluța cu săruri, ca să-i poți opri căderea – fizică și psihică. Întotdeauna te-am învățat să fii galant cu doamnele, Grover, dar de când te-ai mutat ai luat-o pe un drum teribil de greșit. Trebuie să mai vorbim despre asta, tinere. Eu și taică-tu...”. Dar Grover auzise destule. Cu rapiditatea unui linx, lovi receptorul și îl făcu să sară spre urechea lui.

– Mamă, pentru ce ți-am dat o cheie de la apartamentul meu?! Întrebă doctorul furios, simțind cum îi clocotea sângele în obraji.

– Deci erai acolo, am avut dreptate...

– Pentru necesități fiziologice urgente, în cazul unui accident sau... (continuă ca și cum n-ar fi auzit-o)

– Tinere, nu-mi vorbi pe tonul ăsta! Îl întrerupse la rândul ei.

– ... moarte! Din nou imperturbabil, Grover își ignora mama. Te afli în vreuna din aceste situații?!

– Vrei să spui că integritatea locuinței fiului meu nu reprezintă o necesitate fiziologică urgentă?!

– Da, mamă, exact asta vreau să spun! M-am mutat singur ca să nu-ți mai aud văicărelile legate de gradul de curățenie al spațiului meu de viață. E treaba mea cum trăiesc. Te sun săptămânal. De-acum mă voi asigura să-ți spun și cum rezistă canarul.

– Grover, încetează! Știi bine că îmi fac griji pentru tine!

– Sunt adult, pentru Dumnezeu! Îmi port singur de grijă și îmi schimb scutecele zilnic. Când o să înțelegi și tu treaba asta?!

– Așa-i că Silvia a plecat? Nu am găsit decât lucruri de-ale tale.

– Sunt treburile noastre, mamă...

– Adică numai ale tale, doctore. Ce-ai făcut de data asta?

– S-a îngrozit când i-am spus că mănuiesc la fel de bine cuțitul de bucătărie ca și bisturiul.

– Te-am avertizat să nu te mai lauzi cu asta. Trebuie să-ți amintesc de cusătura – tatuaj a Laurei?!

– Nu m-a mai lăsat să găsesc, știi cât îmi place!

Făcură amândoi o pauză de câteva secunde, ce aducea izbitor de mult cu un armistițiu. Grover fu cel care reluă discuția, de data asta mai împăciuitor.

– Mamă, o să vin acasă obosit, o

să-mi arunc șosetele după bunul plac și o să-mi hrănesc pasărea de câte ori vrea. Pentru sănătatea ta – la care ții atât de puțin – te sfătuiesc să nu mai stai acolo. Un scurt puseu de compasiune îl împinse să meargă mai departe. Trec eu pe la tine săptămâna asta. Sau săptămâna viitoare...

– Așa spui întotdeauna...

– Și apar de fiecare dată a doua zi, am dreptate?

– Bine, Grover. Dar să știi că ai face bine să-ți găsești o soție.

– Da, mamă, am să merg la supermarket și poate prind o super-ofertă, două la preț de una.

– Nu glumi, băiete. Știi că am dreptate.

– ...

– Ar fi fost ciudat să admită asta în urechea ei.

– Bine, Grover.

– Doctor Grover. Știa că atât îi trebuia ca să termine conversația.

– Ai grijă de tine.

– La revedere, mamă.

Nu avea nici o șansă. Urma să-l aștepte și să continue cu morala între cei patru pereți. De față cu canarul supraponderal. Ar fi preferat să treacă pe la bar, ca să poată „sărbători” sfârșitul penultimei zile de lucru. Venea Anul Nou și nu era nimic de sărbătorit în asta, trebuia să compenseze. Știa însă că a doua zi ar fi fost nevoit să asculte un monolog incomparabil cu cel al Manuelei, pus la cale chiar de maică-sa și strâns legat de absența lui nocturnă. Își ordonă rapoartele, udă în sfârșit cactusul însetat și se pregăti să plece. Pe când întindea mâna spre întrerupător ca să stingă lumina, ezită o clipă, amintindu-și de ceva „urgent”. Într-adevăr, își puse geanta pe umăr și se apucă să scrie câteva rânduri pe un bilet. Mulțumit de rezultat, stinse de această dată lumina și ieși.

Trecu întâi pe la pacientul său cel mai fidel, Albert. Dormea liniștit sub efectul sedativelor. Câteodată își dorea să poată dormi și el la fel. Semnele vitale erau bune, desigur, pentru cineva în starea lui. Își acordă câteva clipe de reculegere și se retrase. La poartă îi strecură lui Inés biletul în mână, motivând că era despre statistica săptămânii, pentru Manu.

Începu îngândurat drumul spre casă, admirând în secret felul în care lacul reflecta deopotrivă felinarele și norii, amintindu-și de noaptea Perseidelor și mirându-se numai teatral când văzu lumina aprinsă la fereastra sa. Fu însă de-a dreptul uluit când observă că geamurile erau larg deschise, absorbind parcă toți curenții de aer rece în apartamentul lui. Își strâmbă nasul a dezgust. În mijlocul gerului „decembrist”, nu prea avea chef de aerisire. Sau de maică-sa și firea ei nevriconă.

Se hotărî să se oprească totuși la bar. Înghiți pe nerăsuflăte două pahare de whisky care îl relaxară pe dată și îl încălziră pentru atmosfera glacială din casă. Barmanul îl cunoștea de vreo doi ani și îl uimi vizita lui scurtă. Însă Grover n-a fost niciodată omul confidențelor peste tejghea. Plăti și plecă îmbujorat.

Avusese dreptate. Era frig. A închis ferestrele și a deschis caloriferele, așteptând să audă vocea mamei-sii și reproșurile adiacente care începeau întotdeauna cu „De când te-ai mutat...”. Părea să o deranjeze mai mult faptul că s-a mutat decât profesia aleasă. Puse aceste pisălogeli pe seama vârstei și se gândi că în curând se putea întâlni cu ceva mult mai grav, care să vină din partea sistemului nervos.

Prostii de doctor.

Premiul II - poezie

Adrian DINIȘ
București (student)

Cercul poetilor anonimi

Mă numesc adrian și au trecut ani buni de când nu mai scriu
îmi pare rău chiar dacă e greșeală tot ce fac
și mă consider degeaba genial
ca nu știu câte alte milioane de oameni
din lumea asta și din cealaltă.

Așadar am reușit primul pas spre vindecare,
chiar dacă nu vreau, încă simt nevoia
și îmi înfig acul în degete ca la un paralizat
până curge sânge mici pârâiașe,
apoi cascade, dar nu mai simt nimic.
Și nici cel mai puternic drog din lume
nu mă mai ajută.

Când văd o femeie dulce ca mierea
pun un roi întreg de viespi în urmărirea ei,
să îi țină trena mai întâi.
Am rămas cu mișcarea teatrală,
acropațiile de la circ
privesc ore în șir porumbelii
de pe liniile de înaltă tensiune.

Când ursul hibernează
bătăile inimii îi sunt încetinite
așa s-a întâmplat și cu mine. Furia s-a domolit,
apoi a dispărut și mă simt ca o legumă.
Sunt slab, dar numai cât o plantă carnivoră.

Prin ce am trecut, recapitulez repede în minte,
viața într-o secundă prin fața ochilor și
nu regret nimic,
în afară de momentele de lașitate
pentru care n-am să mi-o iert
nici la Judecata de Apoi
când mă vor ispiti Câmpiile Elizee
și cazanul cu smoală.

Vreau să-i ajut pe cei nou-veniți
să deschidă ochii
înainte s-o facă într-un sicriu, îmbălsămați
și îmbrăcați la costum când doar tortura
de-a fi îngropați de vii mai poate veni.

În copilărie eram un sălbatic,
cu timpul m-am domesticit
atunci uram subiectele despre fete,
dar când mi s-a arătat minunea
ce se ascunde în specia lor, mult mai târziu
decât la ceilalți, am trecut de la ură la iubire
și mai ales la o teamă curioasă,
plină de respect.

Dar când se întorceau spre mine teama
ridică la puteri exponențiale
creștea și prindeau viața fluturii-cap-de-mort,
despre care mai târziu am aflat
că simbolizau sufletul.
Și mai prindea viața capul de schelete
de pe tricoul ei

și deși părea că mă holbez cu nerușinare
la sânii ei nu mă puteam gândi la altceva
decât la moarte și tristețe
și la cum o să mă părăsească mai ales că

toate tipele aveau un zâmbet,
piscă de Cheshire, care îmi făcea
paranoia mea perfect justificabilă.
Știam că sub rujul ăla se ascunde sângele
din care își trag vrăjitoarele tinerețea,
dar cel mai diabolic plan din lume
la care am putut să mă gândesc
era că toate plănuiesc în secret
cum să se despartă de mine.

Frica de fluturi
amestecată cu frica de păianjeni
de aia n-am putut să iubesc pe nimeni
în afară de cea care presimțeam
c-o să mă facă să sufăr cum nimeni altcineva
toată viața ca după un picior amputat,

cea care avea să aprindă lumina
să omoare țânțarii și din când în când
fluturii strânși în jurul becului.
Până la urmă nu știu ce caut eu aici
și de ce vă spun toate astea,
alții au probleme mult mai grave decât mine.

Zapând la tembelizor

nu sparg oglinzi sau vase nu rup postere
de pe tapet nu arunc televizoare pe geam
nu-mi tai venele dar e ca și cum aș face-o

schimb canalele încontinuu

dau pe desene animate dar acum
empatizez cu suferința lui tom
tom băiatule sau piscă am scobitori în ochi

mă deranjează bătăile inimii
care picură de la robinet
zac strivit pe fotoliu
și nimeni n-o să mă umfle cu o pompă la loc

un nor de ploaie mă urmărește
peste tot inclusiv în casă se face
dimineață iar și nu pot să împușc soarele

cântecul păsărilor mă face
să vreau să tai copacii și stâlpii de telegraf
ale căror fire mi le conectez la vene

dau pe știri am devenit rahitic
mâncarea se strică în frigider

mă chircesc tot mai mult
sufletul mă strânge și își face loc în afară
ca un alien din abdomenul meu

fiecare glonț trece prin ecran și zboară
trece prin vesta antiglonț și zboară
spre cuibul din mine

cometele au împânzit strada pe care stau
trag jaluzelele printre crăpături minunate
explozii nucleare ca o ploaie de artificii
.....

dau pe fotbal

până și acasă luăm bătaie
Dumnezeu nici măcar nu e microbist și dacă e
e pentru că atunci când fotbaliștii dau un gol
își ridică tricoul pe maiou scrie „I love Jesus”

și dacă e nu ține cu noi și mai ales
nu ține cu mine și nu crede în mine
dar Dumnezeu nu e microbist

când dădeam un gol ridicam și eu tricoul
pe maiou scria „pentru Georgiana”
iar ea nu înțelegea nimic despre fotbal

schimb canalele încontinuu
nimeresc numai filme romantice, drame,
telenovele ș.a.m.d. etc. etc.

mă zgribulesc în fotoliu aștept
să întrerupă programul obișnuit pentru știrea

despre cel mai mare cutremur din lume

și sper că lumea se va sfârși
odată cu mine

nu mai rezist
îmi trece prin cap să mă arunc pe geam
sfârșesc prin a arunca doar televizorul

Vindictivă

Georgiana, cum de m-am îndrăgostit
de o ratată ca tine cum de nu știi să continui
o discuție cu mai mult de trei cuvinte.

mănânc cozonac și aștept
să revină conexiunea la internet
îți plâng amintirea care-mi colorează sângele

am licurici în palme îi îndes
în cutia de bomboane în formă de inimă
pe care vroiam să ți-o dau până când
din plexul meu irump implozii de lumină.

mă trântesc în patul suroriiîi îmbrățișez
păpușile rupte și privesc resemnat
cum le cresc mâinile în jurul gâtului meu
cum le cresc unghiile tot mai adânc.

alături sufletul meu se zvârcolește
prins într-un cearșaf.

mă întreb cum de ai ajuns o păpușă
cu ochii scoși pe care o îmbracă
și o dezbracă fiecare găde al meu în parte.

ți-am spus problemele noastre trebuie
să rămână doar între noi n-ai înțeles niciodată
și acum scriu doar despre tine.

lumea te arată cu degetul pe stradă
toate indicatoarele cu atenție și interzis
îți sunt atârinate pe frunte pe spate pe buze
fiecare metrou duce spre mine.

privesc din metrou tramvaiul 34 cum
se gândește la tine din periferie în periferie.

cerșetorii arată la fel
atât înăuntru cât și la suprafață.

piciule te vei face tot mai mic și îți vei aminti
că Georgiana vrea să întâlnească bărbați
cât mai mulți și să-i învârtă pe degete
să le spună s-a terminat rămânem amici.

ea nu pierde timpul mută iubirea
dintr-un buzunar într-altul are nouăsprezece
ani ascultă manele și înnebunește bărbații.
îi place să fie mereu în centrul atenției.

Georgiana a fost șefa clasei în liceu
merge de sărbători la zilele aniversare unde
cunoaște bărbați cu care flirtează și atât.

nu pierde timpul are nouăsprezece ani e la ase
și deja știe ce vrea de la viață
zâmbește mereu și plânge ca să fie consolată.

adrian se teme să cunoască pe cineva
i-ar putea stinge dragostea pentru Georgiana
el e un prost și un visător incurabil.

adrian se simte tot mai singur
și își plânge de milă în balcon.
el n-a făcut niciodată dragoste
n-a atins niciodată buzele unei femei
nu știe dacă iubește nu știe să iubească.

adrian e frumos. adrian nu știe chiar dacă
fetele i-o spun singura în fața căreia
și-a deschis sufletul nu i-a dat nicio șansă.
el își repetă în fiecare zi
ești urât orice ți s-ar spune.

adrian râde fals. el nu știe ce înseamnă
dragostea dar scrie în fiecare zi despre ea.

Lilana SIMÉ

*Oradea
(ziarist)*

Acrobata

Obscurul circ din Budapesta nu-și mai permite să angajeze familia Csordas pentru încă un sezon. Ramona abia a împlinit 18 ani și exersează la sârmă până simte că-i dă sângele pe nas și că-i tremură pulpele. În sezonul trecut a avut un număr împreună cu mama ei. Singure și-au croit o poveste pe care să o deșire sub ochii lacomi din loje, îmbinând acrobația, într-o notă neefortată, cu teatrul. Simplul mers pe sârmă nu mai impresionează pe nimeni. În circ trebuie să ții pasul altfel și-o iau alții înainte. Ești depășit, desuet, învechit, stricat, aruncat la lada de gunoi.

Parcă ar fi fost ieri. Ieseau amândouă în costumele mulate, brodate cu paiete, în zvâcniri strălucitoare, zâmbind cu toată gura chiar și atunci când transpirau vârtos. Încă nu s-a obișnuit cu gândul că ea nu mai e. Că s-a stins atât de repede. Azi i-a spus medicul că are cancer. „Uite, asta e cancerul dumitale, floarea asta pe care o vezi aici, pe radiografie”. Apoi, boala s-a întins ca o molimă de la un sân la altul, la ficat, la gât, la stomac. Dădea câte un pui în fiecare colț de organism. Și mâine a închis ochii. Nici măcar nu a putut să plângă pe marginea mormântului. O apăsa doar o durere ascuțită în coșul pieptului. De parcă cineva i-ar fi îndesat un pumn acolo.

Acum e jumătate de trupă. E doar Ramona. Că Ilonka s-a dus. Pe Ioska, pe taică-su, nu se poate baza defel. El făcea dresaj cu căței. A vândut cățel după cățel pentru o sticlă de barack palinca până nu a mai avut pe cine dresa. Degeaba s-a certat cu el. Ea zicea, ea auzea. L-a lăsat acolo în baraca aia, construită din mila nu știu cui, la periferia Budapestei și a plecat. Trei zile a rătăcit prin barurile din Budapesta. Nu știa nici ea ce ar vrea să facă. Poate acrobații la bara de streaptease? Uite, asta ar fi o idee bună de câștigat bani! Așa îi zice și Briciu. Pe bărbat l-a întâlnit la *Pisica neagră*. Briciu a văzut imediat în ea o investiție bună. Și-a frecat mâinile cu nerăbdare. După o oră a și încercat-o. A dus-o în camera de motel și i-a pus-o ca un profesionist. Cioantele unguroaicei l-au cam împuns. Dar nu i-a dispăcut jigărita asta mică. E elastică și se încolăcește cu putere. Lasă, că-i dă el lustru și o îndoaie până pune pe ea ceva cărnă. I-a și propus : vii cu mine în România?

Ramona a acceptat fără ezitare. În *Clubul Colonelului* pereții sunt înțesați de oglinzi. Ziua e închis. Ușile se deschid doar la adăpostul nopții dar și atunci pentru o anumită clientelă. Briciu își bate cu două degete umărul, într-un gest transparent. Diseară clubul se umple de polițiști cu grad superior. Sunt bățoși și aroganți dar altfel clienți fideli. Și magistrații frustrați de nevestele lor grăsuțe și abstinente trag la Clubul Colonelului. Trupurile tinere, dezbrăcate de inhibiții îi eliberează de

povara robei, le stârnesc pofta plonjării fără teamă de compromis pe teritoriul interzis.

Fetele exersează în aerul de fum sleit. Bara lucioasă le dă de furcă. Ramona are un număr special. Un șirag lung de perle albe este extras lent dinăuntrul trupului ei, chiar dintre picioare, din umbra fierbinte a misterului. Perlele ies umede, una câte una. Are noroc cu stagiul făcut la circ. Numărul l-a furat, într-una din seri, de la o austriacă lesbiană. Femeia o invitase în rulota ei. I-a dansat pe o muzică lascivă, îmbietoare. Apoi a vrut să o dea gata cu numărul ăsta cu perlele. Open minded, Ramona a încercat cu degetul și experiența asta. Austriaca o săruta ușor pe buze, să o vadă înnebunită de plăcere. Nu spune că i-a dispăcut dar îi lipsea ceva austriecei. Forța masculină. Numărul cu perlele false îi excită pe clienți de fiecare dată. De asta ea intră ultima în scenă. Briciu, stăpânul clubului, chiar a construit o scenă în mijlocul fotoliilor moi, din catifea vișinie. Înfipță în pardoseala de parchet lucios stă stingheră bara din inox. Gina moldoveanca se agită în jurul ei. Mâinile îi alunecă și e gata să dea cu creștetul de pardoseală. ...tu-i! Vai di cap! Cuvintele ies dintr-un pat de puf moale, guturale, cu accent înconfundabil.

Gina moldoveanca a ajuns dintr-o întâmplare la Briciu. Dar nu-i pare rău. Parcă ar fi căzut din iad în rai. A fugit de acasă când avea vreo 16 ani. Nu a vrut să stea capră pentru concubinul maică-sii, un boșorog libidinos. Mă-sa nu a crezut-o când i-a povestit de avansurile ce i le făcea sexagenarul. Ba chiar s-a infuriat și a și părut-o. Un afacerist țigănos din satul vecin i-a promis că o ajută să iasă din Moldova. A vândut-o unui șofer de TIR pentru 200 de euro. Ți-a ținut-o două săptămâni închisă într-o încăpădere sordidă, doar cu apă și mâncare. Până s-a plictisit de ea și a vândut-o altuia. Tot șofer de TIR. El a adus-o aici, în orașul unde e Clubul Colonelului. A pus-o într-o garsonieră și i-a promis că vor trăi lumea albă. Numa' să-l iubească nițel și pe el cineva. Ha, ha, ha! Auzi la el, bondocu! Gina moldoveanca nu i-a păstrat o amintire urâtă, că nu e om rău. Dar trebuia să-l părăsească. Nu putea să stea o viață întreagă într-o garsonieră așteptând să o viziteze bondocul. E capabilă de mult mai mult! Așa că într-o zi s-a nimerit să bată la ușa Clubului. Briciu i-a văzut doar ochii lungi și verzi ca două linii lucioase. A decis pe loc că Gina moldoveanca merită a doua șansă. Clienții o plac și o închiriază. Că Briciu a descoperit și portița care-l pune la adăpost de încurcături legale. Are el „spate” dar, na, tot nu poate să o facă așa în văzul lumii. Prea bățător la ochi și nu se riscă a prostului. Și atunci închiriază fetele pentru „prestații artistice”. Cu ora. Încheie contract cu clientul, cu o clauză explicită: „Clientul se obligă să nu întrețină relații sexuale, să nu-i administreze droguri sau băuturi alcoolice peste limită”. El e acoperit, spălat pe mâini dacă fata se dă pe brazdă și pune botu' la client, nu are ce face. Problema lor!

Campionă „la închiriat” e tot Ramona. Ce face, domle, acrobația asta! Briciu îi plătește chiria la un apartament mobilat-utilat, all inclusive. Că merită fata! Ea e singura pe care nu o obligă la „rotirea de cadre”. O dată la 2 luni se schimbă „garnitura” din club. Schimb de experiență se cheamă. Fetele lui se duc la clubul lui Tataie, de la marginea pescăriei, iar fetele lui Tataie vin și prestează în Clubul colonelului. Ideea le-a trăsnet într-o noapte de marmureală. Băi Tataie, ce ar fi dacă...

În seara asta, Ramona e închiriată de „Piticul”. Așa l-a poreclit ea pe Marinceanu., un om de afaceri influent și extrem de bogat. Dar scund, cât un limbric, cum ar spune Ioska. Grosul banilor i-a făcut din speculă imobiliară. Cutreiera satele, se înțelegea cu primarii la câte un comision de bun simț în schimbul prestației de agenți de reclamă. Cumpăra terenuri cu bani de rahat și le revindea cu prețuri umflate. Când a epuizat terenurile a trecut la combustibil M „vopsit” și vândut ca motorină. A avut „cheag”. Mă-sa a fost ceva pe la partid, o ștăboaică, prim-secretar pe județ. L-a făcut la bătrânețe că în tinerețe s-a ocupat de cariera politică. Vine de ceva timp la club și o urmărește pe Ramona. Stă într-un colț, sugă din trabuc și bea whisky. O oră și pleacă. Se aud tot felul despre el. Unii spun că ar fi homosexual fiindcă nu-l vede nimeni, niciodată, pe nicăieri cu vreo fată. Alții „dă-l dracului de impotent”. Ramona s-a gândit că nu mai dă Domnu' o dată să o închirieze. În seara asta e seara cea mare! Ramo, ai pus laba pe ăsta! N-ar fi tare să te ia de nevastă? Te-ar durea la bască! Asta i-a spus-o Monica. Cea mai deșteaptă stripărită. Săracă dar ambițioasă. Ziua, studentă la Științe Economice și noaptea, una dintre fetele lui Briciu. Glumea, probabil. Asta se întâmplă numai în filme. În realitate, e mulțumită să ia bacșișu' ăi gras.

Fetele au renunțat la treningul purtat la repetiție și la pantalonii scurți. Ramona e într-o rochiță scurtă, lucioasă, în ciorapi cu jartiere la vedere. Fardul se întinde în tușe groase pe pielea ei tânără. Șiragul lung de perle albe îi atârna la gât. Straniul om de afaceri stă în colțul lui cu nelipsitul trabuc. Își termină numărul și-l vede că-i face un semn scurt din ochi.

O împinge într-o limuzină „marfă” cu tapiserie din piele crem. E bazat rău! Noaptea o împiedică să vadă șoseaua, localitățile prin care trec. Dar mașina parcă nu mai vrea să se oprească. Se foiește, e neliniștită. E chiar așa departe? Marinceanu o privește în tăcere. O studiază ca pe o mică gânganie neajutorată. Nici nu se obosește să-i răspundă. Nu e rea deloc târfa asta. Cică a fost acrobată. Un surăs îi mijește în colțul gurii. Nu a fost de mult timp cu o femeie. A încercat să se abțină, să pună stavilă pornirilor. Să nu o supere pe maică-sa. Sau naiba știe. Dar ea parcă ar presimți, parcă ar bănuî. Ei na, de unde să știe ea secretul lui întunecat ca noaptea aia fără împunsături de steele, cu cerul greu de gânduri?! Frânează scurt mașina în fața unei clădiri generoase, un hibrid între vilă monstruoasă și cabană. Stă atârnată chiar de buza unui lac și ar putea fi o casă de vacanță. Poate asta și este din moment ce pe lac Marinceanu își chinuie adesea skyjetul. Prin terasa încăpătoare, Ramona pătrunde într-un interior de un lux amețitor. Ce de bani au unii! Oare cum e să ai bani, să nu-ți pese dacă e azi sau mâine, spaime de seară, să nu te sufocă panica în somn...

Din spate o încolăcesc brațele lui Marinceanu. Talie, sâni... I se urcă pe gât. De ce? O fi pervers? O strâng ușor, ușor. Mai tare, mai tare. Îi confiscă aerul! Nu mai vrea așa. Ce-i asta?! Țipă dar nu i se aude glasul. E ca în visul ăla în care cuvintele refuză să fie articulate. Deschide gura și strigătul nu iese. Stă vâtuț între palmele ciudat de mari ale afaceristului pitic. Ochii parcă-i plesnesc în înțepături dese și dureroase. Nu se poate să se termine aici...

Se stinge ceața din tabloul de deasupra șemineului din piatră și aude un icnet scurt, sarcastic...

Premiul III - proză

*Florentina
Loredana
Dalian*

*(Slobozia –
inginer)*

Lacrimile gardianului

Ca de fiecare dată când venea momentul, se lupta cu sine să pară stăpân pe situație, imperturbabil, cum îi stătea bine unui gardian care deschide ușa condamnatului la moarte pentru ultima oară și cum prevedea regulamentul. Ca să-i reușească trucul, își imagina că omul din fața lui îi omorâse părinții, îi violase fiica sau îl scuipase între ochi. Uneori îi reușea. Alteori...

Alteori se prefăcea răcit, tot suflându-și nasul într-o batistă mare, albă, sau se ștergea la ochi ca și când tot praful Bărăganului îi pătrunsese-n ei. Sau privea fix lanțurile condamnatului, de parcă descoperise-n ele a opta minune a lumii. O singură dată îi trecuse prin gând - ce-ar fi să le desfacă. A alungat repede rătăcirea, ferindu-se doar să nu-l mai privească în ochi. În ochii care parcă sfidau moartea. Nu, lacrimile n-aveau voie să curgă, doar mai târziu, după ce ajungea acasă târându-se ca într-o mie de lanțuri, după ce se spăla o oră, amăgindu-și bietul suflet să se molipsească de la curățenia trupului și sărmana-i minte să se curețe de sutele de ochi care-l urmăreau.

Îi vedea ziua, îi visa noaptea...

Albaștri, căprui, negri sau verzi, cei mai mulți semănau între ei în clipele acelea. Când le citea licărirea de groază, ar fi vrut să fie el cel care apasă pe trăgaci.

Unii erau umili, imploratori, alții - mai puțini - c-o ultimă sclipire de speranță, alții goi, care nu mai exprimau nimic, ori poate așa fuseseră toată viața.

N-avea multă carte, dar poseda o știință extraordinară - după privirea aceea ultimă putea să spună ce fel de om fusese purtătorul ei. Mai mult, încerca să-și imagineze ce fel de viață a dus; și concluzia la care ajunsese în pragul pensionării era tristă - cei mai mulți trăiseră pentru a mânca.

O singură dată o pereche de ochi a ieșit din tipare și i-au luat mințile, gata să comită nebunia. N-a îndrăznit, fiind prea tânăr și ducând o familie în spate.

Acum, bătrân și obosit, de două ori mai bătrân și mai obosit decât cei de vârsta lui, ar fi vrut să dea timpul înapoi. Acum ar putea s-o facă, nu se mai are decât pe sine, și-așa sătul de viață.

N-a mai întâlnit niciodată privirea aceea, deși a căutat-o peste tot. L-a atras ca un magnet căruia nu i te poți opune și, în ciuda obiceiului de-o viață, privise execuția fără să caute spre șireturi. Și-n clipa în care glonțul lovise, ochii parcă râdeau și mai tare.

În noaptea aceea n-a dormit, s-a imaginat de sute de ori făcând gestul care ar fi putut schimba un destin.

A doua zi, frământat, a vrut să afle ce fel de criminal fusese. Și-a aflat. Nu omorâse pe nimeni, trăise curat, dar de o crimă tot se

făcea vinovat - avusese curajul să spună „nu” când toți ceilalți zbieraseră „da” în cor.

Și iată-l azi, în ultima zi de slujbă (în sfârșit, pensionarea! Câte zile o mai avea de trăit să poată măcar uita...), pregătindu-se pentru ultima oară să joace rolul durului și intranșigentului gardian. Puțin emoționat la gândul lepădării de această povară, nu se hotărâse încă ce truc să aplice pentru a-și ascunde lacrimile când a pus mâna pe clanța ușii. **Nu!**

Ba da... privirea pe care o căutase de atunci ani de zile, trecea prin el, sfidând toate lanțurile. Dumnezeu a vrut să mai aibă o șansă. La noapte va putea dormi și poate toate nopțile câte-or mai fi rămas...

Ce ghinion că schimbul îi venise mai devreme! Că, hipnotizat de privirea aceea, nu apucase să-l vadă apropiindu-se...

Acum stă el de partea cealaltă a ușii. Și-așteaptă să-i citească cineva în ochi.

Depresie

Bătrâna cu flori mi-a întins lăcrămioare de obicei cumpăr le ador azi doar i-am zămbit i-am întins o monedă și-am trecut mai departe a alergat după mine la-ți florile nu primesc de pomană s-a oprit nedumerită când mi-a văzut lacrimile de ce plângi maică? a întrebat simplu cum întreabă femeile de la țară chiar așa de ce plâng? ridic din umeri mă uit la ea nu se lasă clintită așteaptă răspuns Am o depresie zic... Adică ce? Asta-i un fel de doagă lipsă? Îhm...

n-are nimic mă consolează nu ești singura... da' să nu mai plângi că-ți strici ochii uite eu stau în frig pentru doi bănuți bat cale lungă rabd de foame n-am lemne de foc și nu mai plâng tu doar ai coborât din mașină ești îmbrăcată încălțată (oho, și-ncă cum! dar numai eu am voie s-o spun) ce-ți lipsește? în afară de doaga-aia...

nu pleacă nici nu tace ce să-i răspund? când nu știi ce să spui cel mai la-ndemână e adevărul

dragostea! asta-mi lipsește ai vrut să știi ai aflat mai vrei? na să te sature Dragosteeeeaaaa!

se uită buimacă își face cruce face un semn la cap către omul cu fluierul care cântă și el pentru-un bănuț fata asta săraca e dusă ai auzit ce-i lipsește? omul își vede de fluierul lui apoi începe să fredoneze Dragoste buruiănă rea! femeia își vede de lăcrămioarele ei timpurii

eu îmi văd de drumul meu presărat cu lacrimi

Premiul III poezie

*Vlad Ionuț
Sibechi*

*(Suceava -
student)*

sebastian locuiește

în sticlăta lui de fanta madness și toată lumea respectă asta i se acordă liniște bilete de tren gratuite și câteodată

un colț de mamut drept talisman la 00⁰⁰ când se difuzează thriller pe mtv monstruleții de sub pat citesc jurnalul intim al lui sebastian au cozi spiralate și ceasul dat cu o oră înapoi

dar nu e vorba de ora exactă de punctualitate sau legea proprietății private e o zi rotundă ca sfecla roșie sebastian mă torturează cu flashbackuri și botoșei plușați avangardist diseară vom vorbi despre avorturi și doamna ivanov de la trei o să bată cu șoldul ei metalic în țeava de la gaze

nu am scris niciodată poeme de dragoste

dar aș ieși la fereastră cu o pancartă mare cum erau alea de la revoluție să răcnesc fără să îmi pese de nimeni că fiecare secundă fără tine îmi găurește stomacul mai tare decât cancerul asta nenorocit la noapte va ninge buzele tale îmi vor ține de foame nu știm nimic unul despre altul

stăm într-o cameră g o a l ă și viitorul e un paparazzo care inventează scandaluri sexuale

sunt același de fiecare dată te ating ca o funie udă și te țin cât mai aproape să-ți aud gândurile mă găsești în piața publică cerând decapitări vreau doar să fii fericită știu că te hrănești cu sufletele condamnaților la moarte

ninsoarea de la noapte îmi va încetini boala pentru o secundă voi crede că se mai întâmplă și minuni ascultă e cântecul nostru ține-mă de mână înăuntrul meu ninge cu un lichid alb-vâscos

dintr-un carnețel prăfuit

amintirea copilăriei bănuie prin șifonierul bunicilor toți au plecat căutând altceva poate că refuză să creadă că din copacii prin care ne cățărăm s-au făcut sicrie au îmbătrânit toate mâncate de carii s-a stins becul și ne gândim pe întuneric la câte și mai câte care atunci aveau farmec simple naivități fantastice rămase ca o palmă de copil pe un geam aburit

bunicul nu se temea de moarte dac-o veni, zicea, măcar să-mi mulgă vaca înainte și pe urmă m-oi duce după ea

avea în piept o groapă făcută de un cal năzdrăvan și își ascundea acolo toate insomniile jumate din viață a tușit cerșind câte o gură de aer ca printr-o țeavă înfundată

nu a fost dizident dar o dată era să o pățească s-a certat cu primarul de la niște pământ... în fine chestii neînsemnate acum când mâinile mele ar vrea să sape ca o cazma și să-l smulgă de acolo cât nu s-a întărit încă pământul

MENTIUNI POEZIE

*Aleksandar
Stoicicovici*

Moldova Nouă - jud.
Caraș Severin (student)

În portul Dubrovnik

1.
am să le vorbesc
despre degetele tale celor de acasă
când voi aduna merele picate la pământ
sau când voi ridica gălețile de grâu în pod
le voi spune poveștile tale
despre femeile îngropate pe malul dunării
și despre bărcile albe care le-au ținut loc de
coaste până la sfârșit

ridic din umeri și aproape că nici nu-i simt

2.
ne-am dezbrăcat cu albia fierbinte
legată de picioare în portul Dubrovnik
o doamnă bătrână ne urmărea de la balcon
obișnuită cu micile nenorociri de zi cu zi
din când în când se apleca peste balustradă
și ne vorbea despre Ecaterina cea Mare
sau despre copiii necinstiți
alăptați pe țărmul adriatic

terasele mici erau neobișnuit de încăpătoare

ne agățam hainele într-o tablă ruginită de șah
pânza portocalie ni se lipea de mâinile fierbinți
toată lumea ne îndruma să batem în lemn

3.
viața e fructul oprit pe care ai vrea uneori
să-l scuipi cu tot cu semințe

ea - indiferența se așează în lucrurile mărunte -

indiferența se așează în lucrurile mărunte
ochii ei măsoară întunericul din vânătaile
rămase toată lumea pleacă

ea stă cu spatele la toate cerurile mele plânge
mâna ei e un lagăr de exterminare pe care-l
ascunde în ochii mei când se întunecă

nimeni nu știe

acolo unde se sfârșesc nopțile
ecoul degetelor ei capătă culoarea disperării
în urma lor doar apusul trist
își caută dimineața

zaruri

mă învelești în pielea tapisată cu apa tulbure
pe care n-ai de unde să o știi

închid ușa și arunc zarurile șterse
în chivotul ruginit de pe noptieră
cred în coincidențe și cu toate astea sunt
destul de superficial uneori dunărea
e mai tulbure decât nopțile de război
și e singurul lucru pe care-l mai văd
cu ochiul liber

din trupul tău pornește iarna

pentru rănilor deschise
ninsoarea care acoperă turnul din Niș
craniile alinate. icoanele uscate pe zidul alb
copiii își aranjează câmpuri minate
în vârful degetelor cântă
și defilează cu ochii acoperiți

până la urmă rămân descoperit
mă gândesc că ești deja prea departe
ca să-mi dau seama dacă te-am pierdut
îmi privesc genunchiul tapizat cu apa tulbure
și e singurul lucru pe care-l mai văd
cu ochiul liber

Prea târziu

acum poți să-mi arăți drumul meu tânguitor
sau orice alt drum poți să deschizi
ușa pământului poți să mă păcălești
și să mă înveți să fiu păcălit
e prea târziu

acum poți să te răzgândești și să regreți
păsările în care am așezat cu grijă
neliniștea greierilor
poți să-mi ceri norii ce erup uneori
și topesc înălțimea zâmbetului tău
e prea târziu

lasă tălpile să pască întunericul ierbii
nu căuta inima în sângele ce aleargă
în agonie prin tranșeele mâinilor

acoperă pustiul trupului meu
cu puțină răbdare și lasă-mă să ard

babel

merg prin camera palmelor tale / merg
prin umbra vâscoasă și rece a zilei
se încolăcesc ceasurile

/ sunt un turn babel și mă înalț din ochiul
uscat în care se adună plânsul /

merg prin camera palmelor tale / merg
prin umbra pumnului tău
cearșaful se dezlipește ca un plasture
de pe umeri e prea mult praf /
oameni cu mâinile ridicate /
un fir blestemat de nylon
trece prin încheieturile lor / se arcuiesc rănilor
într-o durere teribilă
deschid toate ferestrele sângelui
miroase a apă tulbure

/ mă prăbușesc /

la început cerul a fost atât de jos încât
zidurile se dărau
sub călcâiul lui Dumnezeu

holocaust

copacul între verde și aplecarea la pământ
ne îmbrățișează ca un copil bolnav

ne înconjoară cu scoarța dureroasă -
uniforma în care se adună întunericul
primejdios și uneori lumea întreagă

unde sunt ochii așezați în ordine alfabetică
marele zid și luna pe care o împărțim cu
noaptea cuțitului unde sunt rădăcinile
de carne și oasele împăturite

/ suferința e un pântec imens /

copilul se naște și se opresc toți pașii
țipătul mut un vârtej sub pielea subțire
se decojește scoarța de pe craniul de ceață

meridianele se înnoadă într-un buric prăfuit
nimic nu ne mai ține de cald

doar moartea ne îmbrățișează
ca un copil bolnav

Diana Cristea-Șerban Târgoviște (elevă)

mă cheamă nadja

lucrez la circ și cad în fiecare zi din cer
mă agăț de bucăți groase de catifea
văd cum piotr trage de sfori mai sus mai jos
pe scărița mea dansează balerine cipicii albi
îmi ating amigdalele panglicile
de păr se-nfășoară după capilare balerinele
trăiesc în mine indiferent de anotimp
se aud aplauze a-sur-zi-toa-re lumea e
fericită când noi
nu-ne-mai-trezim-din-vis.

sociobiologie sau suburbiile orașului de provincie

arunc mereu fluturii nefolositori
în balta de la marginea orașului
ies încontinuu prin gipsul abia întărit dansez
mă trântesc pe parchet și
rup fiecare bucățică din mine
văd cu patruzeci și șase de ochi vorbesc
cu de două ori mai puține guri
fluturii mă acuză că m-arunc
singură la gunoi
de fiecare dată când gândesc prea mult.

jacqueline

mă urmărește dimineața
când spăl tricoul în chiuvetă poartă
o rochie lăbărată de la second /
de douăzeci de ani
ascultă patti smith și se întâlnește
cu tot-felul-de-indivizi de la care păstrează
amintiri / ambalaje de ciocolată /
pungi de hârtie / fotografii polaroid /
doarme pe canapeaua din bucătărie
când îi atrag atenția că e prea aiurită uită
aragazul aprins toată noaptea mâncăm
savarine cu frișcă vegetală în fiecare vineri
seară în l'accordeoniste îl cunoaște pe
barman vorbesc într-una despre lautrec
și klimt duce gunoiul o dată la două zile
întinde rufele încălță pantofii găsiți în pod
și insistă că nu e deloc complicată

carmin

iana nu mai e tânără
de vreo patru ani
se pudrează excesiv poartă
mănuși albe de dantelă evită
să-și lase adresa
din când în când primește
vederi de la mama prin
paznicul isidore o anunță
când aduce tutti-frutti carmin
dizolvat din germania când îi trimite
încă o soră cu articulații fragile
degete lungi rochii de tul pentru colecția ei
își plimbă câinele în sandale de cauciuc și
se închide într-o cutie de carton
într-un muzeu

radiofrance în direct

îmi număr degetele de mai multe ori
ca și când n-aș ști deja că sunt zece ani
de când am aruncat păpușile
în loc să le donez copiilor bolnavi
care își numără degetele când învață
la matematică
aud picurii robinetului stricat
din ziua în care i-am spus prima dată
mamei că la grădiniță se bat covoarele
am hotărât să traversez în fugă strada pe care
câțiva ani mai târziu s-a întâmplat să ațipesc

MENTIUNI POEZIE

R D
O I
X A
A N
N A
A

BALTARU
Suceava

Regăsire simplă (tatălui meu)

Când ai sunat și mi-ai spus că ești în oraș pe neașteptate, cum pleci și nu vii de obicei - m-am îmbrăcat mai mult ca o femeie, nu ca o fiică.

ne-am oprit la terasa cu Tuborg respirația mă incomoda, erai același om ca mai mereu purtai în brațe oglinda imensă de care niciodată nu trebuia să mă apropii.

„Toată ești maică-ta, și încă mai frumoasă” mi-ai spus - la dracu, tată, au trecut șapte ani, nu-i vezi cum țopăie în spatele meu, cum urcă pe umeri trăgând de colțurile gurii înspre urechi?! (la urma urmei nu e vina lor, așa i-am învățat).

nu ți-ai dat jos ochelarii, de fapt e mai ușor, „oamenii sunt greu de privit înăuntru” mai ales ăia care au în poșetă șapte ani fardați cu resemnare ar fi absurd să-i ascundem azi în paharele cu limonadă.

„Sunt foarte fericit acum, mi-ai lipsit tot timpul...” și eu, tată, dacă n-ar fi astmul, furia, înduioșarea de sine, astmul, mă grăbesc din când în când sunt un om mic, îmi agăț golurile de principii.

au trecut șapte ani în care, spre deosebire de ăia de-o seamă am învățat singură să merg pe bicicletă (eu am vrut așa!), nu s-a schimbat nimic, am mai crescut, o să mai cresc - timpul e de treabă atunci când nu-l uiți, despre asta aș vrea să vorbim mai multe...

Cu resemnarea-n sân

resemnarea mea este o mansardă cu vedere liberă înspre golf - oricine îi poate atinge pereții, ușa e casantă spațiul fidel, atât cât îi trebuie omului pentru sine și pentru altul.

o invidiez într-un fel pe Bica Raveca avea o ladă în podul casei cu „hainele de moarte” (niște pantofi cu zimți, costumul național și o bucată mare de pânză) astea erau motivele ei de a încăleca pe corpul zilelor - le curăța o dată la două săptămâni cu un fel de mândrie în gesturi.

câteodată mă tulbură modu' ăsta barbar de a încălța zilele ca pe niște ghete

de unică folosință, unde mă grăbesc?

timpul devine o cadă ciobită în care sâmbătă de sâmbătă îmi spăl trupul de povara adâncă a tinereții.

Sonată neobișnuită de iubire

N-aș putea cântări pasiunea asta în centimetri pătrați de hormoni, nici să-i conving pe ei de mâinile lui puternice și veștejite ca brațele unor stejari arămii, arămii și frumoși.

N-aș putea să le povestesc șoldurilor de-abia coapte, că ele nu trebuie să se simtă șolduri de femeie dacă miezul mărunții de lângă mine aduce în decor mireasma unui anotimp prăfuit.

O, oameni didactici și cum se cuvine, ce v-ați înscăunat pe tronuri multe în craniul meu deschis, de-atunci de când hatmanul *Înrândculemea* a obligat copilăria să abdice, de-atunci nimic în mine nu are voie să treacă dincolo de timpul cârnii.

Dar oameni din craniul meu cel moale, nici a mea țărână nu este veșnică, iar în ochii lui... lumina albastră nu se simte niciodată strâmtorată. Și nu m-ați crede că pe buzele lui eu văd rănile roșii, din mirosul veșmintelor sale vechi setea mea se bucură, eu sărut cu ochiul cearcănele de pe buzele-i temătoare, vindec urmele lăsate lui de mâine cel bătrân și de trecut.

Din neamul lui Covarșă Vicoveanul...

(fragment din proza prezentată în concurs de R.D. Baltaru)

Căpițele fură încărcate în căruța, iar Fil zvârli deasupra un fel de oiște, un par înalt și greu pentru a împiedica sărăcirea spicelor pe drum. Bătrâna și fiică-sa urcaseră primele, apoi copila, care se cățăraseră prin spate, julindu-și genunchii mici și rotunzi. Caii porniră greu, iar căruța se zdruncină ca o targă uriașă:

– Bica, da' dacă o să cadă? Murim?
– Nu cade, nu mai poci degeaba.

Drumul cât ca era lung fusese anevoios, din pricina împrejurimilor Goldanei (văduva cu nume rău) plin de hârtoape și bolovani. Acasă fânul fusese urcat în poclid, apoi bătut bine.

Omul este primit în bucătăria de vară, după obicei. Nuța glumi și îi întinse un pahar de rachiu. Omul refuză pe motiv că trebuie să ajungă acasă. Nuța îl îmbie glumind mai mult și lăsându-și capul într-o parte. Omul primi paharul iute, cu bucurie. La fel și pe al doilea, și pe al patrulea. Bătrâna puse lapte într-o conservă, iar mâtele năvăliră înfometate. Pe plită fierbea mămăliga în cropuri, timp în care Nuța pregătea untul, brânza și jumărilor roșiatice din oala cea mare cu untură. Încăperea se umplu de un miros plăcut, cald, care și azi îi aduce omului aminte de dragoste, adică de cinstirea omenească și milostenie. Copila aduse din casă un ștergar alb, curat, cu care bătrâna înfășurase fundul de mămăliga. Aceasta era fierbinte, rotundă, iar aburii se înălțau drept spre cer(...). După obiceiul caselor, bărbatul fie străin, fie de-al locului, binecuvântează mămăliga înfigând cuțitul în patru colțuri,

după descântecul Crucii Domnului. Mâncară repede, respirând iute ca niște balauri căci bucatele erau fierbinți până la miez.

– Bica, eu vreau urs, îmi faci urs? Se tânguia copila, scărpinându-și genunchii murdari cu firicele de sânge și urme de lut.

Bătrâna luă o bucată de mămăliga pe care o purtă de mai multe ori prin mâini, ca să se răcească. Apoi o strânse în palme, presărând deasupra brânză și unt. Închise „aluatul” ca pe o plastilină. Îi făcu nas, picioare și urechi, așa cum a făcut Dumnezeu omului din lut. Strănepoata își primi ursul fericită; îi mânca nasul, urechile și picioarele cu plăcere, apoi făcea ea singură altele, și tot așa, până isprăvise cina. Fil plecase cu greu în seara aceea, îndemnându-se la pahare. Bătrâna puse strachinile în oala cu hârbe pentru vacă, stinse becul și merseă toate în casa mare.

Acolo paturile erau făcute, așternuturile răcoritoare, și un miros „a păstrat”. Femeile își spălaseră picioarele și brațele într-un lighean albastru cu „sopon” de seu. Cu jale mare și cu plânsete, primise și copila, căreia apa rece de fântână îi muncea rănile de pe genunchi și de la oul piciorului stâng.

După rânduiala veche, femeile se închină lângă unul din paturi (cel dinspre răsărit), unde este o icoana mare cu Maica Domnului și Pruncul, alta cu Sfânta Treime, o candelă vânăta, unsuroasă și un calendar cu toate pomenirile de peste an (și cele cu cruce roșie dar și cele cu semn negru). Rostesc Tatăl Nostru, Cuvinese (adică Heruvicul), dară înainte de acestea rugăciunile începătoare, psalmii Aghioritului, între ele bătând mătăni și zicând rugăciunea neîncetată din cartea „Pelerinului Rus”.

Raveca privește undeva înspre scoarța cu păuni, mai mult în gol, cu mâinile strânse în pielea albă, zbârcită și rece; Nuța ridică palmele de o parte și de alta a corpului, lăsându-și chipul neapărat aidoma unui condamnat, iar copila rostea rugăciunile frumos, ca poeziile de la serbare, dar ochii nu-i stau locului, uitându-se când la Dumnezeu încruntat din icoana Treimii, când la bătrână, când la sertarul de sus, unde sigur trebuia să fie zahăr vanilat. Apoi rugăciunea după datină: „*Ferește-mă, Doamne, de foc, / De potop, / De primejdie, / De năpastie, / De tunet, / De fulger, / De scâr-bă, / De greață / De moarte grabnică...*”

– Bica Raveca, da Dumnezeu are mamă ?

– Da, pe Măicuța Domnului.

– Da' nu Dumnezeu Iisus ci Dumnezeu acela Judecător, acela mare.

– Nu are, el este din începuturi...

– Bica, dar dacă eu nu am mamă înseamnă că sunt așa ca Dumnezeu, de la sine însumi(!) ?

– Ia tacă-ți fleanca și te culcă sau ia ceva de croșetat, că vezi cum stai degeaba și vine cel rău să-ți dea gânduri de îndrăzneală!

– Bica, da' noi nu facem nimic altfel într-o zi? Ceva important ca în cărți??

– Ba facem, facem... Cu voia lui Dumnezeu dacă e săp-tămâna asta cald, apăi avem de împlinit strângerea roadelor și marți, și miercuri, și joi, și vineri, și sâmbătă. Iar duminică nici dacă am putea... nu mai facem ceva important, ca în restul zilelor, că doar nu suntem păgâni.

MENTIUNI POEZIE

Dan C. Iulian (București – inginer)

Evangelhie I

Femeie
ca evanghelia
trupului tău curat
ține legat în piele
fiul promis.

Sînt semne
se arată semnele vai
naște-l naște-l odată
dar de data asta
naște-l în rai.

Potop

A fost găsit la țarm,
pe plaja ca o pagină de ziar deschisă
la rubrica decese.
Era un înecat frumos,
așa cum sunt morții pe timp de pace.
Avea gura ca un estuar odihnit
și nici un alt semn de recunoaștere.
În rest, procurorul districtual,
spectatorii plictisiți
ca la o ceremonie mereu repetată.
Nu se anunța nimic tulburător,
doar medicul legist presimțise ceva.
Când l-a deschis
lumea a fugit îngrozită ca de potop.

Iona avea valurile înlăuntrul său.

Amuletă cu inger

Suflul sistolic al castanelor pe caldarâm,
saturnalia vântului buimac pe acoperișuri,
oasele de sepia ale nopții muribunde
și harfa genelor lungi ale tale
care face zdrențe întunericul.
În acest loc mă opresc, mă aplec
și pun genunchiul în colbul drumului.
O floare de gardenie care tremură.
Sigur, pe aici a trecut ingerul,
pesemne că era deprimat, se simte în aer
o sclipire tragică de aripi translucide
prea aproape dansând
în lumina lămpi de neon.
Vedeți, ce sclipire tragică!
Vedeți câtă grație are absurdul?
Deci, să ne punem în siguranță, iubito,
amuleta ochilor tăi nu ajută la nimic.

Poetul pe masa de disecție

Are pieptul sfâșiat de zei ca de hultani.
El moare o dată la câțiva ani și atunci
pielea cade de pe el ca înțelesurile
de pe un cuvânt, dar nu se descompune,
el nu se descompune, se dezvelește numai,
lasă la vedere o apă neînțeleasă
dar care se scurge invers, în sus,
în amonte din aval și de aceea măruntaiele lui
lasă în aerul acestui poem un parfum abisal!

Să nu cazi, cititorule, nu te apleca în-afară,
ține-te de marginea poemului care se scrie
sub ochii tăi, ține-te ca de ramele unui hublou,
ca de buza prăpastiei, ca de capătul funiei,
ca de scara de incendiu, să nu cazi
în apa neînțeleasă pentru că ai să te îneci
sau ai să mănâncipești din ce în ce
mai adânci.

Ion Dragoș (Baia Mare)

Planul

ne găsim într-un miez mohorât de toamnă
de o parte întâmplările noastre
ce am făcut în ultimii cinci ani
de cealaltă cuvintele

timpul calcă îmi spui ca un soldat
învață apucă-te să-ți îngrijești rănilor
zilele bune au plecat trase la edec
de zei mănioși istoria s-a scris
acum se retrage în pagini de tratate

se aprind focuri în margine mi-ai arătat
râul ascuns în apele căruia
de mai multe ori ne vom scălda
s-a destupat parcă o sticlă
cu vin bun în preajmă m-ai învățat
taina și semnele unui nou alfabet

astăzi nu te mai pot apăra
îți dăruiesc sfârșitul întâmplării
în fericitele noastre colibe de vorbe

Mărturisirea

arunci piaptănu arunci piatra
dar pădurea nu crește în urmă

anii au plecat îmi spui
s-au dus trântind porțile

chiar și îngerii se așează la start
trupul tău de mult și-a luat zborul

sub praful orașului încărunțește lumina
ușă închisă cenușa unei sărbători

m-ai scos din timp
din vis n-am mai ieșit de atunci

mulțimea faptelor pe care nu le-am săvârșit
mi-au adus liniștea și umilința
pe care nu o pot mărturisi
de a te putea împărți cu nimeni
nici măcar cu aceste cuvinte
lângă care spaima este neputincioasă

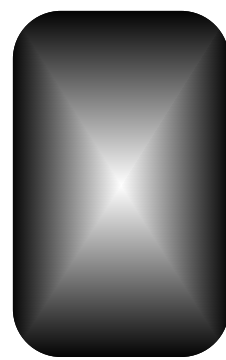
Foamea

zaruri norocoase au zburat
din pumnul toamnei
adevărul e că doar s-a rotunjit
în țara iluziei
primește această învățătură simplă
vreamea este bună
nu te înverșuna să-ți închipui mai mult

prin lumi de cuvinte
pierdut este orice semn de întoarcere

sunt ordine precise în ce te privește
în zadar vei încerca să ștergi semnele fugii

ca în copilărie
deși ți-e foame rămâi în ascunzătoarea
bine găsită
și nu răspunzi celor care te strigă la masă

Andreea Despina POPOVICI
Suceava - studentă

reanimare

(dacă iubești îți pierzi mințile
spune mami capul își ia zborul
ca un balon cu heliu te urmăresc
puștii și aruncă în tine cu petarde)
dimineața după duș îți uiți fericirea-n
prosop și te mai miri că ne certăm
toată ziua mă păcălești și mă închizi
între oglinzi ca între versurile convexe
care-ți torturează personajul literar
niciodată nu mă lași să dorm destul
mă subliniezi cu roșu și-mi inventezi
neîntrerupt povești gen stephen king
cu noi protagoniști plus antieroi
bucăți de sunete atârână de tv spui
că-l repari doar că nu durăm noi
destul rămân fără tine ca fără anestezie
ca întotdeauna îmi cresc venele până-n
tavan de trebuie să le tai în fiecare zi câte
puțin până ajung la tot ce nu ți-am spus
de ce mi-ai pus o stâncă în brațe?
degeaba mă iei de mână am ieșit
din mine (hai să pretindem că ne
iubim și să ne aruncăm din barcă)

poem tăiat cu o linie publicat

de ce ai luat culorile și le-ai ascuns în poșetă?
uite așa din când în când le ascund sub pat
le dau drumul abia după ce încep să plângă

acum ne vedem rar cu purecii și fără sunet
ca-n filmele vechi nu-ți place când vin
la tine și te găsesc cu ochii îngropați în nisip
pe jumătate îmi trebuie o portavoce să mă auzi
de dincolo de tine nu-ți place nici când
în intercity te cuprind în brațe cu vagon cu tot

îți place când vin spre tine cu mine de mână
și mergem să ne închidem între paranteze
pătrate
să ne setăm pe reper până la pagina o sută

mi-ai desenat un labirint în talpă ce mă fac
dacă pleci? de ce mă-njuri? parcă ai niște
licurici pe umăr și-ți șoptesc ei ce să-mi spui

poem tăiat cu două linii

când mă supăr pe Dumnezeu nici măcar nu
sunt
în stare să te strig să-l furi și să-l arunci de pe
un pod celebru într-o apă plină de sinucigași
(mi se pare că amândoi mă priviți zâmbind)
întotdeauna mă obosesc punctele de suspensie
tu nu-mi mai zici nimic mi-e somn și aș vrea
să adorm de tot să mă reîncarnerez pentru
ultima
oară tot în mine să mă trezesc deseară la tine
pe balcon să miroasă a zahăr ars și a
scoarță
tu să-mi cânti din bucătărie eu să țin o cruce în
brațe

MENTIUNI POEZIE

Silvia BITERE (Constanța)

Dolce far niente

Palid îți era obrazul crestă de un rictus
bolnav
Așteptările stihii pe crinolina atinsă de
mâinile vreunui pictor
Cândva
Stăteai mut paralizat de gânduri te prelingea
într-o molimă
Reverberând un trecut nepalpabil
Te strigai pe nume încet
Alunecai
Din mâini îți săreau așchii și notele din pian
creșteau
Ca într-o simfonie a morții se scutura
orologiul de timp
Balerine cu pieptul descoperit se ondula pe
vârfuri
Ambroziatice primăveri
Tinerețea avea să vină cu brațe de Madonă

Culoarea din om

Politețea ședea în mânăca ei
Cuibărită în căptușeala unei haine modeste
Saluta trecătorii dintr-o adiere de stofă
Dădea bună ziua lume!
Pe stradă nimeni nu-i răspundea
Bărbatul mergea atunci mai departe nu clipea
Doar bătea din palme de două ori
Cum bat aripile de păsări la plecare
Zâmbea apoi știa înțelegea zborul
Slab înalt
Privirea o călimară de cerneală albastră
Aruncată pe niște stele galbene
Gulerul alb scrobît
Un negustor de ceruri printre oameni
Pășea a bună ziua

MENTIUNI PROZĂ

**Melania
CUC**

BISTRITA

**„Graag”
(Fragmente)**

De ieri, sunt din nou în Satul fără Nume. Un loc în care Veșnicia nu mai poartă opinci, nici cătrînță de lână seină. Doar rochii de la sold și adidași ieftini, de China.

Melania s-a cam moșmondit prin ogradă toată dimineața, udând florile; prin casă, bătând colbul din unghere și alungând în lumea largă vreo cinci muște.

Varvara a fiert ciorba pentru amiază, a spălat vasele și... mi-a deschis laptopul. Este tare insistentă, vigilentă cu mine, și tare hotărâtă că... trebuie să învăț și eu disciplina.

- Scrie! Așa, trage la galere!... Tu, Melania, te vei împopoțona cu majuscule daurite, pe coperta de carte.

- Și... ce ai vrea? Să te duc și pe tine în lumea a' bună, țărancă năroadă?!!

- Țțț! Acol' nu-i de mine. Aș călca sigur în străchinile cele doar spoite cu aur. Eu am de secerat orzul, de măturat ograda... și să-ți fac patul, să-ți servesc cafeaua, leneșă incurabilă!

Așa aruncă vorbele, Varvara, tare și cătrănită, apoi, pentru a mai netezi cele asperitate - așa cum făcea și în copilăria comună - îmi ciupi sfârcul urechii și dispăru în grădină. Odată debarasată de partea țărănească din mine, acum am tot timpul din lume la dispoziție să mă privesc în oglindă. Colo, o femeie normală și nu una formată din două detalii diame-tral opuse.

Cele două prenume ale mele, ca și satul cu orașul, se ciondănesc întruna:

Varvara: „E prea cald în casă!”; Melania: „Ba, e prea frig afară!”; Varvara: „Asta-i ziua ta proastă!”; Melania: „Ba a ta, ba a ta; pușchea pe limbă!”

Foarte departe de psihanaliza mea păguboasă, de ambițiile și angoasele mele de scriitoare, așezat în șezlongul din curtea plină cu flori, Mitruț citește ziarul, unul vechi și pe care l-a împrumutat de la dom' Vali.

Iaca, un posibil personaj de roman - domn' Vali... Deține cu acte șapte găini ouătoare, un cocoș cu coada ca focul și o mulțime de cd-uri cu Gutză, Ceaikovski, Maria Lă-tărețu...

Uneori, când îl cam roade singurătatea, deschide larg fereastra și ușa... Să iasă în lumea largă fumul de țigări proaste și toate acordurile muzicale; așa alandala, amestecate. Nu doar vecinii, tot Satul fără Nume se încarcă atunci, cu atmosfera aia specială.

Tot dom' Vali plivește răzorul cu ceapă de apă, stropește cartofii cu soluție de exterminat gândacii de „Colorado” și face comandă la „Cartea prin Poștă” pentru seria de albume de artă și „biografii celebre” - volume destule cât să-i înjumătățească pensia.

La ceasul acesta din zi, doarme, somn dulce de amiază.

Lucia, cealaltă vecină, este o doamnă, ca mine. Noi nu avem grija purceilor, nici a găinilor, suntem singurele femei din Satul fără Nume care ne permitem să primim amurgul în timp ce bem cafea din cești de ceramică veche. I-am bătut de trei ori la ușă, nu mi-a răspuns nimeni. Preoteasa! Locuiește în casa de peste gardul de sârmă împletită, dar nu se zărește nici în ogradă, nici în grădină. E la oraș sigur.

Deși constat că sunt cam singură în zonă, nu mă simt părăsită, nu intru încă în panică. În canicula turbată de dinainte de vijelia anunțată de Guvern cu steag roșu, s-a instalat liniștea nefirească, păsloasă.

- Totu-i să rămân în casă, să mă concentrez, să concep ceva mai de Doamne-ajută.

Nu, nici îndemnul ăsta nu mă lasă să merg mai departe.

- Da' ce! Se va face gaură-n Cer dacă mai amân scrisul cărții cu o singură clipă?! Doar cât să mă conectez la energiile cosmice, dând raita printre zarzavaturile și florile din grădină... - zic și mă și ridic de pe scaun.

Iau mobilul în buzunar, în caz că m-ar suna Mona, Adi sau... careva dintre prietenii sau oficialii dornici să mă felicite pentru Premiul...! Am tot timpul din lume la dispoziție.

- Voi scrie sigur la carte începând de mâine! - mă asigur, vorbind tare și cu o simplitate de-a dreptul dezarmantă.

Mâine? Da', cum să încep o lucrare taman la spartul săptămânii!!

Nu sâmbăta, luni este ziua mea norocoasă! Așa să fie!

Recunosc, uneori sunt cam lasă-mă să te las. Hei, dacă aș fi numai Varvara, și aș semăna cu bunica, aș fi iute ca sfârleaza, aș arde ca focu'! Eu mi-am ales să fiu Melania, prenume dat de nănașa după nevasta avocatului - una elegantă și care nu ieșea niciodată din vilă fără pudră pe nas și ruj gras pe buze. Uff, numai că azi, prenumele meu de țărancă pare a se ține de mine! Mă trage de mânecă, mă duce spre dealul cu ceea ce a mai rămas din zestrea fostei comunități cooperatiste.

Acolo mai există delnița în care bunica seceră încă din amintire. Umblă numai în cămașă de cânepă aspră și cu clopul de paie, ars de soare și ploaie, peste cosita cărunță. E slabă și toată o bură de polen scuturat din florile de cicoare, sânziene și maci sălbatici peste sudoarea care-i curge din tâmple-n șiroaie, i se înnoadă în barbă.

Se aplecă, ia mănunchi cu mănunchi lanul în seceră... Hârști! Hârști...! Retează firele, se ridică, se aplecă, iar se ridică... Repetă gestul de milioane de ori, zilnic... Epiderma ei, mirosind a pâine și buruiană, pleznește, sângele scurs îi pătează cămașa fără ca bătrâna să simtă durerea fizică. Înaintea, merge, se târăște ca o gânganie albă și deșelată peste miriștea cu ouăle prepelițelor gata eclozate, în dogoarea de iulie.

Lângă bunica sunt eu, un copil prost ce privește doar jocul norilor de pe cerul vopsit ca un tavan de carton.

Uneori mă îndemn, fac mănunchiuri, adun spicele pe care tata le va lega, pe răcoare, în snop cu un curmei de răchită.

- Dumnezeule, s-au spânzurat îmbrățișate! - exclamă Mitruț cu un fel de disperare neputincioasă și aruncă cât colo ziarul, cu tot cu știrea sinistă, în iarbă.

- Cine? Întreb eu palidă și ca atunci trezită din somn, dar cu acea curiozitate suficient de morbidă ca să-mi fie, imediat, rușine de mine.

- Cum, cine?!?! Gemenele, clujencele alea! Îmi explică el, ușor iritat de ignorața-mi în materie de subiect de presă, gata să facă un efort în plus, să-mi citească pe diagonală toată gazeta. Face revista presei, în timp ce imaginația mea de scriitor îmi dă ghes, lovește din coate, mă calcă pe bătători și-mi iese prima în față; înhață informația crudă, o distorsionează și abia apoi mi-o afișează întreagă, diformă și macabră, ca pe o plasmă de televizor. (...)

Nu am nevoie de cine știe ce inspirație, de ficțiunea afurisită, de acel conflict artificial creat. Asta-i! Viața bate imaginația celui mai talentat scenarist - îmi spun cu satisfacție galopantă și... dau să trec de introduce-re, sărind peste punctul culminat, să îi și fac, cărții mele, finalul.

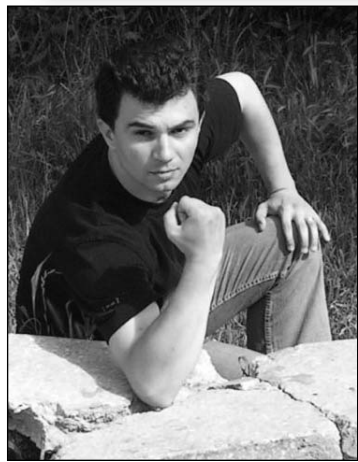
Dar ce scriitor e ăla care nu bea o cafea!? Nu, mai bine iau un pahar de apă cu o felie de lămâie... Îhh, mi s-au strepezit dinții. Înapoi, la ficțiune!

Pe spătarul scaunului din fața mea, ca o aripă abia smulsă din umărul unui înger derbedeu, - văd cum stă spânzurată bluza mea de mătase albă - un obiect de vestimentație pe care-l aleg ori de câte ori mi se oferă prilejul să particip la o conferință de presă, la un simpozion sau la un vernisaj - tot întâlniri mondene pentru micuța mea urbe.

Bluza mea, de felul ei albă ca laptele, are un cearcăn roșu cât petala unui mac sălbatic. Observ stigmatul prima dată și sunt derutată. Gata, îmi trec degetele peste claviatura computerului, care, dacă ar fi un clavecin și nu creier cu circuite electronice, ar scoate sigur sunete mult mai interesante.

Renunț pentru azi la lovit tastele.

MENTIUNI PROZĂ

M
ă
d
ă
i
n

R
o
ș
i
l
o
r
u

ODIHNA

Într-o dimineață oarecare de luni, chiar în ziua în care împlinea, neștiut de nimeni, uitat până și de urmașii săi risipiți care încotro prin lumea largă, venerabila vârstă de optzeci și opt de ani, nea Grigore simți, pentru prima oară în viață, că i se înmoaie genunchii și că nu-i mai ajunge suflul. Se trase lângă un copac din parcul prin care își plimba bătrânețile în fiecare zi de când ieșise la pensie și rămăsese vădan și se așeză în fund, oarecum turcește, să-și odihnească ciolanele ostenite, lăsându-și brațele vânoase să-i atârne pe lângă corp, ca și când n-ar mai fi fost ale sale. La drept vorbind, nu-și prea mai simțea corpul, în afara unor furnicăături ciudate prin extremitățile acestuia. Nu se neliști prea tare, avea, totuși, o vârstă, invidiată de foarte mulți pensionari din circumscripția lui electorală, poate mai tineri, în acte, dar mult mai rablagiți ca dânsul. „Am obosit”, își spuse. Avea și dreptul, după atâția ani de muncă grea și de trezit cu noaptea-n cap, la care se adăugaseră crescutul copiilor și apoi al nepoților, construirea casei, cu mâinile sale, plata angaralelor, a ratelor la bancă, ale lui, apoi ale copiilor și nepoților, care între timp se hotărâseră, să vâneze câinii de prin alte părți ale lumii, să le înșface covrigii din coadă. Treaba lor!

Era așa de bine să se odihnească, încât nici nu observă cum trece timpul. În mod straniu, nu-i era nici foame. Destul se chinuise, o viață de om, să mănânce la timp; fie că-i era sau nu foame, trebuia să nu rateze pauzele de masă, altfel alta n-ar mai fi căpătat de la șeful de echipă, sau, acasă, i-ar fi atârnat nevasta, Dumnezeu s-o ierte, lingura de gât, cum se spune. Și când se lăsă întâia seară constată că nu-i era nici somn.

Dormise destul, uneori doar ca să fie a doua zi bun de muncă. Dormise și pe apucate, când era prea obosit, dormise și de nevoie, ca în armată, pentru că trebuia, dat fiind că „militarul nu doarme, ci execută program de somn”, iar altădată nu-l mai pupă așa noroc. Ca o mașină de spălat ajunsă la fier vechi, executase mult prea multe programe la viața lui.

Acum se bucura și el, în cele din urmă, de o noapte sub cerul liber, mult diferită de cele din turele de noapte: de această dată, stelele scânteiau prietenoase spre dânsul, aducându-i o împăcare cum nu mai încercase...

Vreme de-o săptămână aproape că fu lăsat în pace. Timpul părea, în sfârșit, să curgă în favoarea lui, și nu invers. Trecătorii se uitau la el ca la o ciudățenie, dar își vedeau de drum. Ba chiar și jurnalele de știri nu văzură în el, la

începuturi, mai mult decât o curiozitate, mai ales că nea Grigore declarase, molcom și mulcalit, că se odihnește și el oleacă, la aer curat, care-i problema? Dar după o săptămână se prinseseră deja mai mulți obișnuiți ai parcului că întâmplarea le depășește cu mult puterea de înțelegere, așa că alertaseră, prin intermediul presei, autoritățile. Un prim inspector de la Primărie fu trimis la plimbare de nea Grigore, care se simțea bine și atâta tot: nu încălca proprietatea nimănui și nicio lege a țării sau a Uniunii Europene, așa că voia să fie pur și simplu lăsat în pace, lucru, până la urmă, trebuie să admiteți, destul de rezonabil. Mai puțin rezonabile s-au dovedit însă autoritățile, când s-a constatat că pe locul în care odihnea moșneagul, la poalele unui salcâm în floare, bâzâit, de albine, urma să se înalțe, de niciunde, un ditamai mall-ul. Telefoanele au început să zbârnâie, oamenii politici să se streseze, iar autoritățile au decis să acționeze în forță, ca să nu mai dea și altora idei ecologiste...

Așa că, nu peste multă vreme, într-un iureș de sirene și de lumini intermitente, de avarii și de girofar, ce contrastau puternic cu umbrele înserării, sosi, la fața locului, în uniformă de mercenar din trupele para-speciale, singurul negociator din întreaga regiune.

Localiză, din prima, presa, apoi se duse glonț către aceasta. Se vedea că are experiență! Dându-și, cu o mișcare hotărâtă, plină de energie abia reținută, ochelarii de soare jos, le explică ziaristilor cum a fost ales de specialiștii din FBI, CIA și SG-1 pentru un curs de negociatori, după ce aceștia îi studiaseră astrograma, palmograma și preferințele culinare, apoi declară, răs-picând cuvintele mai dihai decât comisarul Moldovan în vremurile lui de glorie, că „ne aflăm în fața unei situații aproape tipice de luare de ostatici, atâta că în cazul de față există un singur ostatic și acesta s-a luat ostatic de unul singur, dar vă asigur în mod ferm că situația e sub control operativ”.

Apoi își luă portavocea și se îndreptă, cu pași mari, decisivi, urmărit de microfoane și camere de luat vederi, spre perimetrul de siguranță, în care nea Grigore se detașase atât de tare de context că prinsese să leviteze, vibrând ușor în galben pal. Zidul de scutieri se desfăcu într-o fracțiune de secundă, făcându-i loc, ca-n filme.

Curioșii urmăreau cu sufletul la gură ce se întâmplă, de la o distanță sigură, tot ca-n filmele americane. Negociatorul își lăsă portavocea pe pământ, cu încetinitorul, ca pe o armă (ceea ce și era, în opinia lui), ridicându-și mâinile și mergând încet, ca să nu-l sperie pe negociat.

Ajunse lângă acesta, apoi se puse, turcește, lângă el, și începură să sporovăiască, de una, de alta. Nea Grigore levita în continuare, dar negociatorul, ce se dădea mare expert în arte marțiale orientale și rusești, nu părea prea impresionat, de parcă mai văzuse el multe de-alde de-astea la viața lui. La un moment dat își trecu mâna încoace și-ncolo pe sub nea Grigore, ca pentru a verifica cu exactitate dacă acesta chiar se desprinsese din pământ, ceea ce provocă o vie reacție din partea publicului.

Negociatorul se ridică în picioare și făcu un gest scurt, înțeles doar de scutierii săi. Unul dintre aceștia își aduse scutul sub nea Grigore, iar alți patru îl înconjurară, încercând să-l ridice cu scut cu tot, evident, fără niciun rezultat. Nădușiți, dându-și căștile și vestele antiglonț jos de pe ei, scutierii se mai opintiră puțin, chemând încă patru ajutoare, dar degeaba, nea Grigore nu se clintea nici să-i fi dat cireșe abia pârguite. Grav, negociatorul își

trimise scutierii în formație; se dezbracă până la brâu, încordându-și mușchii scăldați în lumina blitzurilor, apoi se puse, în lotus, lângă nea Grigore, închizând ochii și meditănd vreme de două ceasuri.

Când deschise ochii albise complet, deși trăsăturile feței îi păreau mult mai tinere. Cu voce albă, de cretă, dădu ultimul ordin al carierei sale militare, trimițându-și, aproape părințește, toate efectivele acasă, la neveste și copii, recomandându-le să-i iubească din toată inima, *all you need is love*, și să renunțe, încă de pe-acum, la amante. Declară, apoi, pentru tot restul lumii, că se simțea atât de purificat încât se va retrage, pentru tot restul vieții, într-o mănăstire tibetană. Apoi dispăru, nu se știe cum, în mulțime, și nimeni nu mai află nimic de dânsul, de-atunci înainte.

Neputincioase, autoritățile au încercat să-l aresteze pe bătrân pentru tulburarea liniștii publice, dar n-au fost în stare să-l clintescă nici cu cabluri de vapor, trase de bulldozerele care abia așteptau să muște din pământ: rând pe rând, cablurile de oțel plesneau, iar muncitorii o lăsară baltă. Nici salcâmul sub care odihnea moșneagul nu putu fi tăiat: se știe că salcâmul e un lemn tare abia după ce se usucă, dar acesta devenise impenetrabil, de plesnea lanțul la drujbă încă de la prima atingere...

Au mai urmat câteva scandaluri politice, dar deja nu ne mai interesează.

Oamenii îl încercuiseră pe bătrân cu buchete de flori, la o distanță de șaisprezece metri, exact pe unde fusese cercul scutierilor. Unele din florile depuse prinseseră, nu se știe cum, rădăcină, în pământul bătut de bocanci. În interiorul cercului iarba înverzise mai tare ca nicăieri, se putea vedea cu ochiul liber, iar unii soseau acolo într-un soi de pelerinaj, având grijă să nu-l mai deranjeze pe nea Grigore cu nimic. Se spunea, nu se știe de ce, că păsările bolnave care trec în zbor pe deasupra salcâmului ce rămăsese înflorit se vindeau pe dată, și că în clopotul ca de cleștar în care rămăsese, într-o adiere primăvărată de plăcută mireasmă, bătrânul și copacul puteai vedea aievea, un colț de rai, privegheat de îngeri. Într-un fel, oamenii îi dăduseră bătrânului ceea ce autoritățile îi refuzaseră, într-o primă instanță. Pace. Prima ninsoare, ca în povești sau ca în globurile de cristal ale copilăriei, îl prinsese, ca niciodată, liber.

Cu o aură discretă, abia vizibilă, bătrânul închide ochii și parcă visează.

Își prefiră pe ecranul amintirii întreaga viață, zâmbind din când în când, cu mulțumire, fără să știe, sau poate doar bănuind, ca și noi, că la fiecare zâmbet al său prinde să încolțească, sub stratul de zăpadă, un ghiocel sau oricare altă floare ce va sorbi, însetată, din roua viitorului.

Visează că se-ntinde pe spate de-i trosnesc oasele, ca în copilărie, și dă din mâini și din picioare, să facă îngeri pe zăpadă. Visează că ninsoarea a încetat iar liniștea dimineții a pus de-acum stăpânire pe întreaga lume.

Visează că se scufundă în pământ, printre firele de iarbă rămase verzi sub stratul de zăpadă, atât de adânc încât va putea zări, ziua-n amiaza mare, stelele, ca din străfundurile unei fântâni. E cald și bine, ca la sânul mamei, când abia scâncea, neștiind încă, sau nemaamintindu-și, pe ce lume venise, și ce-i va mai fi dat să trăiască. Și vede, cu ochii minții, cum pe boltă se ivește, aievea, o nouă stea, care-i clipește, prietenoasă.

MENTIUNI PROZĂ

Constantin
Piștea
(București -
ziarist)
RĂPIREA
(fragmente)

„Mama, hai că acum ajungem acasă!...” „Da, mămico, acum...” „Drăguț mamei!” Era al ei, trup, carne din idealul ei, plămădit în atâtea vise și dorit atât de mult încât devenise realitate. Avea un copil, căsnicia ei era salvată, soțul avea să o iubească la fel ca înainte, viața își putea relua cursul normal, ba chiar abia atunci începea viața adevărată. Și nu o să mai muncească la acea dugheană nenorocită, pentru că îngerașul din brațe nu trebuie să simtă în hainele ei mirosul de alcool, va trebui să își găsească un serviciu mai bun, o servitoare pe undeva, sau baby-sitter, așa ar putea avea grijă și de băiețelul ei, dar totul, bineînțeles, numai când îngerașul avea să mai crească puțin.

„Un copil? Așa de repede? Unde ai umblat? Ne-am făcut atâtea griji... Te-am căutat peste tot...” Vocea lui Nicu acoperi plânsetul micuțului care, la primele zgomote, începu să dea semne de supărare și să protesteze așa cum știa el mai bine. „Am născut... Nu te bucuri?”, reuși să mai spună până când socrii, auzind voci la ușă, ieșiră să vadă minunea. Incredibil, dar adevărat, familia lor era mai mare cu un membru. „Bine, dar cum e posibil să naști așa, dintr-o dată?”, rămase în aer întrebarea lui Nicu, pe care evenimentul îl luă prin surprindere și nu avu timp să se dezmeticească. Să își facă probleme pentru ce se întâmplase între timp, sau să ia totul de-a gata și să se bucure că avea ce își dorise atât de mult? Un copil... În sfârșit se simțea împlinit.

Avea să nu mai fie ținta ironiilor colegilor de atelier care îl luau în răs când mai stăteau de vorbă la câte o bere în pauze. „Bă, ce nevestă ai și tu! N-ai fost în stare să-ți iei una mai bună?”, spunea unul. „De ce nu o lași ca să-ți iei alta?”, întăreau ceilalți. Îi ajunseră toate necazurile acestea pentru a-și mai pune întrebări despre cum trebuie să reacționeze și se hotărî să ia totul așa cum e, ba chiar să se mândrească pentru noua situație din familia sa, ceea ce și făcu zilele următoare, fiind nevoit, printre altele, să-i cinstească pe cei care cârtiseră despre soția sa.

Totul era armonie și munca sa căpătase un alt sens, știa că robotea pentru micuțul care îl aștepta acasă și care îi zâmbea dulce atunci când apropia de el mâna încă îmbibată de vaselină și motorină. „Cred c-o să fie tot mecanic într-o zi, vezi cum îi place?”, îi spunea Getuței care își dedica timpul îngrijirii îngerașului ce le luminase casa și dădea alt gust dimineților care îl prindeau pe Nicu tot mai obosit din cauza somnului întrerupt de copilașul care întotdeauna vroia câte ceva. „E bine că e așa, înseamnă că și când o fi mare o avea energie, o să fie un bărbat adevărat”, încerca ea să-l îmbuneze și să-i arate și părțile bune ale comportamentului zbuciumat al copilului. Numai că Nicu nu mai avea nevoie de nici un suport moral, oboseala se estompa brusc atunci când își lua în brațe odrasla și îi

simțea bătăile inimii. Mângâindu-i fața, mânuțele lui grăsuțe, mereu calde și moi, îl înmuiau instantaneu. Nici cafea nu îi mai trebuia, doar câte un pupic de la cei care îi schimbaseră viața, soția și copilașul...

Pe amândoi poliția i-a ridicat la câteva ore după ce Nicu plecase la muncă... Fusesese ultima dată când îl văzuse pe îngeraș, copilul lui era de fapt al altuia și, dintre șurubelnițe și unsori, a fost dus alături de cea în care avusese încredere oarbă. „Cum ai putut s-o crezi, prostule? Copilul nu semăna deloc cu tine!...” Sărise brusc în prăpastia deznădejdiei și stătea înmărmurit în spatele unor gratii, privind în gol, aiurea, către o iluzie pierdută, viața lui... Reacția la adresa celei care fusese mamă pentru o scurtă perioadă de timp, chiar și în conștiința lui, oricât de violentă ar fi devenit nu ar fi rezolvat nimic. Se simțea păcălit, nu atât de ea, cât de destin, părea bătaia de joc a unui regizor care, într-o scenă cu băieți buni și răi, îl distribuise în rolul celui care pătimește din partea tuturor. „Prostul satului, ăsta sunt eu?”, se întreba privind-o pe Getuța care, plecată cu gândurile departe, cu bilet numai pentru dus, își clătina capul și ținea gura deschisă fără să priceapă unde se afla și de ce. Începuse să fie așa atunci când polițistul ce sunase la ușa apartamentului nu a așteptat să fie poftit în casă ci, întrebând-o dacă o cheamă Georgeta Damian, o apucă de mână și o plimbă prin camere până dădu de copilaș. În timp ce ajutorul său încerca să îi potolească pe socri, polițistul, alături de o Getuța tremurândă și de un îngeraș care plângea întruna, cobora deja scările către mașina ce avea să îi ducă pe toți la secție și, mai apoi, fiecare pe câte un drum, polițistul cu paharul de cafea fierbinte la volanul noului său Logan, fosta mămică ghemuită într-un colț de celulă, iar copilașul din nou în pătuțul său de la spital.

Dintr-o celulă alăturată, privind către cei doi tineri-bătrâni, un bărbos prea bine îmbrăcat pentru a crede că este arestat își duse mâna prin păr a frământare, după care își sprijini bărbia în palmă. „Voi sunteți copiii, dragii mei”, spuse cu o voce întărită de pereții goi. „Voi sunteți copiii... Întăriți-vă unul pe altul și îngrijiți-vă pentru ziua de mâine, bucurați-vă în Domnul, și măriți prin laudele voastre sfîntenia Lui!” Luă o pauză scurtă, cât pentru a se ridica și apropia de gratii, după care continuă: „Aruncați toată îngrijorarea voastră asupra Lui, fiindcă Lui îi pasă de voi! Și nu uitați: sunteți copiii Lui, iar Tatăl vostru e mereu cu voi. Chemați-l!”

Atât mai avu timp să spună până la sosirea gardianului care, dând drumul lacătului de la celula sa, îi spuse: „Domnule, ați fost eliberat!”

Syntia
Albulescu
(Pitești -
elevă)

RUZNACA

Pe bătrâna basarabeancă zisă Ruznaca o întâlneam zilnic la poarta bisericii, cu mâna întinsă: „Dă și la babușca ceva!... Bogdaproste!”

Uneori era gata beată de la șapte dimineța, când plecam spre școală, dar tot îi

dădeam banii mei de pachet. La întoarcere iar o găseam acolo, beată de tot, ghemuită pe asfalt, ca un semn de întrebare retorică adresată întregului univers: De ce ?

Am terminat școala generală, apoi liceul, am renunțat la codițe și mi-am vopsit părul, dar Ruznaca a rămas neschimbată, încremenită într-o vârstă fără vârstă.

Nu prea se-nghesuiau mulți să-i ofere bani, știind că ea îi dă pe gât, ia uita-ți-vă în ce hal de alcoolică a ajuns, miroase de te trăsnește de la o poștă și seara, când se strânge de pe drumuri, abia e în stare să-și găsească gangul în care locuiește! Afurisită baborniță! Dar mie mi-e milă de ea. Se-mpleticește ținându-se de garduri și boscorodește de una singură, în limba ei, lălăie, râde, cade, se ridică. Dacă încerci s-o ajuți îți trage o înjurătură cu voce spartă și-nfundată de ventriloc, te bagă în toți răcorii. Și-apoi ce uitătură are! Sticloasă, fixă, sfredelitoare, mai bine nu te uiți în ochii ei, că te mai și deoache, Doamne ferește, ptui-ptiu! Și gravidele o ocolesc, nu cumva să le iasă un copil handicapat, iar oamenii din cartier nu conțenesc să se minuneze de ravagiile pe care le face băutura. Uite unde te duce, ajungi din om neom, cum e asta, vai de capul ei!

În noaptea aceea mă întorceam de la concert, mai bine zis rătăceam plutind pe străzi, cu brațele împovărate de trandafiri, măturând trotuarele cu poalele rochiei albe, sticlind de paiete. Avusesem succes, dar nu asta era lucrul cel mai important, ci faptul că partenerul meu, cu care interpretasem concertul pentru două pianе de Ceaikovski... partenerul care mă chinuise atâta timp cu tăcerile lui grăitoare, își luase în sfârșit inima în dinți și-mi spusese ceea ce știam, dar așteptam să aud: că mă iubește.

Și cum pluteam noi îmbrățișați, atât cât ne permiteau buchetele de flori, în dreptul bisericii era să picăm lați, împiedicați în picioarele Ruznaciei, care dormea chiar în poartă, sforăind îngrozitor. Tot cerul era plin de fugere anunțând o răpăială zdravană, așa că ne-am hotărât s-o cărăm spre gangul unde își făcea veacul. Nu era departe, dar ni s-a părut o veșnicie, pentru că bătrâna nu se lăsa deloc târâtă, se împotrivea din răspuțeri.

Gangul ei parcă era decupat din „curtea gunoaielor”, iar șandramaua în care se adăpostea arăta jalnic. Prin geamurile sparte vântul intra ca la el acasă, ușa nu avea clanță și nu exista nici un pic de lumină. Bine că prietenul meu avea brichetă!... Am împins ușa care bineînțeles că scârțâia ca în filmele horror și ne-am aplecat, ca să putem avea loc în încăpere.

Ruznaca s-a aruncat într-un colț și până să ne dumerim bine, i-am și auzit sforăitul. Afară începuseră rafale atât de puternice, încât ne temeam să nu fim luați pe sus, cu tot cu magherița în care ne aflam.

Deodată, la lumina unui fulger am zărit ceva de domeniul paranormalului: două Ruznace. Una care dormea, beată, întinsă lângă o alta, ce ne privea fosforescent și care a început să se târe spre noi, gemând. Se târa pentru că era de fapt o jumătate de Ruznacă. Una fără picioare, aidoma celei tefere.

- Ce vreți voi? Am întrebat jumătatea de om, un glas suav ca o adiere, bun și duios. Ați adus-o pe sora geamănă, ne-a ajutat ea. Care probabil v-a înjurat rău, nu-i așa?

- Da, dar când e trează nu înjură, am bâiguie eu.

- Și cum nu prea e trează... vă spun eu că nu e bine să fii trează. Eu sunt trează mereu. Ce folos? Eu sunt trează în locul ei, iar ea cer-

(continuare în pag. 18)

Ruznaca

șeste pentru mine. De douăzeci de ani, de când m-a călcat mașina și am rămas oloagă. Șoferul era beat, el e afară în lumină, iar eu în hru-ba asta întunecată, rugându-mi moartea. Asta presupunând că aş fi vie... Nici nu mai țin minte de când nu am mai vorbit cu oamenii... Trec grăbiți pe lângă gang și-i privesc din ascunzătoarea mea, încercând să-mi amintesc cum e să alergi sau să mergi agale, să sari într-un picior... dacă aş mai avea un picior... În mintea mea îmi transplantez picioarele tuturor oamenilor și-n fiecare noapte mă visez miriapod. Și mai visez fântâna din curtea casei și zăpezile copilăriei mele, pe care n-o să le mai văd niciodată... Și trandafirii înfloriți sub ferestre...

Jumătatea de om vorbea acum ca pentru sine, cum poate că se obișnuise s-o facă în singurătate, depănându-și pentru a nu știu câta oară firul vieții, iar noi nici nu mai existam pentru ea. Două gemene refugiate în România după război, tinere și pline de viață, de speranțe care eșuaseră. Visaseră să devină balerine și ajunseseră chelnerițe într-o tavernă, obligate să suporte orice pentru a-și păstra slujba. Până când s-a întâmplat accidentul uneia... Iar cealaltă s-a aruncat în mocirla vieții...

Ploaia se oprise de mult, noi lăsasem trandafirii pe prag și ieșisem pe nesimțite din camera de tortură a celor două ființe atât de nefericite, vinovați că noi suntem fericiți, tineri, teferi, plini de viață.

Acum înțelegeam că oriunde e mai bine decât în hruba aceea. Chiar și-n colțul străzii, la cerșit, bogdaproste!

A doua zi am adus niște asistenți de la o asociație umanitară, care le-au mutat pe cele două bătrâne într-un azil. Curând am plecat pentru trei luni în Italia, cu o bursă de studii, împreună cu prietenul meu. La întoarcere am dat iar peste Ruznacă, tot în poarta bisericii, de parcă abia ieri...

- Ce cauți iar aici? m-am revoltat, ră-țoindu-mă.

Nu mi-a răspuns, nu m-a recunoscut...Sau n-a vrut...M-am repezit spre vechiul gang. Șandramaua era goală. I-am sunat pe celular pe asistenții din asociația umanitară. Jumătatea de om murise. Iar Ruznaca fugise, ne-suportând cura de dezalcoolizare.

M-am întors în poarta bisericii. De cum m-a văzut, de parcă ar fi știut c-am aflat, Ruznaca a început să mă înjure rău de tot. Am închis ochii, să nu mai văd figura ei de fiară înjunghiată, zgâlțâindu-mă de plâns. Am simțit o mână urât mirositoare că mă mângâie pe păr, așa cum nu mă mai mângâiasă nimeni.

- Lasă că trece, toate trec, mi-a spus Ruznaca. Avea acum glasul dulce și bun al surorii ei...

**Monica
RĂDULESCU**

București

**FOTOGRAFII
TRUCATE**

Aseară am ajuns acasă ca de obicei. Am deschis geamurile larg și am lăsat soarele

după-amiezii să intre unde vrea el și motanul să iasă unde vrea el. Nu era nimeni altcineva și m-am bucurat în sinea mea pentru că aveam să-mi desfac în liniște jucăria. De câteva ore eram proprietara unui aparat de fotografiat o frumusețe și abia așteptam să-l pipăi și să-l încerc. Mi-am făcut o salată și am pus de un grătar pe aragaz (boierie de locatar la bloc).

În cele câteva minute rămase, asezonate de sfârâiala grătarului, am deschis cutia, am scotocit prin toate cotloanele ei, am scos tot și am deschis ghidul la prima pagină: „Atașați cureaua”. Zic, asta am timp să fac acum, unde e cureaua?! Am căutat cu înfrigurare peste tot, cureaua mea lipsa. Mi-am amintit că plecând de la serviciu m-am oprit într-o stație de tramvai și am arătat unei colege jucăria nouă și sclipitoare. Atunci observasem cureaua și mă bucurasem că nu trebuie să caut să cumpăr eu separat. Probabil că-mi căzuse pe jos sau o uitasem pe bancă. Am oprit focul la grătar, m-am îmbrăcat și am ieșit pe ușă în 3 minute. Nu puteam concepe să rămân fără cureaua aceea. Am alergat preț de 2 tramvaie aglomerate, transpirate și încete (mult prea încete pentru timpul meu) până în stația cu pricina. Era pustie și scăldată în soare. Pe banca prăfuită, de metal, nu se vedeau decât urmele a două persoane. Sub bancă, mă aștepta cuminte cureaua mea nou-nouță.

Am strâns-o cu ambele mâini de parcă mi-ar fi lipsit ani de zile. Bătută de soare și de un vânt cu miros de mare (zău, pe Trafic Greu în București aseară mirosea a mare!) am plâns. Singură într-o stație de tramvai în care nu venea nimeni, ținând strâns cureaua în mâini, mi-am plâns norocul de a-mi găsi cureaua, dar nu și drumul. Norocul că stația m-a așteptat și cureaua a vrut să fie numai a mea, iar el fuge și mă alungă. Norocul că urmele mele pe banca prăfuită au dăinuit, iar umbrele mele prin viață se sting când am întors spatele. Norocul că am avut curajul să mă întorc după o curea, dar nu mă mișc doi pași pe un drum mai bun. Am plâns cu resemnare, cu liniște, cu neputință. Am plâns că tramvaiul vieții mele, menit să-mi arate minunile lumii, are stații necunoscute mie și parcă îmi tot închide ușile în nas, oricât m-aș strădui. Am plâns pentru că am rătăcit drumul și zac într-o stație pustie cu o curea în mână. N-am putut să-mi amintesc, n-am putut să visez și neputința a durut crunt.

M-am întors acasă, la salata, friptura rece și motanul meu. Eram atât de obosită și atât de îndrăgostită.. Dar cum zice Simone de Beauvoir: „A trăi înseamnă a îmbătrâni, nimic mai mult”; în casa mea încă mirosea a friptură proaspătă, iar salata de roșii era mai gustoasă ca niciodată. Soarele apunea liniștit în balcon, motanul moțâia pe undeva, iar eu îmbătrâneam sub numărătoarea neiertătoare a ceasului din bucătărie.

Aparatul de fotografiat reîntregit mă aștepta cuminte să-mi reiau entuziasmată descoperirea, dar aventurile avute îmi schimbaseră un pic starea de spirit. Ce să fac acum? Secundele ticăiau înainte grăbite și eu le pierdeam pe fiecare. Sau poate nu... poate viața se trăiește ca diagrama unui seismograf, într-un ritm frânt cu excese locale și rupturi majore. Chiar simplul fapt că acum gândesc aceste lucruri poate însemna că sunt vie și trăiesc cu intensitate maximă acest moment. Și totuși aş fi putut face mai mult de atât.

Mai aveam încă aproape o oră de lumină și un aparat de testat. M-am îmbrăcat de stradă pentru a 2-a oară, am montat cureaua recuperată și înarmată de drum am ieșit la agățat instantanee. Vecinii de bloc întorcân-

du-se de la muncă, pisicile și câinii cartierului, mașinile înghesuite la semafor, cei câțiva copaci întâlniți, toate au devenit brusc obiective turistice. Niște poze triste, amărâte și prăfuite. Încercam să găesc un motiv de a crea și stoca o imagine, de a-mi alunga amintirile despre locurile pe care le vedeam zilnic, încercam să descopăr ineditul în jurul meu. La început a fost greu. Mă repezeam să fixez o imagine fără să-mi acord timp de contemplare, fără să observ întregul context și să-i dau posibilitatea de a evolua. Apoi, am căpătat răbdare și în a privi și în a apăsa pe declanșator. I-am dat șansa doamnei ieșite cu nepoțelul la plimbare să îl privească duios cum râde arătându-și gingiile. Am lăsat copacii să danseze în adierea serii până când roșeața apusului le-a cuprins frunzele. Am mărit frunțile încruntate până când cutele care le brăzdau au devenit munți. Am lăsat soarele să scalde mașinile din trafic până când au părut că se îndreaptă spre mare, într-o vacanță colectivă și veselă. Încetul cu încetul am zâmbit lumii și lumea mi-a zâmbit. M-am trezit pe tărâmurii necunoscute, cu ascunzișuri în care soarele nu răzbate, cu îndrăgostiți pe care nu-i cunoșteam, cu bebeluși pe care nu-i văzusem crescând. Obosită de emoție mi-am căutat drumul spre casă.

Duceam în memoria aparatului o nouă lume, aflată la câțiva pași de mine, dinainte de a exista eu, dar cu totul necunoscută. Motanul mă aștepta încă somnoros. Soarele apusese de mult, lăsându-mi curiozitatea unui nou răsărit.

**Roxana
SAHANAGIU**

București

Confesiunea unei iluzii

(Fragmente)

Sala Măștilor era mare.. Ghidul începuse deja să inspecteze zecile de rafturi, ca și când inventaria articolele, însă nouă ne era teamă să ne apropiem. S-a întors după câteva minute, dar am fost surprinși să constatăm că acum era... femeie. Nu știu dacă a avut timp să se costumeze cât timp a fost ascuns de ochii noștri. Era foarte convingător! Păr lung, negru, care în acele lumini părea aproape fluid, gene lungi care adânceau privirea; trupul părea incredibil de suplu, nu îmi puteam închipui că un costum poate face asemenea lucruri, să modifice constituția atât de reușit.. Și totuși, să-l credem costumat era mai la îndemână decât să ne îndoim de propria percepție. Poate că testul vocii putea fi cel mai potrivit în acea situație. Iar când a vorbit am simțit că trebuie să mă îndoiesc de multe alte lucruri.

- Alegeți ce vă place sau mai bine zis, vă puteți uita la ce vă place, dar până la urmă veți găsi ce vi se potrivește mai bine. Să vă dis-trați la bal!

- Lăsând asta la o parte, cum de sunteți femeie acum?

N-a vrut să răspundă, a ieșit doar din Sală, închizând ușa masivă. Am încetat să mă mai întreb ce e cu acel personaj, devenise obositor, și am început să mă plimb printre rafturi.

(continuare în pag. 19)

Confesiunea unei iluzii

Băieții se răspândiseră și ei în alte părți ale Sălii și fiecare cerceta curios sutele de măști și costume. Ciudatul ghid nu mințise: era câte ceva pentru toate gusturile și ca oameni de teatru ne simțeam în elementul nostru. Am găsit câteva lucruri care m-au încântat, dar de fiecare dată când vroiam să le probiez interesul parcă pierea, inexplicabil. Băieții și-au găsit costumații interesante – Frederic semăna cu un soldat prusac, tot se lăuda el cu origine sale germane și cu faptul că ambii bunici participaseră la războaie. Boris era îmbrăcat în cazac. Mi-am dat seama că pe Arturo trebuie să-l descopăr în armură de conchistador, sau ceva de genul ăsta. Într-adevăr, când a apărut dintre rafturi semăna cu Pizzaro. Cred că a fost prima dată când le-am conștientizat naționalitatea deoarece, în lumea teatrului nu există patrie, suntem cumva în afara spațiului. Renunțasem de mult să mă mai gândesc la naționalitatea mea. Mi-au spus că mă așteaptă afară și m-au lăsat singură. Nehotărârea începea să mă indispună și, când credeam că nu o să găsesc nimic, am zărit într-un colț ceva uluitor: masca propriului meu chip și, în mod curios, m-am simțit mulțumită. V-am spus că am jucat atâtea roluri încât aproape că nu mai știu cum să-l trăiesc pe al meu. Am trecut până la urmă peste uimire, însă am păstrat o urmă de îndoială care nu m-a părăsit nici acum Ce se întâmplă? Unde sunt și de ce?

Fiecare simte ceva când îmbracă un costum sau pune o mască – fie se simte străin de sine, fie abia așteaptă să fie el în voie, fie simte nevoia de a-și exersa empatia; starea depinde de cât de mult își acceptă fiecare propria identitate. Mi-am dat seama că acea strălucire pe care o observasem se simțea de fapt din interior, și nu putea fi altceva decât un semn al identității. Mă simțeam cu totul altfel, nu pot spune exact cum. Vedeam cu alți ochi, ceea ce nu însemna însă că uitasem de nesiguranța pe care o genera locul. Nu mai rămânea decât să ajung la Bal, dar problema era că băieții dispăruseră. În fața Sălii Măștilor erau tot felul de oameni, unii discutau, alții se plimbau, ceea ce mă făcea să cred că încă nu începuse Balul. Le-am cercetat chipurile, dar n-am recunoscut pe nimeni. Un gând, exagerat – absurd aproape, începu să nu-mi mai dea pace. Poate Arturo era chiar în fața mea, dar nu ne recunoaștem pentru că fiecare vede acum pe altcineva, decât cei care am fost.. Apoi, de undeva a bătut un clopot și toți oamenii au început să murmure, pornind unii după alții. Am urmat mulțimea cu speranța că o să-i găsesc pe băieți în Sala Balului. În final am ajuns într-un luminiș imens, unde trona cea mai interesantă construcție pe care am văzut-o vreodată.

Sala Balului era de fapt o curte imensă, curtea fortăreței. Totul fusese aranjat în așa fel încât să semene cu o sală, deci era elegantă și spațioasă; pe margini erau mese pline de bucate și mai ales băutură și ce mi se părea mai frumos avea avantajul de a oferi un tavan natural. Stelele se vedeau superb. Totul era pus în lumină și întuneric în modul cel mai echilibrat cu putință. Un personaj ciudat, poate chiar ghidul nostru, urcat pe unul din stâlpii curții a strigat: „Fiți bineveniți! Acest Bal este un prilej de celebrare. Ce sărbătorim? Libertatea. Și clipa. Fiți lipsiți de inhibiții: ospătați-vă, beți, dansați, vorbiți și fiți voi sau fiți altcineva. Orice exces este permis! Dimineață când veți deschide ochii cei de toate zilele să

vă aduceți aminte de această noapte nesfârșită, pentru că veți vedea, ea va fi nesfârșită!”

Făcu apoi semn muzicii să pornească. M-au neliniștit puțin ultimele cuvinte. Ce înseamnă nesfârșit de fapt? Pot enumera destule lucruri care s-au petrecut nefiresc în această seară; cine știe ce logică și semnificații aveau evenimentele și declarațiile? Voiam neapărat să dau de Boris, Frederic și Arturo, trebuia să plecăm cu toții de aici, dar era greu să-i găsesc. Am început să abordez diverși oameni și să-i întreb cum îi cheamă și primeam răspunsuri ca acesta: „Nu mă cheamă Boris, dar pot fi Boris dacă vrei. Sau Serghei. Ori Alexei”. La un moment dat cineva m-a întrebat ce mai fac. I-am răspuns că nu fac bine, mai ales că se dezlănțuiseră orgiile în jurul meu și aveam impresia că oamenii sunt siliți să li se alăture; dar personajul mi-a răspuns afectat că el nu vorbea cu mine, ci cu umbra mea. Era poate beat, dar putea foarte bine să fie și nebun, așa că m-am îndepărtat. Apoi mi-a trecut prin cap că băieții ar fi putut să plece direct; nu au mai ajuns la Bal, ci se răzgândiseră, descoperiseră ieșirea din oraș și mă așteptau acolo. Am decis să plec repede, pentru că deja cei din jur începuseră să mă atingă fără să le dau voie.

Am ieșit valvăteje din fortăreață, am fugit de-a dreptul prin pădure și nu știu cum, am ajuns în fața Sălii Măștilor. Nu m-am gândit să dau jos costumul, nici nu-l mai percepeam ca pe unul. M-am orientat puțin și mi s-a părut că recunosc drumul pe care fusesem aduși în oraș. Am pornit cu pași repezi. Locul era întunecat și pustiu. Am descoperit zidul și mi s-a părut că aud voci, îi și vedeam pe băieți muștrându-mă că n-am ajuns mai repede, însă dintr-o dată m-am trezit la pământ. Mi-am dat seama că cineva mă împinsese, dar n-am reușit să văd pe nimeni, deși mă luptam cu ceva. Nu înțelegeam ce vor de la mine, deoarece bani sau bijuterii nu aveam. Au tras de mine, dar într-un chip ciudat, pentru că nu mă atingeau propriu-zis. Apoi au plecat fugind, unul dintre agresori ducând în spate ceva întunecat, care se zbătea. M-am speriat și nu știam ce să cred. Nimeni nu-mi sărise în ajutor, vocile dispăruseră și mi se făcuse frig. Am pornit la voia întâmplării și, când am ajuns într-un con de lumină, am văzut că nu mai aveam umbră. deci asta căutaseră... Dar cum e posibil să furi o umbră? Abia atunci mi-am dat seama cât de gravă era situația. Timpul era deci blocat personajul ciudat anunțase o noapte fără sfârșit și simțeam că și spațiul e închis în niște coordonate nefirești.

Am încercat să intru într-o clădire, apoi în alta, să caut un om... Toate ușile și ferestrele erau blocate, închise. În cele din urmă am găsit o casă în care am putut să intru. De fapt un fel de salon plin de oglinzi și pe pereți, și pe tavan, și în mijlocul sălii. M-am plimbat printre ele și m-am speriat, căci nu m-am regăsit. În prima oglindă am văzut un bărbat zâmbitor, chiar dacă eu nu zâmbeam deloc.

Următoarea reflecta conturul unei fete. Apoi am descoperit, pe rând, cele mai variate trupuri și chipuri, vârste, sexe și rase. Sutele de oglinzi îmi jucau feste incredibile. Pe seama băuturii nu puteam pune situația, pentru că nu băusem. În cele din urmă am reușit să mă văd. Doar că nu era imaginea pe care o știam. Am văzut o Vivien mai matură; și în același timp mi-am dat seama ce nu realizasem mai devreme din cauza neliniștii – mă simțeam și altfel, altcineva, deși eram tot eu. Poate că ceea ce vedeam în oglindă era adevărul în sine...

Apoi am auzit o ușă trântindu-se, pași grăbiți și am zărit în oglindă câteva siluete strecurându-se în spatele meu. N-am avut timp să mă întorc, pentru că cineva a scos un cuțit pe care mi l-a înfipt în inimă. O durere ciudată m-a cuprins și am dus instinctiv mâna la rană. În mod surprinzător nu curgea sânge, iar atacatorii se făcuseră nevăzuți. Când am privit iar în oglindă, am văzut șiroaiele de sânge scurgându-se pe picior. Eu, cea din oglindă, m-am prăbușit. Simțeam totul, spasmele, durerea, evaporarea ultimilor stropi de vlagă. Simțeam moartea dar nu aveam nici o zgârietură.; doar atât, îmi era în continuare frig. Am întins mâna spre suprafața sticlei și am observat, cu surprindere, că mâna trece dincolo, ca printr-o perdea.. Cu toate ezitățile nu mai puteam să dau înapoi Am pășit și m-am trezit în culisele propriei mele povești, după care am pășit în scenă.

Mihaela DORDEA
București

Vânzătorul de vise

– Vise! Vise! Vise de vânzare! Cum-părați vise! Domnișoară, nu vrei un vis?

– Un vis?

– Da, un vis...

– Dumneavoastră vindeți ... vise?

– Mda... De fapt, nu le vând. Le ofer.

– Și nu cereți nimic în schimb?

– Ba da. Dar nu cer mereu același lucru. Uneori o strângere de mână, alteori doar un zâmbet. Dar asta foarte rar. Ce zici, domnișoară, cumperi un vis?

– Știi și eu? Poate că mai întâi ar trebui să le văd. Să pot alege...

– He-he-he, domnișoară. Nu este așa simplu. Te uiți, încerci și cumperi... Visele nu sunt o marfă obișnuită!

– Asta observ și eu! Unde le țineți, domnule...

– Mă uit la dumneata și nu pot să cred că nu știi unde se țin visele. În suflet, domnișoară! Acolo se păstrează visele.

– În suflet... Da... Îmi puteți spune cum arată visele pe care le aveți în stoc?

– Am glumit domnișoară. Am un magazin.

– Un magazin de vise?!

– De ce te miri? E adevărat, e unul micuț, pe o stradă îngustă și liniștită, cu mulți pomi pe margine.. Și cu grădini prin curți. Știi, nu vând la orișicine. Dar dumneata îmi plăci și... Vezi cum e... Visele pe care le vând eu își aleg singure clienții.

– Am înțeles. Așadar, eu sunt cea aleasă pe ziua de azi.

– Nu pe ziua de azi, domnișoară! Visul e marfă rară!

– Aha, deci...

– Deci, dacă vrei să cumperi un vis de la mine, te aștept la magazinul meu de vise.

(continuare în pag. 20)

Vânzătorul de vise

– Bine. Am să vin. Sunt foarte curioasă cum arată visele din magazinul dumneavoastră. Cu bine, domnule.

– Cu bine. A! Domnișoară! Uite. Cred că aş putea să îţi dau visul pe care îl am acum la mine. Ce zici? Îl primeşti?

– Cum să nu?! Îl iau! Mulţumesc.

– Domnișoară, nu ai uitat nimic?

– Nu cred. Adică... nu ştiu...

– Un zâmbet, domnișoară! Zâmbetul care mi se cuvine pentru cel mai frumos vis pe care îl am! Doar un zâmbet...

– Da. Sigur! Şi floarea asta. E un trandafir galben. Luaţi-l, domnule! Vi-l dau cu toată inima!

– Mulţumesc, domnișoară.

– Bună seara, domnule! Eu sunt fata căreia i-aţi vândut un vis...

– Da...Ştiu. Te aşpteam. De ce ai venit atât de târziu? E aproape noapte.

– Ştiţi şi dumneavoastră cum e... Viaţa...

– Mie îmi spui?! Sigur că ştiu. Cum să nu ştiu... Dar ia loc. Stai aici lângă mine. Bei o cafea?

– Da. Cu mare plăcere. Mi-era dor de o cafea fierbinte. Pot să fumez?

– Sigur că poţi. Şi eu fumez. Aşa... Gata şi cafeaua. Mai vrei zahăr?

– Nu, mulţumesc. E bună aşa. Ce mâini frumoase aveţi, domnule!

– Mda...Ştii ce?! Nu-mi mai spune „domnule”.

– Sincer, m-aş simţi şi eu mai bine dacă v-aş spune altfel. Numai că nu ştiu cum...

– Spune-mi Trecătorule... sau mai bine... Vânzătorule de Vise!

– Da. Îmi place. Văd că mai ai trandafirul galben.

– E proaspăt ca atunci când mi l-ai dat.

– Şi vasul în care l-ai pus... ce formă stranie are!

– Îl am de mult. L-am făcut din primul meu vis...

– Ai multe vise?

– Am... Am avut...

– Povesteşte-mi! Te rog!

– Ce vrei să îţi povestesc?

– Despre tine, despre visele tale.

– Tu ştii ce e un vis?

– Cred că... Nu, nu ştiu. Ce e un vis?

.....
– Un vis este un crâmpoi de suflet, Prinţesă. Pentru că nu găseam pe nicăieri ce voiam eu, ce simţeam eu că m-ar completa, că m-ar întregi, am început să îmi inventez propria poveste. Am descoperit că acolo, în sufletul meu se deschisese un fel de fabrică de vise. Mie mi-era bine cu ele. Când am spus visul meu unui om, a ascultat, m-a privit, a zâmbit. Şi m-a întrebat: Nu vrei să îmi dai mie visul acesta? Ți-l plătesc.

– Şi? I l-ai dat?

– Prima impresie a fost că omul glumeşte. Că râde de mine.. Dar el era chiar foarte interesat. Şi m-a convins că are nevoie de acel vis. I l-am dat. Mi-a strâns mâna şi m-a întrebat: Cât costă un vis? I-am spus că l-a plătit deja. Cum aşa? Cu ce, că nu Ți-am dat nici un ban?!

– Chiar aşa, cu ce Ți plătise visul?

– Cu o strângere de mână.

– Apoi?

– Apoi, ce?

– Ce a urmat după primul tău client?

– Următorul client. O fată. Auzise de la primul cumpărător că există vise de vânzare. Şi

a venit să cumpere şi ea unul.

– Avea nevoie...

– Nu. Era curioasă.

– Ai avut mulţi clienţi.

– Aveam în stoc, cum spui tu, destule vise. Şi le-am vândut pe toate. Au apărut altele, şi altele, şi oamenii veneau tot mai mulţi să le vadă, să le asculte... Erau fericiţi.

– Şi tu? Tu ce făceai când rămâneai fără vise?

– Nu am rămas niciodată fără vise. În special unul. Acela îl păstram mereu în suflet.

– Îl ai, încă, nu-i aşa?

– E răcoare. Îţi aduc un şal.

– Mda... Văd că eviţi.

– Uite şalul. Am mai adus cafea şi Țigări. Vrei să mănânci ceva?

– Nu. Mi-e bine aşa. Ştii ce mi-aş dori eu cel mai mult şi mai mult?

– Ce Ți-ai dori tu cel mai mult?

– Răzi de mine...

– Nu râd. Chiar sunt curios.

– Eu văd că râzi.

– He-he-he. Ce copil eşti, Prinţesă...

– Ce frumos eşti în lumina lunii, Vânzătorule de Vise!

– Calul. Vezi calul?

– Un cal! Un cal! Regatul meu pentru un cal!

– Richard cocoşatul... Alt vis pe care l-am vândut foarte bine.

– Ai vândut un vis de mai multe ori?

– Nuuu! Am vândut acelaşi vis mai multor oameni.

– Se poate?!

– Sigur! Numai că fiecare îl percepe în felul lui.

– Visul este o iluzie?

– Visul este o speranţă.

– Atunci, pot să sper?

– La ce?

– Eh...

– Mai bine ascultă melodia asta.

– Ce frumos cântă, Vânzătorule de Vise! Ai un glas nepământeian. Ce cântec e acesta?

– Unul special. E doar pentru tine.

– Mai cântă! Eu am să stau aici să am să te ascult. Şi am să te privesc.

– Miroase a toamnă, Prinţesă.

– Ciudat. Ai dreptate.

– ÎȚi place toamna?

– Îmi place mângâierea ei.

– Ce nu Ți place?

– Lacrima toamnei....

– De ce „lacrima”?

– Mă sperie. Am senzația că acum, în acest moment...

– Acum... în acest moment...

– Hai să ieşim afară. Simt că nu mai este aer....

– Ce te sperie, Prinţesă?

– Nu ştiu exact, ce. Dar mi-e frică.

– Vino aici. Aşa...

– Ai lacrimi pe obraz, Vânzătorule de Vise! De ce?

– Poate sunt lacrimile toamnei, Prinţesă...

– Te-am întristat.

– Nu sunt trist.

– Ştii ceva?

– Spune.

– Tu eşti adevărat?

– Ce spui?! Nu vezi că stau lângă tine, respir lângă tine...

– Ține-mă strâns, Vânzătorule de Vise. Nu vreau să pierd noaptea asta!

– Visează Prinţesă! E visul tău!

– Bună sea... Nu e nimeni pe aici? Hei! Vânzătorule de vise!!!

– Aici erai, Prinţesă? Nu te-am auzit

când ai intrat.

– Da. Am venit să...

– Ai venit să mă ajuți?

– La ce?

– Să strâng ce a mai rămas pe aici.

– Da’ ce faci? De ce împachetezi?...

– Mă pregătesc de plecare, Prinţesă.

– Pleci în vacanță! Am înțeles.

– Nu ai înțeles. Nu plec în vacanță.

– Te muți...

– Nici nu mă mut. Pur și simplu, plec.

– Ce?! Cum?! Unde? De ce? Acum?

– Stai, stai! He-he-he! Prea multe întrebări pentru un singur răspuns. Hai să ne așezăm aici, pe prag și să bem o cafea. Am făcut-o pentru tine. Cred că s-a cam răcit.

– Nu. E bună. Mulţumesc. Ai mâini frumoase. Cred că Ți-am mai spus. Îmi place să le privesc. Îmi dau o stare de liniște... tulburătoare liniște... Ha, ha.... Ciudat! De ce mă privești așa?

– Cum?

– Nu ştiu... așa, cu ochii ăştia ca două stele mari şi strălucitoare, dar nu reci ca stelele, fierbinţi, incandescenti ca nişte sori! Şi zâmbetul ăsta... Nu te-am văzut decât pe tine zâmbind așa.

– Numai Ție Ți zâmbesc așa...

– Ai un foc? Am uitat să iau bricheta....

– Da. Am.

– De ce râzi?

– Pentru că ... Ia spune-mi...

– Ce să-Ți spun?

– Nu, nu-mi mai spune nimic, pentru că ştiu.

– Ce ştii?! De ce pleci?

– Să-Ți spun ceva, Prinţesă. Trebuie. Închid magazinul şi plec. Nu mă mai întreba unde... Nu ştiu.

– Şi cu visele... ce faci?

– Nu plânge, Prinţesă. Nu mai sunt vise. Deloc. L-am dat pe ultimul...

– Cui?

– Ție. Tu ai fost ultimul meu client... Ultimul...

– Dar aveai şi tu un vis... Al tău! Ziceai că pe acesta nu...

– Ba da. Ți-am spus că visele îşi aleg singure cumpărătorul. El te-a ales pe tine!

– Dar era singurul tău vis, cel mai drag...

– Acum e visul tău. Al nostru.

– Dar tu pleci şi eu... ce fac?

– E târziu. Trebuie să plec. Am să încui uşa. Şi am să plec.

– Dar nu ai bagaje... Cum pleci așa...

– Am un trandafir galben.

– Trandafirul de la mine...

– Da.

– Vânzătorule de Vise... Nu pleca! Hai să deschidem magazinul şi să facem o cafea fierbinte şi să vorbim până dimineață, așa ca de obicei.

– Prinţesă... Închide ochii şi nu uita: Ai fost ultimul client!

– Ce buze catifelate ai, Vânzătorule de Vise!

– ...

– Vânzătorule de Vise? Vânzătorule... de...Vise... A plecat...

Alexandru Cutieru

Ilie Moromete

Geneza personajului
arhetipal
(între realitate și ficțiune)

Contemporan cu două generații de țărani, scriitorul **Marin Preda** s-a născut și a avut timp să cunoască valorile spirituale ale lumii țărănești dinlăuntrul acestei lumi și nu din afară, „*sub protecția unui țăran care mi-a lăsat (...) valori morale care se ridicau deasupra condiției țărănești*”. (Marin Preda, „**Marele Singuratic**”, Ed. Cartea Românească, 1972, p. 432).

„*Îmi iubeam tatăl, mărturisește scriitorul, o personalitate puternică și știam că va juca un rol decisiv în viața mea, ceea ce s-a și întâmplat: am scris despre ei Moromeții (...) Drama unui țăran idealist urmărit pe parcursul a două mari etape: înainte de război și după război...*”. (**Creație și morală**, Ed. Cartea Românească, 1989, p. 158).

Într-adevăr, Ilie Moromete, personajul central al capodoperei amintite și personajul ordonator al întregii opere prediste, are drept model sau prototip imaginea tatălui scriitorului, **Tudor Călărașu**; cel care avea „*o gândire originală care atrăgea și fermeca lumea*”. „*Scriind, spunea Marin Preda, totdeauna am admirat ceva, o creație preexistentă, care mi-a fermecat nu numai copilăria, ci și maturitatea: eroul preferat, Moromete, care a existat în realitate, a fost tatăl meu. Acest sentiment a rămas stabil și profund toată viața*”. („**Creație și morală**”, p. 174).

Ilie Moromete deține integralitatea datelor de recunoaștere ale unui personaj arhetipal, față de care toți ceilalți protagoniști nu reprezintă decât ipostazieri ale câte uneia din distincțiile arhetipului-matrice. Meritul uriaș al Moromeților este tocmai acesta: de a împinge în actualitatea literară arhetipuri, de a realiza punți între „*conștiința prezentului*” și *totalul epocilor de altădată*. *Țăranul devine odată cu Moromeții, o prezență vie, dar și o realitate arhetipală*” (**Cornel Ungureanu, „Proza românească de azi**”, Cartea Românească, 1985, pp- 261-262).

Arhetipul, după Gustave Jung, leagă conștiința prezentului mereu sub amenințarea deznădăcinării, mereu periclitată, cu totul inconștient și instinctiv al epocilor de altă dată.

În Moromeții I, mai ales, arhetipul nu este un străbun îndepărtat, ci un personaj viu și activ. Ilie Moromete exprimă un personaj arhetipal numai în „timpul răbdător”, în „timpul delirant” al istoriei; eroul capătă exponențialitate, se face reprezentativ pentru o clasă socială aflată în disoluție, devine „caracter” la modul tradițional al termenului.

„Timpul delirant” care începe cu războiul, nu e vremea lui Ilie Moromete, ci, poate, a celorlalte personaje moromețiene care, într-un fel sau altul, participă la istorie.

Revenind, Tudor Călărașu este tatăl lui Marin Preda, dar scriitorul este „tatăl” artistic al lui Ilie Moromete, „inventatorul” sau, ambii fiind prezențe esențiale în conștiința românească.

Marin Preda oferă o sobră perspectivă fenomenologică asupra omului rural, construind o lume nu prin obiectivare realistă (ca Rebreanu), ci prin nuanțarea unei percepții subiectivizate. Scriitorul a impus o viziune românească în care scriitura realității are toate datele unei lumi adăugate lumii.

Realismul, structural și distinctiv pentru opera predistă, reflectă o realitate percepută, nu o realitate obiectivă; o realitate filtrată de antenele conștiinței, o construcție formală și o interpretare personală. „*O lume, oricât de diferit ar fi concepută față de lumea reală, trebuie să aibă ceva în comun cu lumea reală – o formă*” (**Ludwig Wittgenstein, „Tractatus logico-philosophicus**”, Ed. Humanitas, 1991, p. 39). Realismul său, ce dezvoltă pe parcursul operei mai multe „poetici”, rămâne o stare de conștiință, un derivat psihologic care se cristalizează fie prin identificare, fie prin compensație (vezi „tema povestitorului”). Astfel, cum remarcă **Gabriel Garcia Marquez**, undeva, imaginația este un „*instrument de elaborare a realității*”. La fel, **Gaston Bachelard** afirma că „*toate imaginile în oglindă se dedublează cu o psihologie a imaginarului*” astfel încât „*formele artei înregistrează istoria umanității mai exact decât documentele*” (**V. Theodor W. Adorno**).

Realismul înseamnă pentru Marin Preda un parcurs figurat al lumii, cu codificări simbolice (tăierea salcâmului) și esențializări meta-

forice (plecarea la București a lui Nicolae Moromete) în care realul nu este „restituit” integral, ci „mijlocit” de o percepție lacunară, deformantă și personalizată. „*Marin Preda operează cu o ideologie a reprezentării care privilegiază semnificantul*” (**Aureliu Gogi, „Răzbunarea lui Moromete sau Marin Preda și onoarea de a fi contrazis de istorie**”, Ed. Casa Editorială Curierul Dunării, 2000, p. 61). Astfel, cu cât se îndepărtează de Tudor Călărașu, Marin Preda îl integrează verbal, adică si-l „reprezintă” pe Ilie Moromete.

Prozatorul a scris „Moromeții” cu fiecare din schițele sale din tinerețe care circumscriu același univers uman în care Ilie Moromete se simte în unele personaje, deși pare pulverizat (*Patanghel* în „*O adunare liniștită*” îl anunța pe Moromete).

Treptat, procesul ficțional de sondare psihologică și contemplare a universului moromețian se cristalizează mai întâi într-un Ilie Moromete, schițat fugar prin 1948, într-o variantă inițială a Moromeților I, abandonată, apoi apelând la o tipologie inventată în Moromeții I, publicat în 1955.

Aplecat cu gravitate asupra lumii țărănești, prozatorul insistă asupra celor „trăite”, Moromeții fiind, cum inspirat s-a spus, un „*roman matrice*”, care privește din interior spiritualitatea țărănească și înțelege viața ca miracol de contemplat”.

În „Moromeții”, Marin Preda oferă o reprezentare totală a lumii țărănești într-un discurs românesc care „*a pus între paranteze tot ce s-a scris despre acest univers*” (**Aureliu Goci**, op. cit., p. 44).

Exegeții constanți ai operei prediene (E. Simion, M. Ungureanu, Valeriu Cristea) îi evidențiază noutatea și singularitatea în proza românească. „*Moromeții își creează și propria realitate. Este descoperirea lui Marin Preda, cristalizată prin eroul său Ilie Moromete*” spune **Mihai Ungheanu** (în „**Marin Preda interpretat de...**”, Ed. Eminescu, 1978). Sau „*la antipodul lui Ion, Ilie Moromete nu este o structură instinctuală, ci una rațională*” (ibidem). **Eugen Simion** îl considera pe Ilie Moromete „*un personaj care nu seamănă cu nici un alt personaj din cărțile pe care le-am citit. O mare descoperire literară...*” („**Întoarcerea autorului**”, Ed. Cartea Românească, 1981, p. 259). Sau „*Prin Moromeții, Preda dovedește că țărănimea nu e stăpânită, cum se credea, doar de instinct, ci, dimpotrivă, e capabilă de reacții sufletești neobișnuite*” (**Alexandru Piru**, în „**Marin Preda interpretat de...**”).

Moromeții dezvăluie o realitate arhetipală adâncă; leagă amenințările prezentului, dizolvând lumea veche de fondul ancestral al epocilor de altă dată, prezentând o „epopee rurală”, apărându-i integritatea.

În acest „imperiu rural”, Ilie Moromete, personajul arhetipal, are viața proprie și gândește ca un om liber, sfidând vicleniile istoriei. Se poate vorbi de o „civilizație moromețiană”, elogiind conversația și bucuria de a gândi. „Șocul Moromeților” rezidă în noutatea viziunii; o lume căreia i se refuză accesul la spiritualitate își dezvăluie, privită din interior, adâncimea. „*Moromeții reordonează un univers (arhicunoscut) și constituie, indiscutabil, pentru toată creația lui Preda, cartea de referință*” (**Adrian Dinu Racheriu, „Marin Preda – Omul utopic**”, Ed. Eminescu, 1996, p. 21).

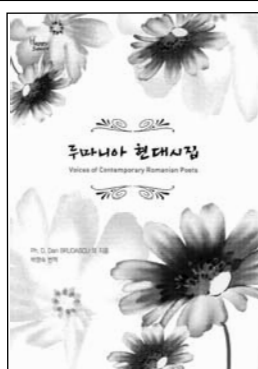
Pentru Marin Preda, scrierea și mai ales publicarea „Moromeților” echivala cu o pierdere: „Sfârșisem miracolul” se lamenta prozatorul, convins că „marile taine nu se dezvăluiesc nimănui...” („**Viața ca o pradă**”, p. 57). „*Îmi plac mai mult acele pagini din cărțile mele pe care nu le-aș mai putea scrie din nou, dacă o catastrofă le-ar distruge: scenele în care apare Moromete, în rest totul se poate relua*” („**Creație și morală**”, p. 440); mărturie cu valoare de crez literar, care confirmă seducția unui mit (mitul Tatălui) și fascinația paternității sub care stau multe din paginile semnate de Marin Preda, fie că privesc opera de ficțiune sau eseistică.

Scriș din interiorul lumii țărănești, romanul „Moromeții” aduce în prim-plan un țăran mai degrabă enigmatic decât reprezentativ (**Petru Poantă**), trăind cu convingerea neclintită că existența sa reprezintă lucrul cel mai important din univers.

Personaj arhetipal, Ilie Moromete, contemplativ și ironic, disprețuiește tot ceea ce vine de dincolo de marginile satului considerat vatră a întregii lumi, nepăsător la înnoire și neîncrezător în posibilitatea vreunei schimbări aducătoare de bine.

Marin Preda și-a creat un țăran ficțional foarte îndepărtat de realitate, utopic și a început să creadă în el. Însă a crede în ceva înseamnă a învinge imposibilul. „*Trebuie să ai o credință, ca să poți trăi*”, cugetau, asemenea lui Ilie Moromete, eroii lui Preda.

Ilie Moromete devine „homo morometius” – o adevărată raritate tipologică, independent până și față de creatorul său, alternativa țărănească, modernă a lui Socrate.

Fișa de neobosit editor, autor și traducător a lui **Dan BRUDAȘCU** s-a îmbogățit recent cu două noi apariții, ambele volume fiind tipărite, în excepționale condiții grafice, în Coreea de Sud: versiunea românească a lucrării **Scurtă istorie a Coreei** de **Shin Hyong Sik** și **Antologia poezilor români contemporani**, lucrare bilingvă: română și coreeană.

Prima lucrare beneficiază de sprijinul Korea Foundation și este un proiect prin care Dan Brudașcu, care semnează deopotrivă traducerea și asigură și aparatul științific, respectiv notele, extrem de utile în corecția și completarea înțelegerii a complexității și nu o dată contradictoriei istoriei a poporului coreean în întregul lui. Este, în opinia specialiștilor, prima lucrare de istorie a națiunii coreene tipărită în limba română ferită de orice amestec de ordin politic și ideologic. Volumul, de 170 de pagini, cuprinde pe lângă numeroase, variate și bogate informații de ordin istoric, cultural, religios și foarte multe materiale ilustrative, redate color, fapt ce face din această lucrare nu doar o incitantă invitație la lectură, pentru descoperirea identității existenței unui popor (cu foarte multe lucruri asemănătoare, în evoluția sa istorică, cu cea a poporului român: statul unitar rezultat, ca și în cazul României, al unirii a trei regate/provincii, ca și existența, în

prezent, tot ca în cazul României, rezultat al presiunilor și amestecului unor forțe străine, a două state coreene diferite ca nivel de dezvoltare social-economică și doctrinară etc.)

În condițiile stabilirii, după 1990, a unor bune relații diplomatice și al intensificării schimburilor economice și pe alte planuri între cele două țări, apariția unor lucrări științifice concepute privind istoria întregii națiuni coreene constituia o necesitate obiectivă. Continuându-și nobilul travaliu de promovare, prin traduceri, a valorilor cultural-literare și spirituale coreene, iată că, prin această nouă carte, Dan BRUDAȘCU umple un gol imens și dă posibilitatea cititorilor români să descopere o țară care poate fi model în ce privește

EVENIMENT EDITORIAL

maniera în care își înțelege rolul și rostul în lume și face față dificultăților de natură economico-financiară, ferind populația sa de efectele nefastei crize economice actuale.

Credem, cu sinceritate și în mod deosebit, că astfel de cărți sunt deosebit de utile și necesare, iar lectura lor extrem de benefică, nu doar sub raportul informațiilor complexe, variate și inedite pe care le oferă, ci și în planul susținerii eforturilor de intensificare a colaborării și cunoașterii reciproce între popoarele noastre.

Cel de-al doilea proiect, realizat cu prilejul împlinirii a 10 ani de la înfrățirea dintre Cluj-Napoca și Suwon, obiectiv la care Dan Brudașcu, în calitatea oficială deținută la acel moment, și-a adus o substanțială contribuție.

Antologia bilingvă beneficiază de o succintă introducere semnată de D. Brudașcu, de un Cuvânt înainte al traducătoarei, sensibi-

la poeta **Yongsuk Park**, visiting Professor la **Universitatea Babeș Bolyai** și Director al **Centrului Cultural Coreean din Cluj-Napoca**, precum și de mesaje de felicitare din partea primarului orașului Suwon și a Excelenței Sale **Choi Ihl Song**, ambasadorul Republicii Coreea în România. Volumul, de o ținută grafică deosebită, cuprinde 75 de poeme semnate de 39 de poeți români contemporani. Realizatorul acestei antologii, Dan Brudașcu, precizează următoarele: „*Intenția noastră, de această dată, este de a demonstra că, într-o lume globalizată ca a noastră, poezia continuă să-și păstreze specificitatea și personalitatea, să reflecte cu mijloacele sale caracteristice universul viselor și speranțelor popoarelor care au scris-o*”.

Apariția acestei antologii este salutăată, în termeni deosebit de calzi, și de Excelența Sa, dl. Choi Ihl Song, Ambasadorul Republicii Coreea în România. Domnia Sa afirmă, între altele, că: „*Acum ne apropiem de o etapă a maturității activităților de cooperare, iar această ocazie, prin intermediul emoțiilor și sentimentelor poezilor români, pare să ne motiveze alte posibilități pentru schimburile noastre culturale și spirituale, precum și alte manifestări*”.

Aceste două noi apariții editoriale semnate Dan Brudașcu constituie, cu certitudine, un eveniment editorial important, care se va bucura de interesul cititorilor români și, deopotrivă al criticii și presei de specialitate. Pentru că nu apar, în fiecare zi, astfel de cărți cu o mare încărcătură ideatică și informațională.

Noile apariții editoriale sunt, totodată o convingătoare reconfirmare a vocației dlui dr. Dan BRUDAȘCU de promotor al culturii românești peste hotare, dar și al altor culturi (istoria Coreei, în acest caz) pentru cititorii români.

DINTRE SUTE DE REVISTE

Ajunsă la numărul 11, revista „**Vatra Veche**” (Lunar de cultură editat de „Asociația «Nicolae Băciuf» pentru descoperirea, susținerea și promovarea valorilor cultural-artistice și profesionale”) reușește să fie, în egală măsură, o publicație exigentă cu textele pe care le propune iubitorilor de literatură și o tribună a dezbaterilor netrucate despre spiritualitate și artă, adică o revistă vie, mai adevărată decât multe altele, ce se pretind a fi reprezentative. Pentru că spațiul

tipografic nu ne permite să ne oprim asupra tuturor celor 64 de pagini și pentru a nu contura această afirmație doar prin enumerări de autori și titluri, vom cita, mai întâi, din rubrica **Ferestre**, câteva opinii ale dlui **Nicolae Băciuf**, redactorul-șef al publicației, despre avatarurile drumului de la manuscris la carte: „*O întrebare firească adresată unui editor este «De ce tipărește cărți?» Un răspuns la fel de firesc, fără ocolișuri, ar putea fi: «Edi-tarea de cărți e o afacere!» Dar răspunsul acesta nu l-ar putea da foarte mulți editori(...) Doar pentru câteva edituri din România edi-tarea de carte aduce profit. Pentru cei mai mulți e doar un exercițiu de supraviețuire, prin care se speră să se recupereze cât mai repede cheltuielile și să rămână un profit, cât de mic...*

Oricum, scriitorul e singurul neplătit în circuitul punerii în circulație a unei cărți. Tipograful e plătit, librarul e plătit, poștașul e plătit, autorul e... ciordit. Fiindcă Legea dreptului de autor și a drepturilor conexe, așa cum a fost concepută, e curată literatură de ficțiune. Probabil că a fost scrisă de un scriitor romantic. Ca să nu spun naiv.”

Dialogul dintre Valentin Marica și Dan Hăulică (președinte de onoa-

re al Asociației Internaționale a Criticilor de Artă - printre altele), a fost prilejuit de vernisajul expoziției lui **Marcel Lupșe** (care a lansat și un album) la Galeriile Artiștilor Plastici din Târgu Mureș.

Despre pictor distinsul critic spunea: „*Există în firea artistului Marcel Lupșe o capacitate de a face față imprevizibilului care mi-a dat îndemnul de a-l compara la un moment dat cu istețiile lui Tilu Buhoglină din transpunerea lui Ioan Barac, o capacitate de a sta în mijlocul vieții mereu duhliu, mereu capabil de a face față diversității*”.

Răspunsul la întrebarea: „*Cât de mult este arta românească și o artă a lumii?*” merită, credem noi, să fie citat: „*E o artă a lumii mai mult decât se știe, se întrevede pe meleagurile noastre. Nu am fost vrednici până acum să demonstrăm în ochii lumii largi această capacitate de valențe deschise ale creației noastre, încât fiecare efort autentic al creației noastre ne îndreptățește în ideea unei îndatoriri pe care o avem. Au fost talente în veacul al-XX-lea care, dincolo de clasicii noștri, ne-au dus spre izbânzi de spirit contemporan ca Horea Bernea sau Ion Nicodim, nu o dată apreciați într-un fel categoric. Un fost director de la Tad Gallery, care conducea un muzeu la Cambridge, schimbă alcătuirea muzeului și locul acordat lui Henry Moore, ca să-l pună în valoare pe Ovidiu Maitec, față de care arăta o stimă neabătută. Când există asemenea semne, noi trebuie să ne debarasăm de complexe de inferioritate care nu-și au locul și să știm să probăm aceste valori.*”

Incitant este interviul pe care **Monica Mureșan** îl realizează cu poetul albanez **Baki Ymeri**, „un foarte bun român (după mamă) și un foarte bun albanez (după tată)”, cum spunea Marin Sorescu.

Sunt în **Vatra veche** poezii remarcabile, semnate de Ștefan Melancu, Emilian Galaicu-Păun, Eugen Evu etc., proză, cronici literare, pagini de istorie, tablete fulgurante (Cleopatra Lorințiu), opinii și comentarii pertinente, adică tot ce își poate dori un cititor de la o revistă de cultură. Și, în plus, un maestru al fotografiei artistice, Maximilian Tomozei

L.M.

Dialog cu cititorii

◆ Ne cerem scuze participanților la cea de a treia ediție a Concursului Național de Literatură Agatha Grigorescu Bacovia, care nu au fost încă publicați în revistă. Dar, după cum vedeți spațiul tipografic nu ne-a permis mai mult. Desigur, toate lucrările apreciate de juriu vor vedea lumina tiparului.

În ceea ce privește antologia festivalului, așteptăm de la cei vizati (care vor primi revista la domiciliu) date suplimentare și fotografii, dacă nu au trimis în timpul concursului, precum și un text pe care îl consideră reprezentativ pentru etapa actuală a evoluției literare va domniilor lor.

◆ Numărul 11 al revistei ieșene **Booklook** consemnează, cu fraternă bunăvoință: „FEREAȘTRA nr. special 48: Dedicat în întregime participanților la concursul de literatură „Agatha Grigorescu Bacovia” ed.2009. 204 participanți de toate vârstele, de pe diferite meridiane, cu proză din toate genurile (inclusiv roman) și poezie la fel. Nu putem decât să ne gândim cu groază la munca depusă de juriu pentru a citi întreg materialul și a stabili criterii de compatibilitate între genuri, pentru a-i recompensa, cu dreaptă măsură, pe laureați. Greu, dar, iată, nu imposibil”.

◆ Redactorul șef al amintitei publicații ne mai face o bucurie, scriindu-ne: „Am primit revista dumneavoastră și constat că, deși formatul este schimbat, conținutul rămâne la fel de interesant, variat și bine gândit. Vă mulțumesc și pentru bunăvoința de a-mi publica o schiță umoristică dar și pentru satisfacția intelectuală pe care o trăiesc de fiecare dată când citesc revista. Pe scurt, felicitări! Vin și cu o propunere. Am acordul domnului Zoltan Terner de a publica, numai în reviste de cultură, unele din eseurile sale. Domnul în cauză este, scriitor (membru al U.S.R., membru al U.S. de limbă română din Israel) și publicist, membru al Uniunii Mondiale a Criticilor Literari, pe scurt o personalitate în domeniu. Nu este lipsit de interes să vă uitați pe unul din eseurile sale. Consider, sincer, că valoarea unei re-viste este dată și de colaboratorii săi, iar revista Fereastră, merită colaboratori de excepție”.

Redacției nu-i rămâne să mulțumească atât d-lui Bujești cât și autorului pentru onoranta colaborare, inclusă în acest număr.

◆ Din Municipiul Roman am primit alte câteva rânduri care ne-au făcut deosebită plăcere: „Numele meu este Știrbu Mihai, și vă contactez pentru a vă mulțumi pentru revista de cultură **Fereastră**, pe care am primit-o astăzi. Imediat am intrat pe net, să văd și Almanahul - ed. 2009.

Nu sunt eu cel mai potrivit pentru a emite judecăți de valoare, în ce privește publicațiile dumneavoastră. Înseși aparițiile lor, numele colaboratorilor, sunt argumentele suficiente.

Trebuie să remarc însă, un lucru. Dacă în condițiile de față (criza politică, criza financiară, sănătate care suferă din cauza gripei noi), dumneavoastră-mai aveți puterea de a promova și populariza cultura, **Jos pălăria !!!**

EDITURA DACOROMÂNĂ TDC (Drumul Taberei, nr. 26/119, Tel./fax: 021-413 84 34; Oficiul poștal 66, ghișeul nr.1, C.P. 58-14, Cod poștal 061355 a tipărit ediția a doua a lucrării monumentale intitulată **O istorie a literaturii române de la origini până în prezent**, aprox.1400 pagini, scrisă de regretatul profesor universitar doctor **Ion ROTARU**. Prețul lucrării este de numai 300 lei noi, în interior, iar pentru strainatate 100 euro. Tirajul este limitat în condiții de criza economică.

Lucrarea se livrează la sediul editurii sau prin poștă, numai de către editura noastră, la comanda din partea dvs., cu facturile și chitanțele legale atașate. Transportul și taxele de posta se achită de către cumparator.

Concursul Național de Poezie și Epigrame „Romeo și Julieta la Mizil” a ajuns la ediția a III-a. Anul acesta în-scrierile au început pe data de 1 octombrie și se vor încheia pe 31 decembrie. Premiarea are loc pe 30 ianuarie 2010, la Mizil. Iată și celelalte detalii necesare celor care vor să se înscrie:

SECȚIUNILE CONCURSULUI

POEZIE – două-patru poezii
EPIGRAMA ȘI CALAMBURURI – două-patru epigrame sau calambururi

Cuvinte obligatorii într-una dintre epigrame sau unul dintre calambururi: **Mizil, Ranetti, Julieta, Romeo**. Ordinea în care sunt folosite cuvintele nu contează. În celelalte epigrame sau calambururi temele sunt la alegere. Poeziile / Epigramele / Calambururile nu trebuie să fi fost publicate până la data concursului. În caz contrar, concurentul va fi descalificat. Un moto trebuie adăugat în FIȘA DE ÎNSCRIERE pentru ca, numai ulterior jurizării, concurentul să poată fi identificat.

Precizăm că, pentru cei care nu au internet, materialele trebuie trimise prin poștă, semnate cu un motto, în același plic introducându-se încă un plic închis, pe care va fi scris același motto, în interiorul căruia va fi fișa de înscriere cu toate datele de identificare ale autorului. Materialele trebuie trimise în trei exemplare. La concurs pot participa tineri de ... orice vârstă.

TAXA DE PARTICIPARE: 20 LEI

Taxa va fi trimisă prin mandat poștal pe adresa: **Liceul Teoretic „Grigore Tocilescu” – prof. Bădicioiu Laurențiu, str. N.Bălcescu, nr.131, Mizil, Prahova, cod 105800**; mențiunea: pentru Concursul „Romeo și Julieta la Mizil”

Casa de cultură Urziceni, Calea București nr. 27, organizează **Concursul Național de Epigramă din cadrul Festivalului Internațional de Caricatură „Revelionul Caricaturiştilor”** ediția a XV-a, 2009 în perioada 12 - 14 decembrie. Tema concursului: „O, tempora, o, mores!”.

Nu există o limită în privința numărului de epigrame. Termenul limită de trimitere a lucrărilor: 1 decembrie 2009, preferabil prin email la adresa :**obiectiv_il@yahoo.com**, sau la adresa de mai sus, cu mențiunea: „PENTRU CONCURSUL DE EPIGRAMA”

Revista Fereastră

**Publicație editată de: Asociația Culturală
“Agatha Grigorescu Bacovia” - MIZIL**

Cod fiscal: 230324460;
Cod IBAN:RO60RZBR0000060010080523,
deschis la “Raiffeizen Bank” - filiala Mizil

Str. Agatha Grigorescu Bacovia”, nr. 13A
Telefoane: 0244251144; 0722653808 -director; 0732731196, 0769210763 - redactor șef

E-mail: lucian_manailescu@yahoo.com

Redacția

Director: Emil Proșcan, redactor șef: Lucian Mănăilescu

Acest număr a fost ilustrat cu fotografiile Cristinei IRIAN

Autorii materialelor publicate răspund în mod direct de conținutul acestora.

Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază

Zoltan Turner

AȘTEPTĂRILE

Aștept, aștepți, așteptăm. Ne cheltuim mare parte din suflet și din viață conjugând/trăind acest verb. Ce aștepți? O venire. Pentru fiecare alta. Pentru mamă, venirea copilului. Pentru copil, venirea mamei, pentru toți, venirea primăverii, venirea ploii, venirea zorilor. Puse cap la cap numai așteptările autobuzelor și ale trenurilor vieții cumulează câțiva ani. Uneori, aștepți și atât. Alteori, aștepți citind, scriind, dormind, suferind, trăind. Chiar murind. Așteptări cotidiene, banale, bune și rele precum așteptările zilei de azi: poștașul, vestea, rezultatele de la loto, de la analizele de sânge, poate cel așteptat va suna azi la telefon, va bate la ușă, poate...

Aștepți cu înfrigurare să vină, dai la o parte perdeaua, pândesti de la fereastră să apară de după colț, scrutezi depășirile, poate îi zărești silueta... Aștepți să treacă timpul până să se întâmple ceea ce trebuie să se întâmple, numeri zilele până să se împlinească sorocul. Poate că venirea e o întoarcere. Sau, - mai știi? - o plecare. Venirea se poate întâmpla să nu fie la înălțimea așteptărilor tale. La capătul așteptării e bucuria sau trista dezamăgire.

Așteptăm cu emoție ceva bun. Nu iubim neașteptatul pentru că, de multe ori, e ceva rău. Așteptăm neașteptatul cu teamă. Așteptare negativă, întunecată, ce altceva e teama? Atunci când te aștepți la orice.

Așteptarea cea bună și binecuvântată, fără de care nu se mai poate trăi se numește altfel: speranță. E așteptarea acelui lucru într-atâta de bun încât merită să fie așteptat chiar și o viață întreagă... Sau, când timpul ne amenință, așteptăm cu speranță o salvare. Sperăm/așteptăm să se întâmple o minune. Neașteptările ne pun la încercare curajul. Așteptările/speranțe ne măsoară încrederea și răbdarea. Credința. Puterea de viață. Așteptăm sperând însănătoșirea, să prindem ultimul tren, să obținem pacea, bucuria, tihna. Recunoașterea. Iertarea.

Când nu mai rămâne decât așteptarea, de fiecare dată neașteptată, a Ultimei Întâmplări a vieții, nici nu mai ai ce aștepta. Când nu mai aștepți nimic, nici nu mai ești. Pentru că omul viu e o ființă care așteaptă. Trăiește în și cu așteptări. Moare așteptând. Așteptarea lui Godot este așteptarea absurdă deoarece știi că e zadarnică, așteptarea celui care nu vine niciodată pentru că nu există, pentru că este doar o plăsmuire a ta. Așteptarea asta este în tine, ai creat-o tu și te reprezintă, ai dori să faci să vină, dar n-ai cum, totuși aștepți, pentru că te-ai născut pentru această așteptare și trăiești pentru ea. La fel și în parabola lui Kafka: aștepți o viață la poarta Legii, îmbătrânești și mori așteptând să intri. Apoi poarta se închide. A fost creată anume pentru tine. Cam așa este și cu așteptarea lui Mesia. Totuși aceasta este așteptarea cea mai dătătoare de putere, așteptare supraomenească, așteptarea așteptărilor veșnice. Numai Dumnezeu nu așteaptă pentru că El întrupează așteptările însăși, ale omenirii, ale lumii, ale universului: divină așteptare... Sau, poate și în ceruri, venirile pot înșela așteptările? Cine poate ști? Poate Existența însăși nu este altceva decât un joc de-a așteptările și neașteptările. De-a întâmplările așteptate și neașteptate. Mesia ori Apocalipsa? Salvarea sau Holocaustul nuclear? Mântuirea sau Judecata din Urmă? Salvarea sau Pieirea? Cine va avea îndeajuns de multă răbdare și destule zile, să tot aștepte, poate că va afla.

POEME

alcoolismul fătului

lui ion mureșan

în polonia au fost recrutați copii

cu alcoolemie

moleculele trecuseră de senzație

de placentă

fiecare strop din acea băutură desena

un unghi

și toate ar fi conturat steaua lui norocoasă

totuși

după ce drumul picăturii s-a încheiat

după ce aerul amniotic a unit

punct cu punct

stare cu stare

abia atunci s-a terminat moartea

placentară

s-a întrupat într-o figurină de carne

care nu cere niciodată nimic

femeia care nu știe să scrie cum știe

să nască

a scris poemul tulburării

a lăsat fătului ei o gură de țuică și stele

pe cer

ca și cum ar fi putut copilul

atinge stelele cu umbrela

în polonia nimeni nu se mai naște

cu suflet curat
e și acela un fel de venă plin de fluidele
altora
adică pot să-mi las zdrențele la garderobă
fără să mi le fure

alcoolul e o forma de viață prenatală
fătul e forma princeps
a beției

leucemie în lanul de maci

nu-i nimeni să înregistreze răsucirile

toți dorm

și somnul lor le udă frunțile

și frunțile lucesc vulgar

dacă te plimbi cu lanterna printre paturi

dar dacă te plimbi cu lanterna ce înseamnă
că nu-i lună deloc și cerul e

ca o cârpă boțită

azvârlită pe-un parchet lucios

pentru care pronto antistatic e

ca ploaia care destinde iarba fierbinte

noaptea iarba tremură

ca un păr care se trudește să apară la 14 ani

după ce a atins toate brațele

după ce s-a furișat pe la dușuri

iar acum tremură a împlinire

dar împlinirea e mai mult decât o burtă care
crește

se înalță cu mișcări scurte și acoperă

noapte de noapte căsniciile

probabil mai mult decât cafeaua

îmi cere lumea o burtă cu viață

am să înghit găze și

am să mă umplu de zburători

nu-i nimeni să mă trezescă

și

după ce se va stinge lanterna vom da fuga

și vom

face leucemie în lanul de maci

Ștefan Alexandru Ciobanu

...oglină oglinjoară...(nimic)

... trec să citesc hârtiile și aflu că lumea va fi avertizată de oamenii de știință că pe Terra - *frumosul balon de săpun scos din jobenul unui magician din greșală pentru că vroia să scoată un iepure dar va drege el încurcătura* - cum era definit Pământul într-o feerie pe care am citit-o într-un vis - va crește alarmant numărul populației astfel încât va trebui mărit ritmul economiei și agriculturii, va trebui lărgită piața locurilor de muncă și a suprafeței de locuit - geografie demografică cât fugeam de tine în anii de școală - iar pe celelalte pagini citesc cum înaintând în „tenebrele timpului” - ca să imit o frază a unui elev ce face compuneri sefe respinse de reviste: „*mai scrie-ne după ce termini liceul*” - omenirea se va mări de cinci ori, blocurile vor sufoca orașele ce vor deveni gigantice megalopolisuri, drumurile devenind un labirint în care fiecare se duce - unde simte mirosul de cașcaval mai putenic - și se întoarce ghidat de o hartă - acum îmi pare rău că nu eram atent la geografie și că făceam curte colegei de bancă - lăsând mașinile să facă totul din neputință - eu aș spune din comoditate - pe care nu le vor mai putea opri și deci într-o (bună) zi din cauza suprasolicitărilor se vor supraîncălzi și vor (supra)exploda, provocând consecințe ce nu mai are rost să le citesc - pălărie într-un picior ghici dezastru ce e? - și deci

...oglină oglinjoară te compățimesc (te urăsc) pentru ce ai văzut...

arunc foile, mă uit pe geam, afară e urât, piciorul mă înjunghie - cum care? ăla drept de când cu pisica neagră, a naibi pisică neagră că m-ai doborât, pentru că m-ai făcut să îmi amintesc că nu eram bun la geografie dar și pentru că m-ai făcut să îmi revină în minte (în inimă) imaginea colegei de bancă - și mă întreb de unde blocul ăla de vis-à-vis că era un parc acolo dar îmi zic că e din cauza geamului crăpat ce poate reflectă imaginea unui bloc din stânga sau din dreapta - deși nu sunt sigur că nici la fizica optică nu eram atent -...

...oglină oglinjoară cum o chema pe colega mea de bancă?...

și ies din casă trecând pe lângă un șantier care nu știu cum a apărut așa din senin, ca și blestemata aia de pisică neagră.